1897. HARMINCZEGYEDIK ÉVFOLYAM. 93. SZÁM. BUDAPEST, SZOMBAT, ÁPRILIS 3.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 10 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 30 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos
tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz
főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mi az igazság?

Az összeférhetlenségi kérdések egész halmaza fog a ház elé kerülni, mert a ház tekintélye ezt megkivánja.

Nem pártkérdés ez és nem is lehet pártkérdés; maga gróf Andrássy Tivadar véleménye indokolásával megmutatta, hogy a többségnek egy része is igy fogja fel e kérdést.

Az ellenzék megéljenezte *Andrássyt* és méltán, mert a mai viszonyok közt nem közönséges lovagias érzés, igazságszeretet és lelkiismeretes öntudat kellett ahhoz, hogy ő és *Schmidt* Károly a többség soraiból felemelkedve, meggyőződésüket pártatlanul nyilvánitsák.

De ép ezért vigyázni kell, hogy a kényes kérdés ne fajuljon pártkérdéssé, hanem minden egyes mozzanat a tiszta igazság szempontjából itéltessék meg.

Nem személyek elleni hajszáról van szó; ebbe a mi pártunk soha bele nem ment és bele nem menne, de az alkotmányosság elvei, a törvények és a házszabályok önzetlen és szigoru fentartásáról és megtartásáról van szó.

A mi a házszabályokat illeti, tisztán állt a kérdés és e kérdés tisztaságán nem változtatott a megejtett szavazás.

A házszabályok 129-ik §-a azt rendeli, hogy az összeférhetlenségi bizottságban jelenlevők általános többsége határoz; a bizottság elnöke azonban csak a szavazatok egyenlősége esetén szavaz.

A bizottságban, mely a tárgyalt összeférhetlenségi esetek felett határozott, az elnökkel együtt nyolczan voltak jelen, az elnököt beleértve; azt, hogy az elnök jelen volt, senki sem tagadhatja és minthogy a jelenlevők általános többsége határozhat csak a házszabályok világos szavai szerint, ha nyolczan vannak jelen, nyolcznál az általános többség legalább is öt; ez egyszerü számtani tétel, melyet szavazattal eldönteni nem lehet; minthogy pedig négy szavazott az összeférhetlenség ellen és nem öt, a házszabályok világos szavait és értelmét nem jól fogta fel a bizottság.

Az elnök nem szavazhatott, mert nem voltak a szavazatok egyenlők: de a bizottság számbelileg ugy ült össze, hogy határozatképtelenné lett, mihelyt a szavazások aránya olyan volt, hogy négy szavazott három ellen s az elnök (bár a leszavazott hárommal volt egy véleményen), nem szavazhatott.

Az egyszerü józan ész mondja, hogy az elnöknek nem lehet kevesebb joga, mint az egyszerü tagnak, de ő csak az esetben szavazhat, ha szavazata dönt; ez csak ugy nem fordulhatott elő az adott esetben, mint az nem, hogy nyolcz közül négy képezze általános többségét oly bizottságnak, hol nyolczan voltak jelen.

Kötelessége lett volna tehát a bizottságnak a szavazatok ilyen alakulása folytán uj ülést tartani, az uj ülésbeni résztvevésre berendelni a tagokat és akkor határozni, mikor a házszabályok szerint határozatképes a bizottság.

Ugy a mint nem határozatképes a bizottság, ha ötnél kevesebb tag van jelen, s ekkor más ülést kell tartania, épugy nem határozatképes, ha a jelenlevők általános többsége nem alakulhat meg, és itt harmadszor is rámutatunk arra, hogy nyolcz jelenvolt közül a legkisebb általános többség nem négy, hanem öt; a mit tehát nyolcz közül négy határozott, és nem legalább is öt, az nincs a házszabályok szerint határozva.

Vigyázzon a képviselőház saját tekintélyére és szabályainak szentségére; a szabályokban van az egész képviseleti rendszer védelme, az egész ténykedés utja, igazsága, élete!

Nincs oly pártérdek, vagy személyi érdek, a mely igazolná azt, hogy a házszabályok világos értelmét fejtetőre állitsa bármely többség.

Kossuth Ferencz.

A képviselőház mai üléséről szóló részletes tudósitásunk a mellékleten van.

Erdély miniszter lemondásának hire.

Erdély igazságügyminiszter lemondásának hire terjedt el ma politikai körökben s ugyanesak nagy szenzációt keltett. Már a képviselőházban beszéltek róla a folyosókon ugyanakkor, mikor az osztrák kormány lemondásának a hire pozitiv formában megérkezett. Erdély lemondásának hirét egyenesen a két igazságügyminiszteri javaslatnak a sajtószabadság korlátozására vonatkozó intézkedéseivel hozták összefüggésbe. A lemondás hire ezzel a kombinációval összefüzve egy este megjelenő lapban közöltetett is. Erre azután a kormány felhivatalosa, a *Bud. Tud.* kiadta a már nem szokatlan formában hangzó czáfolatot ilyetén képen:

„A Bud. Tud. a legilletékesebb helyről föl van hatalmazva annak kijelentésére, hogy az Erdély igazságügyminiszter lemondásáról szóló hirek teljesen légből kapottak.“

Mindazáltal sokszor volt már rá eset, hogy az események az efféle kategórikus formában kiadott czáfolatot is megczáfolták. Annyi bizonyos, hogy Erdély miniszter állása nem valami nagyon szilárd. Régóta inog már s a szabadelvü pártban nem is nagyon titkolják, hogy Erdély igazságügyminiszterrel nincsenek valami nagyon megelégedve. A bünvádi eljárás életbeléptetéséről és az esküdtbiróságokról szóló javaslatok beterjesztése óta még kritikusabb lett a miniszter helyzete; mert a szabadelvü pártban, mint már irtuk, sokan vannak, még pedig tekintélyes tényezők, kik a bünvádi eljárás életbeléptetéséről szóló javaslat 16-ik §-át és az esküdtbiróságokról szóló javaslat 35-ik §-át nem helyeslik. Az előbbit azért nem, mert az által tényleg a sajtószabadság oly mérvü korlátozását látják, a mire teljességgel nincsen szükség és hatalmas rést üt az alkotmányos intézményen; az utóbbit pedig azért itélik el, mert az esküdtbirósági intézmény kormányrendeletre való föllüggeszthetésének törvénybeiktatását szabadelvü párti körök is sérelmesnek, sőt szerfölött veszedelmesnek tartják alkotmányjogi szempontból.

Előrelátható, hogy a javaslatok emlitett intézkedései ellen óriási akciót fognak kifejteni az ellenzéki pártok s lehetetlen, hogy ez akczió ne találjon némi támogatásra a szabadelvü párt némely köreiben is. De az is előrelátható, hogy ez az akczió nem marad meg egyedül a sajtó és a parlamenti viták terén, hanem kimegy a magyar társadalomba is és küzdelembe sorakoztathatja az alkotmányos jogokra féltékeny közvéleményt is. Mindezeknél a szempontoknál fogva a kormány nem zárkózhatik el attól, hogy a javaslatok emlitett intézkedései ellen felmerülő követelésekkel szemben nem maradhat meg a merev negáczió mellett, hanem legalább is kompromisszumra kell lépnie.

A mi a magánegyének ellen nyomtatvány utján elkövetett becsületsértés és rágalmazás eseteinek a törvényszékek hatáskörébe való utasitását illeti: erre nézve könnyü dolog lenne a kormányra nézve az engedmények megadása; de már az esküdtszéki intézménynek bizonyos körülmények közt kormányrendeletre való felfüggesztése kérdésében a kormány kezei némileg meg vannak kötve, mert a mint minket értesitenek, az erre vonatkozó intézkedést csak később, a javaslatra vonatkozó előkészitési munkálatok után vették be *még pedig felsőbb óhajtásra.* Ez az intézkedés tudvalevőleg tökéletesen megfelel az osztrák analógiának, s felsőbb helyen kivánták, hogy ez az osztrák mintáju intézkedés a törvényjavaslatba bevétessék. Értesüléseink szerint. nem lehetetlen, hogy Erdély igazságügyminiszter a legutóbbi miniszteri tanácskozás megállapodásából ép azért utazott föl tegnap este Bécsbe, hogy ő felségének ez ügyben előterjesztést tegyen. A miniszter ma délelőtt 10 órakor — mint Bécsből táviratozzák — *csakugyan külön kihallgatáson volt ő felségénél.* Hogy mit végzett, azt idehaza erősen titkolják s a kormány tagjai erről nem nyilatkoznak. A szabadelvü pártkörben némelyek azt mondják, hogy Erdély egyedül folyó ügyek, nevezetesen holmi igazságügyi kinevezések elintézése végett volt ő felségénél, mások azonban nem titkolták abbeli vélekedésöket, hogy olyan kritikus politikai viszonyok közt, mint a minők a mostaniak, legalább is különös az igazságügyminiszternek tisztán folyó ügyek miatt való hirtelen bécsi utazása és a királynál való kihallgatása.

Ha igaz az, hogy az esküdtbiróságokról szóló javaslat 35-ik §-át csakugyan felsőbb kivánságra vették bele a javaslatba (az tény, hogy az igazságügyi ankettezés idején még nem volt benne), akkor kétségtelen, hogy a kormány nehéz helyzetbe jutott, mert a 35-ik §-nak a szabadelvü pártban is nagy oppozicziója van, az ellenzéki pártok pedig abban olyan alkotmányjogi sérelmet látnak, mely ellen minden erő kifejtéssel harczolni fognak. De az ebből folyó kedvezőtlen helyzet nemcsak az igazságügyminiszterre, *hanem az egész kabinetre kiterjed*; mert ha — mint ismételjük — az emlitett rendelkezésnek a javaslatba való bevételét csakugyan felsőbb helyen kivánták: akkor ez által az egész kabinet angazsálva van, s ha ő felsége nem engedi az osztrák mintára megszabott rendelkezés elejtését, ebből az egész kormánynak meggyülhetik a baja.

Mindezekből látható, hogy az igazságügyminiszter mai kihallgatásával nem egészen ok nélkül hoztak összeköttetésbe válságos hireket. A félhivatalos czáfolatnak tehát egyelőre igaza lehet, de ebből még nem következik, hogy Erdély igazságügyminiszter állása most már végleg biztositva van, mert könnyen megeshetik, hogy báró Bánffyék valamiféle fürfangos formában mégis őt dobják oda martalékul, s az ő feláldozása révén szabadulnak a hinárból.

*

A félhivatalos czáfolat daczára is nagyban tartotta magát az este a politikai klubokban az *Erdély* bukásának a hire s már az utódot is emlegették, nem *Emmer* Kornél, hanem *Szivák* Imre személyében.

Kormányválság Ausztriában.

Jól csinálják odaát Ausztriában! Különféle honi izgalmaink és kritikussá váló parlamenti nyavalyáink közepette, mint a szenzációk legerősebb bombája csapott politikai köreinkbe a hir, hogy az osztrák kormány beadta lemondását. A meglepetés általános, mert a helyzet fölszine az utóbbi időkben nem tárt fel oly jelenségeket, melyek a Badeni-kormány ily hirtelen visszavonulására, még mielőtt az uj osztrák képviselőház csak megalakult is volna, elfogadható okokul szolgálnának. A Magyarországgal való kiegyezés legkevésbbé lehet ez a közvetlen ok. A kiegyezési kérdések ugylátszik, elég bonyodalmas állapotban vannak mostanában, de a legmerészebb kormánypárti optimizmus sem képzelheti, hogy az esetleges ellentét Bánffy és Badeni között engesztelhetlen összeütközéssé mérgesedett el és a mi achillesi miniszterelnökünk szokott ellenállhatlan virtusával gázolt keresztül az osztrák Hektoron. Az osztrák kormánynak akut válsága csak az osztrák belső viszonyokból származhatott és kétségtelenül az uj parlamenti helyzettel van összefüggésben. Csodálatosnak tetszik azonban, hogy Badeni gróf rohamosan hátrált volna meg a még meg sem alakult uj képviselőház előtt. A választások eredménye aligha felelhetett meg teljes mértékben kivánságának, de hisz szervezett, kész többségre soha nem is számithatott. Hogy a parlament zagyva elemeiből a napi szükség szerint többséget toborozzon, Ausztriában mindig lehetséges, és Badeni gróf már a választások alatt tette meg erre erélyes és sokfelé ágazó készületeit. Egy osztrák kormánynak különben sincs természetében, hogy bárminő kedvezőtlen parlamenti alakulással szemben fegyverét elhányja, Badeniről pedig, ki kezdettől fogva csak a király bizalmi emberének vallotta magát és öntelten hirdette, hogy ő vezetni és nem vezettetni akar, épen nem lehet föltenni, hogy eleve rémüldözne a parlamenti sürü olyan fenevadjaitól. melyeket tapasztalás szerint könnyen lehet házi állatokká szelidíteni.

Ily körülmények között az osztrák kormányválságnak jelentőségéhez egyelőre több kérdőjel füződik. Valószinü, hogy a lemondás Badeni gróf részéről egy elszánt sakkhuzás, melyet vagy a parlament egyes pártjai, vagy néhány miniszlertársa ellen játszott ki. A föltevések gomolygó ködébe némi utbaigazitó fényt vetnek azok az alkudozások, melyeket gróf Badeni közvetlenül a parlament megnyilta előtt különböző parlamenti töredékekkel folytatott. Hogy a kiegyezési kérdések megoldásánál ne kelljen végnélkül egymást érő zátonyok között eveznie, gróf Badeninek megbizható többségre van szüksége, ugy látszik, el is van határozva, hogy ezt a többséget megszerzi minden lehető áron. De nyilván fázik attól, hogy állandóan olyan többségre támaszkodjék, melynek több lényeges alkatelemét a klerikális táborból kellene vennie és melynek egyik nélkülözhetlen segédcsapatát Lueger ur frakcziója is képezné. Kisérletet tett tehát, nem lehetne-e liberális többséget összetömöriteni oly módon, hogy az ifjucseheket, kik nemzetiségi követelések dolgában meglehetősen szerényekké váltak, kibékiti a csehországi németekkel. A megegyezés ára egy iczipiczi nyelvrendelet lett volna, mely Csehország egész területén mindkét nemzetiség nyelvét az állami hivatalokra nézve kötelezővé teszi. De az ösgermán érzés legyürt minden liberális érdekeket, Badeni ajánlatát a liberális németek visszautasitották. Nos, ha nem megy igy, mennie kell másképen. Ha nincs liberális többség, lehet klerikális többséget keriteni, mert az opportunistákká vált ifjucseheknek is nemzetiségi ambicziójuk annyival becsesebb liberális gondolkozásuknál, hogy ama bizonyos kis nyelvrendeletért szivesen besoroztatják magukat a klerikális többségbe is. Baja csak az lehet, hogy néhány merevebb miniszlertársa vonakodik a kormányzati opportunizmus gyors keringőzésében résztvenni. Nyilván ezen a bajon akar segiteni lemondásával az osztrák miniszterelnök. Lemondása a pressziónak eszköze, hogy a királytól felhatalmazást nyerjen az alkalmatlan miniszlertársak kiakolbólitására és az uj többségnek megalakitására.

Véglegesen eldöntötte-e Badeni gróf, hogy a parlamenti válaszutnak melyik ágán fog előhaladni, azt majd csak a jelenlegi válságnak teljes lefolyása után fogjuk megitélhetni. Általában meg kell várnunk, hogy az osztrák miniszterelnök tervein és számitásain kivül nem folynak-e bele más tényezök a dolgok alakulásába. Arról azonban most ujra meggyőződhettünk, mily természetlen talaj a szabadelvüség ügyére nézve Ausztria földe. Sem az a végveszedelem, melyben az osztrák alkotmány összes szabadelvü vivmányai forognak, sem magának a kormánynak jóakaratu közremüködése és a hatalomban való részesedés előnyei nem birhatták rá Csehországnak két nemzetiségét, melyek anyagi haladás és szellemi fejlettség tekintetében Ausztria összes népei előtt állanak és külön-külön szabadelvü gondolkozásukat mindenkor erősitik, hogy egészben lényegtelen engedmények árán a szabadelvü parlamenti többség létrejövetelét biztositsák. A nemzetiségi gyülölség démona fojtogatja mindnyáját, és mindegyike hitvány nemzetiségi alamizsnáért kész a hatalom elvtelen szolgálatát is teljesiteni, ha csak a másiknak kizáratását érheti el vele.

Az opportunizmus micsoda bámulatos tanulékonyságát tanusitották főkép az ifjucsehek. A kik kiátkozták az ó-cseheket, mert engedményekre készek voltak és a csorbátlan ősi államjogra esküdöztek, most egy gyakorlatilag jelentéktelen nyelvrendelet fölött alkusznak és ezért készek hirtelenében átvedleni abból a torzonborz radikálizmusból is, melylyel az ó-csehek klérikális és feudalis szövetségei ellen támadtak. Az osztrák párlok természetrajzához tartozik az is, hogy az antiszemita portyázók a kormány zsoldjáért esengenek és alig várják a pillanatot, a mikor a zsidófalás böjti kosztja helyett a husos fazékak izes élvezetében részesülhetnek.

Bizony jól csinálják odaát! Mindezek fölött jól csinálják — Magyarország rovására.

Az osztrák kormány bukása.

— Az *Egyetértés* tudósitójának táviratai. —

Bécs, április 2.

Ma délben gróf Badeni átadta az uralkodónak az osztrák kormány lemondását.

Az osztrák parlament, a mely a választásokból legutóbb kikerült, annyiféle elemből állt, hogy gróf Badeninek a legnagyobb nehézséget okozza és a legnagyobb fáradságába kerül a kormány javaslatai számára állandó többséget összehozni. Gróf Badeni sok habozás után eltökélte, hogy a vele legellenségesebb indulattal s az ő politikájával legellentétesebb pártállást elfoglaló ifju-cseheket fogja a maga és kormánya számára megnyerni s arra az esetre, ha ehhez a német haladó pártot is megnyerhetné, a lengyelekből, ifju-csehekből és a német haladó pártból a maga

Angot asszony Budapesten.

— Irta: *Bogdán Béla.* —

A diákság elállta az utat. A miniszter kocsiját kövekkel hajigálták meg, este pedig tüntetést rendeztek. Ezrivel tolongott a nép és magasra zugó „abczug“ kiáltás közt végre elégettek bizonyos estilapot. Hej! mily szép idő az, mikor politikát csinálhat az ifjuság, az ifjuság, mely immár egyedül lelkesül minden szépért, melyben még vagyon fogékonyság a nagy, a nemes iránt — miután ez a szép érzés köztudomás szerint haldoklásban van ezen a sivár, fekete világon.

De vigyázzanak jól uraim! Résen legyenek, mert félek, hogy kezeikből kiveszik a zászlót, félek, hogy hatalmas riválist kapnak, mert megszületett Magyarországon is a *csarnok*, a klasszikus csarnok és ama pár hét alatt, a mi azóta eltelt, keletkezett egy uj társadalmi osztály, melyet csak hirből, regényből és szindarabból ismertünk eddig: a *csarnok kölgyei.*

Hogy is zengett az a pattogó, kaczér nóta, melyet ma is hallani itt-ott némely tánczzenekedvelő körökben, de a melytől hajdan, 25 év előtt visszhangzott Kárpátoktól Adriáig minden bálterem és minden zongora?

Sem legyesnek,
Sem begyesnek
Nem volt épen mondható,
Uczzu rajta
Czéda fajta
Ilyen volt Angó, anyó!

Halárusnő korában
A csarnok éke volt,
Szerettük öt mindnyájan,
Főkép ha szónokolt . . .

Igy, igy, — igy énekelték ezt hajdan, igy tartotta bevonulását Angot asszony Magyarország szinpadjaira, mig végre ma már tényleg is bevonult hozzánk, s miként fent emlitém, el fog jönni az idő, mikor Angot asszony és társai megjelennek a politika terén is, ősi nagy multjokhoz hiven.

Mert Angot asszonynak multja vagyon, hires nagy multja és ki tudja, nem marad-e hü a tradicziókhoz magyar testvére is?

Egy napsugáros tavaszi napon, abban az országban, melyben egy király valamikor kijelentette: hogy *„az ország én magam vagyok“*, egy röpirat jelent meg. Egy szellemes franczia pap intézte nemzetéhez a kérdést: „Mi a harmadik rend?“ *„Minden* — azaz a nemzet 96 százaléka!“ „Mi volt mostanig?“ *„Semmi.“* „Mit követel?“ „Hogy legyen *valami.*“ És Sieyès az abbé, elérte, hogy május 5-én 600 polgári követ jelent meg Versaillesben Marie Antoinette királyi palotájában, s a királyné termein végig a bourgoisie vakmerő panaszai hangzottak, végig a rokoko termeken, végig az országon, végig a világon harsogott egy sohse hallott őrültséggel határosnak tartott szózat: egyenlőség az emberek közt!

S október 5-én egy fél évre Sieyès röpirata után, mikor az éhség rohamosan nőtt, Párisból Versaillesbe indult a nép. Hadd lássa a király és hadd lássa Mária Antoinette és lássa szemtől szembe a pazar udvar, a márkik és márkinők, mint hullnak el az utczán az emberek, mert kenyerük nincs.

Asszonyok mentek elől. Az oklóberi nap az asszonyoké: az árucsarnok hölgyei, a halpiacz árusnői csinálták. Angot asszonynyal az élükön. Ők rohanták meg a királyi testőröket, szembe szálltak a szuronynyal, a halállal és Lefayette sem győzte le őket. Diadallal vitték Párisba a királyi családot.

És az egész törvényhozás, a három rend, nemesek, papok, polgárok, Versailles fényes, büszke lakói kénytelenek voltak meghódolni Angot asszony követelésének. S vajjon csak Versailles érezte hatalmukat? Nem volt-e ez a nap világtörténelmi jelentőségü? Mikor Szent Lajos birodalmában a király kénytelen meghajolni egy fanatikus asszonyhadnak!

Mikor a szép osztrák főherczegnő, a franczia királynő maga készitette a „nemzetgyülés“ számára a kokárdákat és a lelkesült nép rózsákkal hintette teli az utját — gondolta-e, hogy egy virághullató őszi nap a nép asszonya: a csarnok hölgye, elhagyja Párist és megtámadja öt szép Versaillesben, hogy behozza Párisba, a forrongó, a szörnyü *Bábelbe*, az ő gyászos Golgothájába . . .

Ez a franczia csarnokhölgy multja és vajjon milyen lesz a magyar jövője?

Mert a *kofa* meghalt — nincs többé. Meghalt az utczai piaczczal, a sárral, a porral, a légygyel. Meghalt és nincs sehol. Szinte kár érte. A piaczi kofa az ő éles látásáról és kitünő emberismeretével letünt. Most fog ez csak meglátszani, most a tavasz közeledtével és a czifra ruhák feltünésével. Oh, a kofának nem imponáltak a czifra világos tavaszi ruhák, ő ismerte emberét és tudta, melyik a ki vásáról és melyik, a ki garasával méreti ki magának a krumplit. Az éles eszü és éles nyelvü kofa a szabad ég alatt a nyelvbeli és modorbeli szabadságot képviselte, mely megfékezhetetlen volt; a csarnok falai közé és tetői alá szoritott árusnő, ki helyébe lépett, a nagymultu, historiai csarnok-hölgy, vajjon mit fog nálunk képviselni? Kellemesebb lesz-e vagy kellemetlenebb?

Asszonyaink kivánesian mennek végig a csarnokon, olyan óvatosan, mint májusnak idusában a kiállitáson. Egész kiöltözködtek, jobb keztyüt vettek és fátyolt kötöttek és bizalmatlanul pislogatnak a tiszta fehér kosarakra, a harmatos gyümölcsre, fényes polczokra és hófehér kötényü — elárusitónőkre. Hiszen ez mind szép, sőt kicsit nagyon is szép és szinte hihetetlen, hogy ez mind igy kapható, rátapadó por, szunyog, légy, miazmák és — drágaság nélkül. Hihetetlen udvariasan kérdezősködnek és végtelen óvatosan, mintha merő kiváncsisággal jöttek volna ki és a tyukokat meg a halat csak megtekinteni zarándokoltak volna el. S a czivilizálódott csarnokhölgy ép oly udvariasan felel, mintha ő is puszta henczegésből tartogatná tojásait és a káposztát. Ő nagysága pedig az alatt félősen gondol a déli harangszóra, ebédre, férjre, éhes gyerekre és mikor végre minden a kosarában van, csodálkozva látja, hogy egyetlen fillérrel sem drágább semmi és a tiszta, egészséges áru nem vág eret a kis pénztárczán, mely a konyhapénzt rejti. Vajjon a férj nem-e az ellenkezőt fogja-e hallani?

A csarnok üveggel fedett tetején pedig beigyekszik az erősbödő napsugár. Tetszik neki ez a szép, hullámzó asszonytömeg, ez a zürzavar, ez a Babylon, melyből mintha hiányzanék valami, igen, hiányzik: a *férfi.*

Vége a piaczi kuktaságnak, az utcza nyilt, oda csak el-elvándorolt egy-egy vállalkozó ur, de elismerem, hogy vannak hősök — a görög királyfiak azzá óhajtanak válni és Zrinyi Miklós az is volt, de olyan „hőst, bátort, erőst“, ki bemenne ide ebbe az asszonyvásárba és ott megállna, hogy halra alkudjék — olyan hős még nem született e világra. Más dolog, ezt mindenki be fogja látni, a piaczra járó hölgyeket mustrálni napfényes időben az utczán, a semmittevők e klasszikus területén, vagy pedig besettenkedni a csarnok falai közé és ott taszigáltatni magát jobbra és balra az emberáradatban, barátságtalan félhomályban.

És igy aztán vége van még valami másnak is. Valami kedves és kellemes dolognak, és attól tartok, e miatt sok ellensége támad még e tavaszon a város bölcs urainak, kik tönkretették az utcza poézisét.

Mert tudni illik és kellene, hogy a budapesti uri leányok nemcsak zsurra, bálba, szinházba és czukrázdába járlak eddig, hanem eljártak a piaczra is. Este kivágott derékban, fehér keztyüben, illatosan és elegánsan hallgatták az udvarlóik bókjait vagy táncoltak ugy hajnali három óráig, reggel azonban szürke lódenruhában, kifeslett ujju keztyüben, háromesztendős kalapban siettek a piaczra, mert manapság nemcsak táncolni, aranynyal himezni, zongorázni kell tudni, hanem főzni, sütni, vásárolni, igen, és hál' Isten Adrienne és René kitünő háziasszonyok lesznek — egészen ugy indulnak. Oh, mert meg van irva, hogy a hozomány és a vagyon eloszlik, mint a benzin egy alhoz nem értő asszony kezében és azért csak tessék korán felkelni és kimenni a piaczra — háztartást tanulni — ez Budapesten a jelszó egy idő óta, és pedig a jó körökben.

A mamák gondoskodtak róla, hogy leányaik eme házias erényei titokban ne maradjanak s a budapesti piaczok tényleg igen kedves képet is nyujtottak egy idő óta a reggeli órákban, ugy nyolcz és kilencz óra között. Igen, a mindkét nemen lévő serdültebb ifjuság itt látta egymást viszont és a bevásárlás ürügye alatt, a megelőző estén félbe maradt flirtelést. Az uraknak ez igen kellemes szórakozás volt ugy naponkint a reggeli után és a hivatal előtt, mely tudvalevőleg kilenczkor kezdődik, de tizenegykor is szabad még oda bevetődni.

Es ezután ennek is vége! Nem is tudom elképzelni, hogyan fognak ezután a kisasszonyok levizsgázni az érdeklődő felek előtt — haztartási hajlamaikról? Mit ér a kecses alkudozás, a takarékosságot fitogtató kopott ruha és kiszolgált kalap, ha nem lesz ki előtt bemutatni, mert végtére a vásárcsarnok bejárata előtt csak nem állhatnak sorfalat a fogalmazók és titkárok és az üvegtetőre sem kusznak fel még az atléták sem, hogy onnan vizsgálják Adriennet és Renét.

számára egy mérsékelt-liberális többséget szervezni, a melyhez még néhány kisebb frakcziónak, főleg a konzervativ nagybirtokosságnak csatlakozását is remélte. Badeni e törekvésének tengelyét képezte az ifju-csehek kivánságainak kielégitése. Ezt pedig ugy akarta elérni, hogy Csehország és Morvaország javára a nyelvi kérdésben koncessziókat akart tenni, s azt hitte, ehhez a németek beleegyezését is meg fogja nyerni. Ebből a czélból a csehországi németek vezéreit konferencziára hivták Bécsbe, a melyben a kiadandó kormányrendelet főbb pontjait és elveit ismertették meg velük. A csehországi német képviselők, a kik a konferenczián részt vettek, kijelentették, hogy a *nyelvre vonatkozó engedmények elfogadhatatlanok.* Egy második konferencziában, a melyre az ifju-csehek is hivatalosak voltak, ezt a kijelentésüket megismételték, s ennek közvetlen eredménye az lett, hogy a *rendeletnek közzététele elhalasztatott*, annak daczára, hogy már márcziusban meg kellett volna történnie.

A propozicziók *sem a németeket, sem az ifju-cseheket nem elégitették ki*, mert a kétnyelvüség nagyon is széles körre volt megszabva a hivatalos érintkezésekben. Sőt *magában a kabinetben is ellenzésre talált* és pedig gróf *Gleispach* igazságügyminiszter és báró *Gautsch* közoktatásügyi miniszter részéről.

Ennek daczára azonban ugy látszott, hogy a kérdés kedvező megoldást fog nyerni és pedig az ifju-csehek óhajai szerint. Ez aztán lehetetlenné tette, hogy Badeni eredeti terve szerint való többség létrejöhessen s az osztrák kormány az előtt az eshetőség előtt állt, hogy a reakczionárius pártokhoz kell fordulnia. A *krizis tehát már napokkal ezelőtt lappangott.*

Ennek első eredménye az lett, hogy a mára kilátásba helyezett kormányrendelet a cseh nyelv javára teendő engedményekről, *bizonytalan időre elhalasztatott* s ezzel a krizis nyilvánvaló lett. Még Badeni az utolsó pillanatban is azon fáradozott, hogy egy klerikális-lengyel-cseh többséget tudjon összeboronálni. *Javorszkinál* tegnap a konzervativ frakcziókhoz tartozó képviselők értekezletre gyültek össze, a melyen báró *Dipauli* is részt vett, mint a katholikus néppárt vezére, a melyen valószinüleg többről is volt szó, mint arról, hogy a konzervativek és reakczionáriusok dr. *Kathreinre* szavazzanak, mint a képviselőház elnökjelöltjére.

A Badeni-kormány folyton tárgyalt az ifju-csehekkel s a fölött az ár fölött akart velük a kormány megegyezésre jutni, a melynek fejében hajlandók volnának az ó-csehek régi helyét és szerepét betölteni s tolni a kormány szekerét.

A képviselőházban ma délelőtt nagy volt az izgatottság. Általában arról beszéltek, hogy a kormányelnök tegnap ismét érintkezésbe lépett a német haladópárttal abból a czélból, hogy ezt a kormányhoz való csatlakozásra birja. A német haladópárt kijelentette azonban, hogy a nyelvi koncessziók publikálása küszöbön állván, ebben a majoritásban helyet nem foglalhat. A német haladópárt mindenekelőtt azt követelte, hogy a publikáczió elhalasztassék s hogy a németek és a csehek közt az 1890. évi kiegyezési pontozatok alapján *uj tárgyalások* kezdessenek. A változott viszonyokra való tekintetből azt ajánlották, hogy egy cseh és egy német vétessék be a kabinetbe.

A német haladópárt vezérembereinek határozott kijelentése és az az álláspont, a melyet a kormány a nyelvi kérdésben elfoglal, arra birta tegnap az alkotmányhü nagybirtokosok pártját, hogy gyülést tartsanak, melyen a helyzetről tanácskoztak. A hogy látszik, a liberális nagybirtokosok többsége is azt az álláspontot foglalta el, hogy abban az esetben, ha a kérdéses rendelet publikáltatnék, az alkotmányhü nagybirtokosok sem lépnek be a kormánypártba. Főleg a csehországi és stájerországi alkotmányhü nagybirtokosok álláspontja volt ez.

A képviselőházban mindenki tudta, hogy abban az esetben, ha az alkotmányhü nagybirtokosok a kormány ellen foglalnak állást, *Badeni* nehezen fog többséget összehozhatni. A lengyel klub ugyanis 60 tagból áll, az ifju-cseh párt 60, a feudális nagybirtokosság 19, a tegnap alakitott szlovén katholikus klub 35, a katholikus néppárt 35, s a Falkenhayn-csoport 6 tagból; ha ehez az apró frakcziókat, a melyek a kormánynyal fognak szavazni, hozzászámitjuk, akkor is csak a ház fele áll Badeni hátamögött.

A krizist akuttá tehát az alkotmányhü nagybirtokosok szilárd összetartása okozta. Mert mikor tegnap Badeni a leghatározottabb formában feltette nekik a kérdést, hogy a lengyelekkel, csehekkel és német klerikálisokkal hajlandók-e majoritást alkotni, kijelentették, hogy nincsenek abban a helyzetben, hogy a csehekkel együtt küzdjenek Csehországban a németség ellen.

Ekkor jelentette ki Badeni, hogy indittatva érzi magát, hogy beadja az összkormány lemondását, mert nincs szándékában a katholikus néppártot megnyerni a maga számára, mely pártnak Dipauli a vezére.

Parlamenti körökben is mindenki abban a véleményben van, hogy az alkotmányhü nagybirtokosság magatartása volt döntő Badeni bukására.

Ma déli 12 órára *Javorszki*-nál, mint a legidősebb pártvezérnél, az összes pártok vezérei konferencziára gyültek össze, a melyben a parlamenti helyzetről akartak tanácskozni. Azt gondolták, hogy addig, mig Badeni nem birja a maga többségét szervezni, nem fog hozzá látni ahhoz a képviselőház, hogy az elnökét megválaszsza, hanem Badeni majd a királytól a parlament elnapolását fogja kieszközölni.

E helyett Badeni beadta a királynak az egész kormány lemondását.

Badeni tanácskozott a minisztertársaival a fölött a kérdés fölött, hogy az egész kormány lemondjon-e, vagy pedig csak a kormány egy része; foglalkoztak azzal a kérdéssel is, hogy lemondás esetére Badeni alakitsa-e meg az uj kormányt, s ne alakitson-e ebben az esetben egy klerikális többséget.

Hogy az összkabinet lemondásával szemben a korona miként fog dönteni, azt ebben a pillanatban még nem lehet tudni. Annyi hirlik azonban, hogy a lemondás oka abban keresendő, hogy Badeni nem akar a reakczionárius pártok segélyével többséget összehozni. Ha az uralkodó nem fogadja el a kormány lemondását — a mi nagyon valószinü — ujabb kisérlet fog történni abban az irányban, hogy a haladó pártok támogatása legyen megegyezhető egy többség alakitása számára. Ha ez a kisérlet is meghiusul, akkor Badeni ismét be fogja adni a lemondását s csak a király határozott óhajára fogja magát arra eltökélni, hogy a jobboldallal alakitsa meg a többséget. Gróf Badeni ugyanis lekötve érzi magát az által a kijelentése által, melyet a haladópártok előtt tett, hogy egyedül a jobboldallal nem hajlandó többséget alakitani, hanem a haladó pártokkal együtt *az uj kormánynyal szemben ellenzékbe megy.*

Jól értesült körökben az a vélemény van elterjedve, hogy Badeni csak azért adta be a lemondását, hogy a csehekkel szemben szabad kezet nyerjen. Valószinüleg maga Badeni is belátta már, hogy a nyelvi kérdésben tulment a kellő határon, névleg akkor, mikor a belső szolgálatban megszüntette a német nyelv uralkodó állását Csehországban. Badeni valószinüleg már azt is belátta, hogy a tervbe vett liberáiis többség alakitására az egyetlen mód, csakis ugy érhető el, ha a németek és csehek békésen kiegyeznek, mert egyoldalu rendeletekkel semmit sem lehet elérni.

Ha Badenit bizza meg a király ismét a kormány megalakitásával, akkor ő a megváltozott viszonyok folytán ujból kisérletet tesz, hogy liberális németekből, csehekből és lengyelekből hozzon össze többséget, a nélkül, hogy a nyelvi kérdésben tett igéretei által magát kötve érezné.

Arra, hogy Gleispach és Gautsch egymagukban lépjenek ki a kabinetből, e pillanatban gondolni nem lehet, mintán Badeninek az a szándéka, hogy olyan többséget hozzon össze, mely nem zárja ki, hogy ez a két miniszter is hivatalban maradjon.

Többet a krizis részleteiről tudni ez időszerint nem lehet.

A legelső eredménye azonban már megvan, mert a képviselőház elnökének megválasztását elhalasztották, s egy későbbi ülés napirendjére tüzték ki. A holnapi ülést is elhalasztották s a legközelebbi ülés kedden lesz.

Bécs, április 2.

A miniszterválság kitörése a bécsi politikai körökben a legélénkebb mozgalmat és izgalmat keltette. Itt részleges miniszterválságra voltak elkészülve, a kabinet azon tagjainak kiválására, a kik a német haladópárthoz közelebb állnak, ugymint *Gleispach*, *Gautsch* és *Glanz* és meg voltak lepve, hogy az egész kabinet lemondott.

A válság okául jól értesült körökben azt tekintik, hogy gróf *Badeni* az általa megalakitani kivánt többséget, melynek a lengyelekből, ifju-csehekből és a Csehországon kivüli haladó-párti németekből kellett volna állnia, nem birta létrehozni, a klerikálisokkal pedig nem akar többséget alakitani. A lemondás benyujtása óta a válság nem haladt előre. Az uralkodó a döntést néhány napra elhalasztotta.

Ma rövid minisztertanács volt, pártokkal nem folytattak tárgyalásokat, csak az alkotmányhü nagybirtokosság képviselőit, dr. *Bärnreitert* és báró *Ludwigstorfot* fogadta a miniszterelnök a mai délután folyamában. Holnapra minisztertanács van kitüzve az uralkodó elnöklete alatt. Nem tartják valószinünek, hogy a döntés már holnap fog megtörténni. Erre vall az a tény is, hogy a képviselőház legközelebbi ülése, melynek napirendjére a meg nem támadott mandátumok verifikálása és az elnökség választása van kitüzve, csak keddre van összehiva.

Politikai körökben valószinünek tartják, hogy az uj kabinet megalakitásával Badenit fogja az uralkodó megbizni. A gróf Badenihez közel álló körökben azonban azt állitják, hogy Badeni két szemponthoz ragaszkodik: először, hogy azokból az igéretekből, melyeket az ifju-cseheknek a nyelvrendeletre vonatkozólag tett, nem vonhat és nem is akar visszavonni semmitse, és másodszor, hogy semmiesetre se fog klerikális többséget alkotni. Ha gróf Badeni ezt az álláspontját nem változtatja meg, akkor, ha ő bizatnék meg a kabinet ujjáalakitásával, ujabban megkisérlené a nyelvrendelet fentartása mellett a Csehországon kivüli haladópárti németekkel megalakitani a többséget, és ha ez a kisérlet meghiusulna, akkor az uralkodó más személyt bizna meg a kabinetalakitással, a ki klerikális többséget alkotna. (N. Fr. Pr.)

Budapest, április 2.

A függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferencz elnöklete alatt József-utcza 10. sz. alatti klubhelyiségében e hó 4-én, vasárnap délelőtt ½11 órakor ülést tart, melyen a bünvádi perrendtartást fogják tárgyalni.

A képviselőház kérvényi bizottsága *Radocza* János elnöklete alatt ma ülést tartott, melyen a képviselőházhoz intézett *feliratok és kérvények* negyedik sorjegyzékét tárgyalták. Az ülésen jelen voltak a kormány részéről báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök és *Perczel* belügyminiszter s *Gränzenstein* és *Kiss* Pál államtitkárok. A bizottság annak javaslatba hozását határozta el, hogy a kassai irók és hirlapirók kérvénye a magyar hirlapok után Ausztriában szedett *bélyegilleték megszüntetése* iránt adassék ki a pénzügyminiszternek; hogy több vármegyének *magyar-görög kath. püspökség* felállitására vonatkozó feliratai a vallás- és közoktatásügyi miniszternek adassanak ki, tekintettel arra, hogy hasonló tárgyu feliratokat a jelen ülésszakban már ekként intézett el a ház, minélfogva a házszabályok 195. §-a szerint már határozat nem is hozható. A házszabályok ugyane rendelkezésére való tekintettel javasolja a bizottság, hogy tizenhárom törvényhatóságnak a *kvóta emelése ellen* benyujtott feliratai az uj kvóta-bizottságnak adassanak ki.

Gróf Andrássy Tivadar, az összeférhetetlenségi bizottság elnökének véleménye.

A képviselőház mai ülésének jelentékeny részét a *Neumann* Ármin, *Sámuel* Lázár, *Benke* Gyula és *Tolnay* Lajos képviselők összeférhetlenségi ügyében beterjesztett bizottsági iratok felolvasása vette igénybe. Ez iratok közül különös jelentőséggel bir gróf *Andrássy* Tivadar különvéleménye. Gróf Andrássy ugyanis mint a bizottság elnöke a házszabályok rendelkezése folytán nem szavazott, de *az összeférhetlenség kimondására* vonatkozó véleményét jegyzőkönyvbe vétette s azután külön elaboratum formájában részletesen kifejtve, ma a bizottsági határozattal és *Rátkay* László, meg *László* Mihály különvéleményével együtt a ház elé terjesztette. A nagy gonddal és alapossággal szerkesztett elaborátum teljes világosságot derit az egész ügyre és halomra dönti mind azt az okoskodást, melylyel az emlitett képviselők védekeznek és azt is, a mivel a bizottság előadja a hozott határozatot megokolta. Gróf Andrássy Tivadar különvéleménye, melyhez *Schmidt* Gyula bizottsági tag is csatlakozott, im egész terjedelmében igy hangzik:

A fennforgó összeférhetetlenségi ügyben szavazatommal a döntésben részt nem vettem, de élek azon jogommal, mely minden biróság elnökét megilleti, hogy véleményemet, mely a bizottság többségének véleményétől és ennélfogva annak határozatától eltér, jegyzőkönyvbe iktassam.

Az előterjesztett szerződésből kitünik, hogy a budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön részvénytársaság és az «Allgemeine Elsässische Bank-Gesellschaft in Strassburg»-ból álló konzorczium az államkincstárral szemben vállalkozott az osztálysorsjáték rendezésére s a szerződés 1897. január 23-án megköttetett 20 évre, évi 1,200.000 frt fix bérösszeg mellett.

E szerződésből és a bejelentett képviselők nyilatkozatából kitünik, hogy a vállalkozó társaság (consortium) egyik tagjának, a budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön részvénytársaságnak, *Tolnay* Lajos, *Benke* Gyula, dr. *Sámuel* Lázár országgyülési képviselők, igazgatósági tagjai, dr. *Neumann* Ármin országgyülési képviselő pedig jogtanácsosa. A szerződés egész tartalmából kitünik *az a szoros viszony, mely az államkormány és a vállalkozó társaság (consortium) közt létrejött.*

Kitünnek azok a nagymérvü jogositványok, melyek a vállalat üzésére és kezelésére nézve az államkormány számára kikötöttetek, melyek némelyikének gyakorlásánál a kormány intézkedése végérvényes és a biróság előtti jogorvoslat ki van zárva még akkor is, ha a kormány a szerződést egyoldalulag megszüntetné (szerződés 16. pont). Kitünik az is, hogy a vállalatnak jövedelmezősége lényegesen függ attól is, hogy a kormány jogait miként gyakorolja, azok kezelésében szigort vagy enyheséget, elnézést vagy épen kedvezést tanusit-e. Már a vállalat és szervezkedő igazgatóság czime az állam és a vállalat közti szorog összefüggésre mutat. A szerződés 2. pontja szerint az osztálysorsjáték vállalata ezen hivatalos czimet viseli: «Magyar királyilag szabadalmazott osztálysorsjáték.»

A sorsjáték kezelésére szervezendő igazgatóság pedig ezen czimet: «Magyar királyilag szabadalmazott osztálysorsjáték igazgatósága.»

A 3. pont szerint a vállalat kezelésének a kincstár és a játszó közönség érdekeinek felügyeletére és ellenőrzésére a pénzügyi miniszter egy állandó ellenőrzési hivatalt rendel ki. Annak szervezését, hatáskörét, illetményeit a miniszter tetszés szerint állapitja meg. Az összes kiadásokat 10.000 forint erejéig a konzorczium viseli. Az ellenőrző hivatalnak a konzorczium mindenkor megengedni tartozik a sorsjáték-kezelésre vonatkozó számadásainak, könyveinek s összes irományainak megvizsgálását. Ha a sorsjáték kezelésében bármi nemü szabálytalanságok, visszaélések vagy helytelenségek észleltetnének, a pénzügyminiszter jogositva van azok megszüntetése végett egyoldaluan, legjobb belátása szerint rendelkezni, esetleg a sorsjáték-kezelési szabályokat is módositani; továbbá jogositva van a m. kir. pénzügyminiszter a játszóközönség részéről emelt panaszok felett és előleges vizsgálat és a konzorczium meghallgatása mellett jogérvényesen határozni; és a konzorczium kötelességet vállal magára az iránt, hogy a magyar kir. pénzügyminiszternek ebbeli rendelkezéseit minden ellenvetés nélkül szigoruan és pontosan követi és betartja.

Az 5. pont szerint minden egyes sorsjáték tervszerüen 1,000.000 sorsjegyből áll, mely sorsjegyekre 50.000, hat osztályra elosztott nyeremény esik. A konzorczium jogositva van minden nyereményből a meghatározott százalékot levonni és magának megtartani. A 7. pont szerint a konzorczium az öt terhelő kötelezettség, valamint a sorsjáték kezelése közben akár a sorsjáték igazgatósága, akár más alkalmazottjai mulasztásából származható minden károk, nemkülönben a játszóközönség által támasztható jogos igények biztositására 2,500.000 koronányi biztositékot tartozik szerződés 1. pontjában emlitett törvény szentesitésétől számitott 8 nap alatt az állampénztárba letenni. Az államkincstár jogositva van azon követelésekre nézve, melyek esedékesség idejében kielégitve nem lesznek, magát a kauczióból birói közbenjárás nélkül kielégiteni. A kauczió ezen apadását a konzorczium a felszólitástól számitva 8 nap alatt tartozik kiegésziteni. A biztositék a konzorcziumnak a szerződés lejártával és csak abban az esetben adatik vissza, ha az a kincstár, valamint a játszóközönség irányában vállalt kötelezettségének pontosan megfelelt.

A 9. pont szerint a konzorczium feljogosittatik a kellő határidőben fel nem vett nyereményeket magának megtartani.

A 10. pont szerint a konzorczium jogositva van a sorsjegyek számát szaporitani. Ez esetben a mily arányban szaporittatik a sorsjegyek száma, ugyanazon arányban, vagyis a szerződés 5. pontja szerint a sorsjegyek számának felét kitevő mennyiségre felemelendők a nyeremények is. Mielőtt a konzorczium a felemelt sorsjátékot folyamatba tenné, köteles a sorsolási tervezetet felülvizsgálás és jóváhagyás végett az ellenőrző hivatalnak bemutatni és az ezen hivatal által kivánt módositásokhoz alkalmazkodni.

A 14. pont szerint nincsen megengedve a konzorcziumnak a jelen szerződésen alapuló jogot, a 17. pont esetét kivéve, a magyar királyi pénzügyminiszterium beleegyezése nélkül másra átruházni.

A 15. pont szerint: ha a konzorczium tagjainak egyike, mint társaság, csőd vagy egyéb ok miatt feloszlik, a konzorczium másik tagja csak a pénzügyminiszterium beleegyezésével léphet vissza. A kincstár ellenben jogosult a konzorczium tagjait képező társaságok bármelyikének feloszlatása esetén a folyó bérletév lejártával a szerződést egyoldaluan és birói beavatkozás nélkül megszüntetni.

A 16. pont szerint, ha a konzorczium kötelességét nem teljesiti, vagy ha a sorsjáték kezelésében észlelt helytelenségek megszüntetése, nemkülönben a közönség és magánosok által emelt, az ellenőrző hivatal által elismert és a pénzügyminiszterium által alaposnak itélt panaszok orvoslása végett a pénzügyminiszterium által hozzá intézett felhivásnak eleget tenni elmulasztja: ily esetben jogositva van az államkincstár a szerződést azonnal és egyoldalulag, birói közbenjárás nélkül megszüntetnek nyilvánitani, mely esetben a letett biztositék a kincstár tulajdonává lesz.

Mindezekből kitünik, hogy itt oly bérleti vállalatról van szó, melynél a vállalkozó, a konzorczium, igy nevezi ezt a szerződés maga is 2. és 3. pontjaiban, ilyet tart szem előtt az 1897 évi VII. t.-cz., igy tünteti elő és nevezi meg a pénzügyminiszter előterjesztése és a pénzügyi bizottság jelentése is, sőt ilyennek nevezi e szerződési viszonyt több helyen a képviselők nyilatkozata is. *Igy kételyt senki sem táplálhat, hogy itt egy oly viszony forog fenn, mely az összeférhetlenségi törvény 2. §-a c) pontjának második rendelkezése alá tartozik.*

Kitünik továbbá a törvény azon kelléke is, hogy ezen bérleti vállalat *esetleges nyereséggel és veszteséggel van összekötve* és igy azon állások, melyeket az emlitett képviselők elfoglalnak, az 1875-iki I. törvényczikk 2. §. e) pontjának azon rendelkezése alá esnek, mely megszabja, hogy «képviselő nem lehet egyszersmint . . . c) a kormánynyal a b) pontban körülirt vállalatra nézve szerződési viszonyban álló társulat elnöke, igazgatója, igazgatótanácsosa, jogtanácsosa és hivatalnoka».

Minthogy az emlitett képviselő urak a szerződés megkötésekor (1897. január 23-án) már képviselők voltak és a szerződés megkötését tudták s a törvény 7. §-ának rendelkezése szerint *kötelesek voltak a képviselőségről a ház elnökéhez intézett nyilatkozatukban negyvennyolcz óra alatt leköszönni* s ezen rendelkezésnek nem feleltek meg, a törvény 9. §-a alapján kimondandónak vélem:

1. hogy a törvény c) pontjában foglalt gátló akadály fennforog és
2. hogy a képviselők tudva követték el a mulasztást s végre
3. hogy a képviselői megbizásuk megszüntnek nyilvánittatik.

A mi a törvényes akadály fenforgását illeti, a nevezett képviselő urak nyilatkozatot nyujtottak be. Az ezen nyilatkozatban foglaltak felfogásomtól eltériteni nem birtak. Azon állitás, hogy «. . . a bejelentett összeférhetetlenségi esetre a tárgyi alap hiányzik» teljesen téves. Igaz, az összeférhetetlenségi törvény megalkotásakor a törvényjavaslat 2. §-ában egy b) pont foglaltatott, mely összefüggésben a § bekezdésével igy szólott: «képviselő nem lehet, egyszersmind . . . b) az államkormány kezelése alatt álló javak, javadalmak, jövedékek bérlője». Ezt a pontot a törvényhozás a törvényből kihagyta. Ebből a kihagyásból már most az, és csak is az következik, hogy képviselő lehet egyszersmind állami alapitványi javak és jövedékek bérlője. De téves és egyenesen a törvénynyel ellenkezik, ebből azt következtetni, hogy az államjavak és jövedékek bérlete tekintetében létrejött szerződési viszony semmi összeférhetlenségi hatálylyal nem bir, még akkor sem, ha ez a szerződési viszony a kihagyott b) pont alá foglalható semmi tekintetben sem volna, ha tudniillik a bérlő nem phisikai személy, nem képviselő, hanem pénzintézet, vagy vállalkozó társaság (konzorczium.)

Midőn az összeférhetetlenségi javaslat 2. §-ának b) pontját az országgyülés két háza megvitatta, sehol nyomát nem lehet találni annak, hogy a kihagyással a törvényhozás mást akart elérni, mint megengedni azt, hogy a képviselő lehessen egyszersmind az állami javak és jövedékek bérlője.

Arról a jogviszonyról, mely az állami és jogi személyek, pénzintézetek, társaság közt az által jő létre, ha ezek állami javakat vagy jövedékeket bérelnek és ezen jogviszony inkompatibilitási hatásáról az intézeti igazgatóságok tagjaira nézve; senki sehol egy szóval sem tett emlitést; az a kihagyott b) pont alá nem is tartozott, hanem a törvényjavaslat d) pontja alá, mely ezen diskusszióban érintve sem volt s a mely a megalkotott törvényben változatlanul vétetett át és annak jelenleg c) pontját képezi.

Mennyire nem érintheti a jelenleg fenforgó esetet a javaslat b) pontjának kihagyása, világosan mutatja egy körülmény.

Tegyük fel, hogy a b) pont nem hagyatott volna ki, hanem változatlanul átment volna a törvénybe s a jelen esetek felett egy ily rendelkezést magában foglaló törvény szerint kellene birálkodni; akkor az itt szóban levő képviselők egyike sem esnék a kihagyott b) pont alá.

A kihagyott b) pont arról szól, a ki maga bérli az állami jószágokat vagy jövedéket. Arra mondja ki, hogy nem lehet egyszersmind képviselő. Már pedig a nyilatkozó képviselők nem bérlők, a bérlő a pénzintézet. Ők az intézet igazgatóságának tagjai, illetőleg egyik annak jogtanácsosa.

Ha tehát a b) pont benne maradt volna is a törvényben, *az a fenforgó esetben alkalmazásba nem jöhetne*, mert az emlitett képviselő urak viszonyára nem vonatkozik, reájuk nem alkalmazható. Rájuk nézve még ez esetben is az inkompatibilitást ki kellett volna mondani a törvényjavaslat d) pontja alapján, mely azt rendeli, hogy nem lehet képviselő egyszersmind oly társulat elnöke, igazgatója, igazgató- és jogtanácsosa, mely a kormánynyal oly vállalatra nézve áll szerződési viszonyban, a mely esetleges nyereséggel vagy veszteséggel van összekötve.

Ezt a b) pontot a törvényjavaslatból változatlanul vette át a törvénybe a törvényhozás, az a megalkotott törvény 2. §-ának c) pontját képezi, ellene még csak senki fel sem szólalt.

Ha a törvényhozás azt akarta volna, hogy az államjövedékekre nézve létrejövő bérleti viszony semmi összeférhetetlenségi hatálylyal ne birjon semmi irányban, még akkor sem, ha a bérlő egy oly társaság (konzorczium), mely pénzintézetekből alakult, világosan kivételt kellett volna tennie a törvény jelenlegi c) pontjának intézkedése alól. De ezt nem tette. A javaslatot változatlanul fogadta el. Pedig a törvény 2. §-ának épen ezen c) pontjánál kivétel van megállapitva a földhitelintézet igazgatóságára nézve. A szabály alóli kivétel kérdése tehát

---

Ez bizony kellemetlen valami és én belátom, hogy ostobaság mindig javitani akarni mindenen és végre jó lenne, ha a leányok is szavaznának, majd adtak volna ők vásárcsarnokot Budapestnek!

☞ ***A meghülés dicsérete.*** Az orvosokat ugyan azzal rágalmazzák, hogy a hány orvos, annyi diagnózis, ha öten vizsgálnak meg egy beteget, mind az öt más betegséget fog konstatálni, abban azonban valamennyien egyetértenek, hogy a meghülést nagyon károsnak tartják és az a véleménye a közönségnek is. Ám egy németországi orvos: dr. Griebl egész más nézeten van és egy értekezésében valóságos dicshimnuszt zeng a meghülésről. A meghülés — mondja — nemcsak, hogy nem káros, hanem ellenkezőleg: nagyon hasznos. Kiválasztja ugyanis a kóros anyagokat és elejét veszi annak, hogy ezek a szervezetben meggyüljenek. Igazi szabályozója a szervezet háztartásának és a helyett, hogy betegséget idézne elő, valósággal mentessé tesz a betegségek ellen. Vajmi szép dolgok ezek, a miket Griebl a meghülésről énekel, csak egy hibájuk van, hogy t. i. — aligha felelnek meg az igazságnak.

*

☞ ***Pattogó hangyák.*** Biró Lajos, az Uj-Guineában természetrajzi kutatásokat folytató derék magyar természetbuvár irja le a következő érdekes megfigyeléseket: Messze bent a lemicni őserdőben, Uj-Guineában, Berlinhafen mellett sajátságos hangyákat gyüjtöttem magas fáktól félhomályossá árnyékolt sürüségben korhadt faágak és lehullott lomb alól rostálva. Ugy látszik, fészkükre találtam, mert a sok nőstény közt több szárnyas him is előkerült. Ha e hangyákat zavarjuk (a rostált föld mozgatásával vagy a papirra tett föld rázása utján), mozdulatlannl meglapulnak. Ha a veszély elmult, perczekig várnak még, mig végre lassan óvatosan megindulnak. Rágóik, szertelenül szétnyitva, védelemre készen állanak, annyira hátrafelé, mint másféle hangyáknál s egyéb rovaroknál a csápok. A mint nedvesitett gombostüvel vagy faszálkával közeledtem felé, halk pattanás hallatszott s a hangya abban a pillanatban eltünt, bolhaként elugrott. Nem is láttam ezt többé, ha földre vagy a barna asztalra esett. Vadászásuk csak akkor vált sikeresebbé, mikor az egész asztalt telerakram fehér papirral. Igy aztán nem volt nehéz meglátnom, hogy hová estek és hogy az ugrás után miért lettek láthatatlanná? A nem jól sikerült ugrások példát szolgáltattak. Ha ugrás után a papirra estek, összehuzódva mozdulatlanul maradtak, de sohasem hason fekve, hanem mindig oldalt, mert rágóiknak sajátságos állása sima felületen csakis ilyen helyzetet enged meg; ellenben földön vagy poros helyen a hangyának a környezet színéhez való alkalmazkodását tökéletessé teszik, mert csupán a fénylő rágókat kell még elrejteniök, hogy fénytelen barna testük a földszemecskék közt teljesen észrevehetetlenné váljék. Ez pedig csak egy mozdulatba kerül, a mint a rágókat a test hossztengelyére derékszögüen eső irányban lehajtják. Ezért esnek a papiron mindig féloldalra. Ép igy hajlik le a potroh is, mely fényességével árulója lehetne. Az az ugrás, melyet e kis hangya igy rágói segitségével megtenni képes, aránylag rendkivül nagy. A legtöbb 20—32 cmnyi ugrást tett, de egynél 47 cm. távolságot mértem meg. Ha a legtöbb ugrás középszámának a 30 cm.-t veszém, akkor ez a 3 mm. hosszu hangya teste hosszának a százszorosára pattant el, a legnagyobb ugrás pedig meghaladta 150-szeresét. A nőstények közül egy se ugrott el. Egy ideig mozdulatlanul maradtak, majd neki-neki iramodva gyors futásba fogtak, de veszély közeledtére mozdulatlanul a földhöz lapultak.

☞ ***Jó emlékezet.*** Derüs epizód játszódott le a minap Mac Kinley elfogadó-termében. Az Egyesült-Államok uj elnöke ugyanis a napokban fogadta egy sereg politikai klub küldöttségét. A tisztelgők egyikét Bryannak hivták és mikor az elnöknek bemutatták, ez nagy komolysággal arczán, mintha tünődne, megjegyezte: „Bryan? Ez a név ismerősnek tetszik előttem. Mintha már hallottam volna valaha…“ Mint ismeretes, Bryan volt Mac Kinley ellenjelöltje és a jelenvoltak annyira sikerültnek találták ezt az elnöki élczet, hogy harsogó kaczagásra fakadtak. Lehet azonban, hogy ép ugy nevettek volna a még silányabb viczcznek is.

*

☞ ***A rovarok kedves szinei.*** Sokszoros tapasztalattól beigazolt tény, hogy a rovarok bizonyos szineket különösen kedvelnek. Igy a Pieridák (fehér pillék) gyakran röpködnek papirszeletek után vagy a boltok czimtábláinak fehér betüi felé. A Rhodocera rhamni, czitrom pillangó, különös hajlamot tanusit a Cirsium oleraceum sárga virága iránt. Macroglossa stellatarum, ha viruló virágágyhoz ér, első sorban a piros virágok felé fordul. A méhekről Lubbock számos pontos megfigyelés után megállapitotta, hogy legkedveltebb szinök a sárga és narancsszin és csak azután következik a fehér, zöld, piros, kék; az, hogy a méz behordásánál többnyire egyféle virágot keresnek fel, szintén arra mutat, hog a méhek csak a szin iránt való ösztönüket követik.

*

☞ ***Fekete zsidók a Saharában.*** Egy amerikai folyóirat, egy orosz utazó elbeszélésére támaszkodva, azt irja, hogy a Sahara oazisaiban, különösen Bathasban. Bis-Wrabiban és Fagyrat-ban fekete zsidók vannak. E helyek mindegyikében 100 söt némelyikében még több zsidó család lakik. Egyik helyen 600 zsidó család él. Ezeknek számos zsinagogáik és több mint 100 pargamentre irt tövénytekercseik vannak vannak. Egy másik zsidó, ki egy utast Tombouctouban kisért, Berberia határán nagyszámu zsidó négert talált. Minden családnak van egy törvénytekercse, a mely a pentateucht tartalmazza. A profétákat nem birják, ámbár létezésükről tudomásuk van. Az imák, melyek szintén pergamentre irvák, zsoltárokból állanak. Ez a zsidóság nem ismeri a talmudot, mégis sok rabbinikus rendeletet megtart. Az arabok teljes vallásszabadságot adnak nekik, ugy, hogy zsinagogáik és rabbijaik vannak. Eredetükről a következőket beszélik: Jeruzsálem elpusztulása u án néhány zsidó család a Saharába menekült, de nélkülözéseik olyan nagyok voltak, hogy sok gyermek és nő áldozatul esett. A megmaradtakat a négerek maguk közé fogadták és szövetséget kötöttek velük. A gyermekek fekete szinüek lettek, de megtartották a zsidó typust és megtartották nagyjában a zsidó vallást is.

*

☞ ***A női ruhák hygienikus javitásáról.*** Berlinben nagy mozgalom indult meg, hogy a női ruhákat az egészségi viszonyoknak megfelelőleg módositsák. Nem hagyták persze figyelmen kivül mindazt, mi az izlés és szépség igényeihez megkivántatik. Első sorban kifogásolják a füzőt. Bár ez most már lassankint divatját mulja, mégis igen sokan hordják és ezért szükséges, hogy czélszerü javitásokat tegyenek rajta. Ne gyárilag készitsék, hanem mérték szerint s elég ruganyos is legyen. A füzőnél talán még jobban árt a testnek, hogy a nők nagyszámu alsó ruháikat mind a deréken kötik meg, holott arra kellene törekedni, hogy e ruhák ép ugy, mint a férfiaknál, a vállra és a felső testre nehezedjenek.

*

☞ ***Nagyvárosi csendélet.*** Egy ur, a ki nem szereti a nagyvárosi lármát, lakást keres. Egy félreeső utczában talál is olyat, mely ugy látszik, megfelel kivánságainak.

— Ez az utcza kedvemre való.... Azt hiheti az ember, hogy falun lakik.

— Oh kérem, — szól a nagyvárosi önérzetben megsértett házmester — ne gondolja! Ez az utcza sokkal élénkebb, mint a hogy látszik. Jó vagy rossz esztendőben mindig van legalább két tüzesetünk, három öngyilkosságunk, egy rablógyilkosságunk és három-négy családi drámánk.

*

☞ ***Fényképező sárkányok.*** Nem a mesék csodaszörnyeiről, hanem a sokkal ártatlanabb természetü sárkányokról van szó, melyek eddig csak gyermekeknek szolgáltak játékszerül, de most egy franczia tudós arra akarja használni, hogy a levegőben fényképfelvételeket tegyen. Ez a sárkány selyemből van készitve és dróthálózattal van ellátva, a camera pedig egy vékony sodronyon lóg. A feltaláló: Batut már sok kisérletet tett a készülékkel is nagyon jó eredményeket ért el.

*

☞ ***Baszk szokások.*** Európa egyik legsajátságosabb népe kétségtelenül a baszk nép, mely a Pyrenäusi hegyek lejtőin lakik. Már nyelvük is olyannyira eltér minden más európai nyelvtől, hogy csak rendkivüli nehézségek árán lehet elsajátitani, szokásaik között pedig sok olyan van, melynek eredete a kereszténység előtti időkbe nyulik vissza. Ilyen az is, hogy a halottakat miként tisztelik. Már a temetés kezdetekor mindegyik gyászoló meggyujt egy gyertyát, mely patkányalakra van faragva. Mikor a koporsót fölteszik a halottas szekérre, a gyertyákat eloltják, de a temetőben, a sirnál ujra meggyujtják és végig elégetik.

*

fenforgott és megvitattatott. De a törvényhozás csak az emlitett egy kivételt tette. Többet nem állapitott meg, világos jeléül annak, hogy nem is akart több kivételt tenni.

A bejelentett képviselő urak azon további nyilatkozata, hogy mert az osztálysorsjáték életbeléptetésére vonatkozó törvény csak ez év május 1-én lép életbe, ennélfogva «a szerződés tartalmát képező jogok és kötelezettségek szünetelnek, sőt jogok és kötelességek ész- és okszerüen csakis ez időpont után szülemlenek meg», *nem zárhatja ki az összeférhetetlenség fenforgásának kimondását.* Mert az a körülmény, hogy a szerződésből folyó bizonyos jogositványok gyakorlása és bizonyos kötelezettségek teljesitése csak bizonyos határnap után áll elő, nem zárja ki azt, hogy ugy a kötelmi viszony, mint a szerződés létrejött. Hogy pedig a szerződés létrejött, világos annak szószerinti tartalmából, de maguk a képviselő urak is elismerik önön nyilatkozatukkal, midőn azt mondják, hogy a szerződésből jelenleg csak egy kötelezettség áll fenn: a részvénytársulatra való átruházás; s midőn továbbá előadják, hogy a pénzügyminiszterrel szóbeli megállapodásra jutottak, mely szerint május 1-je előtt meg kell alakitaniok a szerződés 17. pontjában emlitett részvénytársulatot, reá a szerződést át kell ruházni, s vele a konzorczium minden jogait és kötelességeit.

Azon körülmény, hogyha majd a részvénytársulat létrejön, és reá a szerződés jogérvényesen át lesz ruházva, a konzorczium minden jogai és kötelezettségei megszünnek, döntő sulylyal nem birhat, mert a bizottság csakis azon állapotot veheti figyelembe, *és a szerint tartozik dönteni, mely jelenleg jogilag fennáll;* ez pedig kétségtelenül az, hogy az egyik szerződő fél a konzorczium, a szerződésben a vállalkozó társaság számára megállapitott jogok az ő jogai, s a belőle származó kötelezettségek az ő kötelezettségei.

Megállapodások, előkészületek, tárgyalások egy részvénytársulatnak jövőben való megalakitása iránt, nem zárhatja ki a törvénynek a fennálló szerződési viszonyra való alkalmazását.

Téves az az állitás is, hogy a «szerződés értelmében a budapesti takarékpénztár a kormányhoz a vállalat lényegére tulajdonképen semmi viszonyban nem áll» és hogy csak egy kötelezettség terheli, az: hogy osztálysorsjáték rendezése czéljából egy részvénytársaságot alakitson; még pedig a törvény életbe lépte előtt. Téves, mert a szerződés világos tartalma szerint a jogérvényes átruházásig, minden jog, minden kötelezettség a konzorcziumot illeti és terheli s a szerződési viszony egész teljességében reája nézve áll fenn, s ennélfogva az esetleges nyereségnek vagy veszteségnek alanya is a konzorczium lesz és marad, ha csak az államkincstár, a szerződés 16. pontja alapján, magát a szerződést egyoldalulag fel nem bontja.

Nem hagyhatom figyelmen kivül, bár a felsorolt döntő okok nézetemet elegendőleg igazolják, azt a körülményt sem, hogy a szerződés az államkormány közt és a konzorczium közt oly szoros viszonyt állapit meg a vállalat életbeléptetésénél és kezelésénél, a kormánynak oly mérvü befolyást és ellenőrzést biztosit, mely a vállalat jövedelmezésére egyenes és lényeges befolyással bir.

Utalok e részben a szerződés 3., 7., 10., 15., 16. pontjaira, melyek tartalmát véleményem elején előadtam.

A pénzügyminiszter indokolása, a pénzügyi bizottság jelentése, maga a pénzügyminiszter beszéde a házban világosan megjelölik, minő értelemben, minő czélra, minő irányban kell gyakorolni a kormánynak a szerződésben számára biztositott jogokat.

Ki van mondva a lottójövedékről szóló 1868. XV. t.-cz. módositása iránt előterjesztett törvényjavaslat indokolásában, hogy «az állam ellenőrzési joga a törvényjavaslat 2. §-ában fenn levén tartva, a szerződésben e jog gyakorlása kellőképen és oly módon biztosittatott, hogy ugy a kir. kincstár, mint a játszóközönség érdekei a leghathatósabban meg vannak védve.» Ki van mondva ezenkivül, hogy a pénzügyminiszter jogositva van «a játszóközönség részéről panaszok felett határozni s a konzorczium kötelezettséget vállal magára az iránt, hogy a pénzügyminiszter rendelkezéseit minden ellenvetés nélkül szigoruan követi és betartja.»

Hasonlókép kimondja az ezen törvényjavaslat tárgyában előterjesztett bizottsági jelentés, hogy: a pénzügyi bizottság különben azon komoly várakozásának ad kifejezést, hogy az osztálysorsjáték ellenőrzésével megbizott állami közegek kiterjesztik figyelmüket arra is, nehogy a közönségnek játékszenvedélye tulságos módon felkeltessék és különösen, hogy szigoruan fognak ügyelni arra, nehogy ezen sorsjegyeknek részletelárusitásánál oly visszaélések elkövettessenek, a melyeknek rendszerint a legmüveletlenebb elemek szoktak áldozatul esni.»

Hivatkózom végre e részben a pénzügyminiszter beszédére is.

Ha már most tekintetbe jő az, hogy a vállalatnak természetes érdeke, hogy az üzlet mentől jövedelmezőbb legyen, hogy mentől több sorsjegy keljen el, hogy a terjesztésnek minden hatásos módja felhasználtassék, a kormánynak pedig kötelessége, hogy ezt befolyásával mérsékelje és a kellő határok között tartsa, minden kétségen felül való, hogy ezen szerződési viszonynál teljes mértékben fenforog az az irányadó szempont, melyre az összeférhetlenségi törvényt előkészitő bizottság 1874 május 30-ki jelentésében a legfőbb sulyt vetette, hogy «*a kormány az elvállalt kötelezettség teljesitésénél itt is, mint amott elnézést, kedvezést vagy tulszigort tanusithat.*»

Nincs tehát kétségem az iránt, hogy a konzorcziumnak a haszon gyarapitására irányuló természetes érdeke és a kormány által szigoruan megóvandó határok, gyakran könnyen összeütközésbe jöhetnek s ennek lehetősége és valószinüsége képezi eltagadhatatlan alapját az összeférhetetlenségnek.

És mivel ezen szerződési viszony a bejelentett képviselők előtt ismeretes volt s ők a törvény 7. §-ában megszabott kötelességüknek eleget nem tettek, a törvény 9. §-a alapján *kimondandónak vélem, hogy Tolnay Lajos, dr. Sámuel Lázár, Benke Gyula és Neumann Ármin urak képviselői megbizása megszünt.*

*

Várossy Gyula képviselő a mai ülésen csakugyan bejelentette a *Benke*, *Sámuel*, *Tolnay* és *Neumann* képviselők ujabb összeférhetlenségi esetét. Ez a bejelentés a nevezett képviselőknek az országos zálogkölcsönintézetnél viselt inkompatibilis állásaikra vonatkozik. *Sámuel* Lázár különben, mint jó helyről értesülünk, lemondott a budapesti takarékpénztár és zálogkölcsönrészvénytársaság igazgatói állásáról. Az ő példáját hir szerint követni fogja dr. *Neumann* Ármin is, de ezt a hirt már igen kétkedően fogadták ma a képviselők a folyosón. Neumann lemondását különben azzal a magyarázattal kisérték, hogy van Neumannak egy vidéki ügyvéd rokona s ez veszi most át névleg az ő összes eddigi inkompatibilis állásait. Ez a rokon már meg is érkezett a fővárosba. A mi különben ezen lemondásokat illeti, meg kell jegyeznünk, hogy a mai ujabb bejelentés még e lemondások esetén is kellemetlen következményü komplikácziót hoz az érdekelt képviselőkre, mert az összeférhetlenségi bizottságnak ezen ujabb inkompatibilis esetet még igy is el kell birálnia, minthogy a képviselőknek kötelességök lett volna önmaguknak bejelenteniök az esetet s a mennyiben ezt nem tették, a következményeket el kell viselniök. Sámuel Lázár lemondásáról a *Bud. Tud.* is hirt ad. E szerint Sámuel a takarékpénztár igazgatóságához intézett levelében kijelenti, hogy az összeférhetlenségi bizottság érvényre jutott határozata csak megerősitette azon meggyőződését, hogy képviselői állása a takarékpénztári igazgatósággal összefér. És ha ennek daczára igazgatói állásáról lemond, ezt — az összeférhetlenség elvének alkalmazásától teljesen függetlenül — kizárólag személyes indokok alapján teszi.

*

A rozsnyói kerület összes ellenzéki pártja, mint nekünk irják, gróf Andrássy Gyula szabadelvü párti jelölt programmbeszédének hatása alatt elhatározták, hogy nem léptetnek föl ellene jelöltet. Az ellenzéki pártokat gróf Andrássy Gyula programmbeszédének az a része birta erre az elhatározásra, mely a parlament mostani szellemére, főképen pedig az *összeférhetlenségi kérdésre* vonatkozik. Az ellenzéki pártok, a mikor kijelentik abbeli elhatározásukat, hogy jelöltet nem állitanak, elvárják gróf Andrássy Gyulától, hogy megválasztatása esetén, a mi most már kétségtelen, mint a törvényhozás tagja programmbeszédének szellemében fogja tevékenységét érvényesiteni a most uralkodó rossz rendszer gyökeres megváltoztatására.

*

A *Dynamit-Nobel részvénytársaság* mai közgyülésén *Philipp* konzul, az elnöklő vezérigazgató jelentette, hogy *Láng* Lajos volt államtitkártól levelet kapott, mely szerint a nevezett a képviselőházban viselt alelnöki állásával nem tartja összeegyeztethetőnek a társaságban igazgató-tanácsosi állását, a mint ezt a vezérigazgatóval azonnal alelnökké történt megválasztatása után közölte és ujjá megválasztatni nem óhajt. Ennek következtében az uj választás megejtése alkalmával az igazgatóságba csupán *Philipp* Miksa (Hamburg) és *Rziha* tanár (Bécs) választattak meg ujra. Magyarországi tag ez alkalommal nem választatott.

*

Gróf *Tisza* István a Bud. Tud. utján nyilatkozatot ad ki melyben reflektálva a M—g-nak egy rá vonatkozó czikkére, azt mondja, hogy maga se gondolja az ő összeférhetlenségi ügyét párbajjal elintézhetőnek. Nyilatkozatában azután ezeket mondja: «Az összeférhetetlenség ügye közérdekü ügy az én nézetem szerint is, melyet csak a tényállás objektiv és hiteles konstatálása intézhet el. Bárkinek jogában áll e kérdést felvetni és bárkinek állását ebből a szempontból kifogás és birálat tárgyává tenni és én itélném el a legerősebben azt, a ki ezen kérdést személyes ügyek terére kivánná átjátszani. Személyes ügy e kérdésből csak akkor és annyiban támadhat, a mennyiben az összeférhetetlenség fennforgására vonatkozó jogosult birálat egyenesen az egyéni jellemet és becsületet sértő gyanusitásokkal és vádakkal párosul. Ez esetben nem is annyira joga, mint inkább kötelessége mindenkinek, hogy a kérdés ezen oldalát, de csakis ezen oldalát, mint személyes ügyet intézze el.» Kötelességének tartotta volna — irja tovább — az ország közvéleménye előtt előadni a tényállást s indokolni álláspontját, ha ezt Kálmán Károly képviselő fellépése feleslegessé és egyuttal lehetetlenné nem teszi. Most már «sub judice lis est», az összeférhetetlenségi bizottság eljárásának praejudikálnia nem szabad. Nyugodtan kell tehát bevárnia a bizottsági tárgyalás lefolyását, mely hitelesen fogja feltárni a tényállást s egyelőre csak annak kijelentésére szoritkozhatik, hogy erős meggyőződése szerint soha sem vétett az összeférhetetlenségi törvénynek sem betüje, sem szelleme ellen.

A főrendiház pénzügyi bizottságának ülése.

A főrendiház pénzügyi bizottsága, ma délelőtt 11 órakor, dr. *Samassa* József, egri érsek elnöklete alatt ülést tartott. Előadó báró *Rudnyánszky* József volt. A kormány részéről jelen voltak: báró *Fejérváry* Géza, *Lukács* László, *Darányi* Ignácz és *Wlassits* Gyula és *Rakovszky* István, az állami számvevőszéki elnök. A bizottsági tagok részéről jelen voltak: báró Lipthay Béla, Burchard-Bélaváry Konrád, Wekerle Sándor, gróf Szápáry István, Szász Domokos püspök, Lukács Antal, gróf Széchenyi Béla, gróf Dessewffy Aurél, báró Harkányi Frigyes, gróf Andrássy Aladár és Ráth Károly.

Rudnyánszky József előadó ismertetvén az 1897. évi *állami költségvetés* főbb bevételi és kiadási tételeit általánosságban, kiemelte, hogy több határozat, a mely az egyes tárczákkal kapcsolatban van, a részleteknél fog előadatni.

Dr. *Samassa* József elnök erre felkérte a bizottság tagjait, hogy a költségvetéshez általánosságban hozzá szóljanak.

Báró *Lipthay* Béla hosszabb beszédében azt a kérést intézi a pénzügyminiszterhez, hogy tekintettel arra a — fájdalom — mindinkább növekedő szükségletre, melylyel szemben állunk, minő pénzügyi programmal bir, mert részint a közigazgatás rendezése, a kvóta, részint az egyházpolitikai törvények által beálló nagyobb kiadások, részént a községek terheinek megkönnyebbitése folytán az államháztartásra háramló nagyobb állami szükségletekről gondoskodni kell.

Kiemeli továbbá, hogy ezeken kivül sok oly kisebb kiadással állunk szemben, melyek együttesen jelentékeny összeget képviselnek.

Lukács László pénzügyminiszter, báró Lipthay Béla szavaira válaszolva, kijelenti, hogy a költségvetési tételek preliminácziója is már magában megnyugtatást nyujthat, mert egyrészt a kormány törekszik, hogy a kiadások rohamos emelkedését meggátolja, másrészt mert az állami bevételek a lehető legmérsékeltebben irányoztattak elő s igy a tényleges bevételek tényleg fedezhetik ama több kiadást, a melyet az előtte szóló felsorolt, ezenkivül az államvasutak beruházásának költségeire kölcsönt szándékoznak felvenni, mely által oly terhek, melyek jelenleg viselendők lennének, a jövőre oszthatók el, az adópótlékok rendszertelenségét pedig csak akkor lehet megszüntetni, ha az ezekre vonatkozó reformokat az adminisztráczió reformjával kapcsolatban tárgyalhatják, mit már a közel jövőre kilátásba helyez; ugyanekkor lesz alkalma a tőzsde megadóztatása iránt is rendszeres és alapos javaslatokat a törvényhozás elé terjeszteni.

Báró *Lipthay* Béla igen nagy köszönettel veszi a miniszter által adott felvilágositásokat, azonban nem nyugodhatik meg abban, hogy a terhek a jövő nemzedékre átruháztatnak. Kéri ezután a minisztert, hogy a részvénytársaságok és azok fiókjainak adója ügyében, melyek a székes fővárost illetik meg, a törvény értelmében intézkedjék; továbbá a hidépités, ugyszintén a révhajózásra tett miniszteri intézkedésekre nézve kér felvilágositást.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy nem minden terhet lehet a jövőre átutalni, a kiadások legnagyobb részét fölvették a költségvetésekbe, vannak azonban oly kiadások és különösen iskolák épitkezése, melyek a jövőnek fognak szolgálni, méltányos tehát, hogy ezek a kölcsönök utján fedeztessenek. E kölcsönöket azonban nem idegenektől, hanem az állam kezelése alatt álló alapokból veszik és ezeknek biztos és nagyobb kamatoztatást is eredményez. Felemliti ezután, hogy a hajókikötő és partbérletek a költségvetésbe fel vannak véve, hogy miért ruháztatott a révparti hajózás a Duna-gőzhajózási társaságra; erre nézve megjegyzi, hogy a magyar folyam- és tengerhajózás, a Duna-gőzhajózás és Huchard-csavargőzővállalat egyik igazgatója oly terhes feltételeket szabtak, hogy lehetetlen volt ezekkel szerződni, főleg Houchard nem volt abban a helyzetben, hogy kimutathatta volna azt a pénzerőt, a melynek segélyével képes lett volna a kivánalmaknak megfelelni, mindezeknél fogva kényszeritve volt a Duna-gőzhajózási társasággal a szerződést megkötni, már csak azért is, hogy a közönség közlekedés nélkül ne maradjon.

Dr. *Samassa* elnök: Az egyenes adók reformjának megsürgetését a bizottsági jelentésbe felvenni kivánja.

A *pénzügyminiszter* hozzájárult ehhez a kivánsághoz.

Dr. *Samassa* előterjeszti, hogy miután a költségvetési tételekben a főrendiház változásokat nem tehet, a bizottság ennélfogva a költségvetést csak fejezetekint vegye tárgyalás alá.

Gróf *Dessewffy* Aurél ezzel szemben kijelenti, hogy a részletes tárgyalást a főrendiház mindig gyakorolta s igy vannak egyes tételek, a melyekhez a főrendi tagoknak joguk van hozzászólni, felvetheti többek közt a *bizalmi* kérdést is.

Dr. *Wekerle* Sándor kiemeli, hogy a rendelkezési alap kérdésénél bizalom nyilvánitása csak a képviselőházat illetheti meg.

Dr. *Samassa* József egri érsek Wekerle bizottsági tag által hivatkozott bizalmi kérdésre nézve megjegyzi, hogy az angol parlament lordok házának igenis joga van a bizalmat, vagy bizalmatlanságot megzavarni s igy a főrendiháznak is joga van bizalmának vagy bizalmatlanságának kifejezést adni.

Dr. *Wekerle* Sándor kijelenti, hogy a bizalmi kérdést illetőleg lényeges különbség van a képviselőház és főrendiház határozata között. Lényeges a különbség a két ház között azért, mert például, ha a képviselőház megszavazza a költségvetési törvényt, de e mellett bizalmatlanságát is nyilvánitja, a parlamentáris kormány kénytelen lemondani, mig ha a főrendiház nyilvánitja bizalmatlanságát, de megszavazza a törvényt, ennek a kormány állására befolyása nem leend. Megengedi, hogy kivételes esetekben, meglehet a főrendlház bizalmi nyilatkozatának a maga politikai jelentősége és erkölcsi sulya, de óvná a főrendiházat, hogy minduntalan, igy például a rendelkezési alapnál a bizalmi kérdés vettessék fel, mert ez csak a főrendiház bizalmi nyilatkozatának sulyát csökkentené, a nélkül, hogy politikai következménye lehetne.

A bizottság ezen felszólalás után *elfogadta a költségvetést általánosságban* mindazon határozatokkal együtt, melyeket a képviselőház kapcsolatban a költségvetéssel hozott. Ezután áttért a költségvetés részletes tárgyalására és ennek során a kisebb tárczák költségvetéseit minden vita nélkül elfogadta.

A belügyminiszteri tárczánál báró *Lipthay* Béla szükségesnek látja, hogy az államrendőrségnek évről-évre nagyobbodó szükséglete végre-valahára korlátoltassék, nehogy a főváros oly megterheltetéssel sujtassék, a melyet elviselni képes nem lesz. A fővárosra a kórházi költségekből különben is nagy teher háramlik, erre nézve is szükségesnek tartja a mielőbbi törvényes intézkedést.

Ráth Károly nem látja czélszerünek, ha a költségvetés tárgyalásánál lokális kérdések is tárgyaltatnak.

Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter a kórházi épitési költségek szigoru behajtását, különösen a legszegényebb megyék lakosaitól egyáltalában nem tartja lehetőnek és méltányosnak.

Dr. *Samassa* József kéri a bizottsági tagokat, hogy lokális kérdésekre nézve a plénumban szólaljanak fel, miután a miniszterek közül néhányan jelen nincsenek, érdemleges választ amugy sem kaphatnak.

Ezután az egyes tárczák elfogadtatnak, csupán a pénzügyminiszteri tárczánál történt még felszólalás, melynél gróf *Dessewffy* Aurél, a statisztikai hivatal épületének épitési költségeit kölcsön utján, nem az állam által kezelt alapokból, hanem a magánintézetektől kivánja felvétetni. Megemliti még, hogy a *dohánykisérleti állomás* felállitása immár tovább el nem odázható, mert a dohánytermelés az országban mindinkább hanyatlik, a terület naponta kisebb területre szorittatik s ma már annyira van a gazdaközönség, hogy alig képes költségeit beszerezni. Hivatkozás történik ugyan arra, hogy a szivarhasználat divatja megváltozott, sőt két krajczáros szivart is alig lehet magyar dohányból előállitani, ezenfelül arra is, hogy Ausztria kevesebb dohánytermelési területeit meg kellett szoritani: a dohányjövedék jól felfogott érdeke mindezekkel szemben kivánatossá teszi, hogy a pénzügyminiszterium oly intézkedéseket tegyen, melyek ugy a dohányjövedék, mint a dokánytermelők érdekeinek egyaránt megfelel. *Lukács* László miniszter kijelenti, hogy az épületek kivételesen emeltetnek az alapoktól vett kölcsönökből. A mi a dohánykisérleti állomást illeti, az a legrövidebb idő lefolytával fel fog állittatni.

A bizottság ezután elfogadta a pénzügyminiszteri tárczát és ezzel kapcsolatban az *egész költségvetést.*

Végül még az 1895, évi állami zárszámadás és az aldunai Vaskapu szabályozása előhaladásáról szóló jelentést tárgyalták, ezeket a bizottság észrevétel nélkül elfogadta, mire az ülés délután $^{3}/_{4}2$ órakor véget ért.

A krétai hadjárat.

A hatalmaknak az a legujabb megegyezése, melynek eredménye valószinüleg az egész görög partvidék blokirozása lesz, egy Athénből érkezett távirat jelentése szerint siettetni fogja Görögország akczióját.

Ez a távirat azonban aligha fejezi ki a görög kormány igaz hangulatát, mert mindenki kezdi már belátni, hogy minden további akczió Görögországnak csak hátrányára lesz. A thessáliai helyzet nem oly kedvező Görögországra, mint azt a görögök által szubvenczionált és sugalmazott Havas ügynökség jelenti. Erről tanuskodik legalább a Timesnak tudósitása a thessáliai határról. Ez a tudósitás minden inkább, mint hogy reményt nyujtson a görögöknek a győzelemre. A görögök azonban nagyban biznak a sikerükben. Krétán a mult éjjel a felkelők görög ágyuktól támogatva megtámadták a várost, a mely azonban néhány partraszállt osztrák-magyar matróz és egy ágyunaszád segitségével, a mely fényreflektor világitása mellett lötte a felkelőket, visszaverte a támadást. Az osztrák-magyar matrózok közül egy sem sebesült meg. A torpedónaszádokat a görögök mindennap lövésekkel fogadják, a mikor a hajók a kisszamoi öblöt átszelik.

Köln, április 2.

A „Kölnische Zeitung“ a Salisbury és Hanotaux közti tárgyalásra vonatkozó ellentmondó hirekkel szemben arról értesül, hogy az értekezlet főtárgyát, a krétai kormányzó kinevezésének kérdése képezte. Hanotaux azt ajánlotta, hogy a krétai kormányzó egy kisebb állam, például Holland, Belgium vagy Portugália kötelékébe tartozó egyén legyen, mig Salisbury osztrákot vagy magyart javasol ez állásra. (N. Fr. Pr.)

Brüsszel, ápr. 2.

A londoni „Standard“ közzé tett hirét illetőleg, mely *Brialmont* tábornokot jelöli meg Kréta jövendőbeli kormányzójának. *Brialmont* kijelenti, hogy neki még semminemü ajánlatot sem tettek erre vonatkozólag. Ő különben semmiesetre sem vállalná el a szóban forgó funkcziókat.

London, április 2.

Az alsóházban kijelentette *Curzon* államtitkár, hogy a Krétában állomásozó brit tengernagy tegnap távirati értesitést küldött, mely szerint a tengernagyok Vassos ezredestől *hamis adatokkal* telt táviratot kaptak és hogy a tengernagyok kormányaiktól 3—3 hegyi ágyut kértek. Az angol kormány nem tudja, hogy Oroszországon kivül valamelyik nagyhatalom erre nézve intézkedett. Ugy hirlik, hogy az orosz kormány egy hegyi üteget küld.

Kanea, április 2.

A *Bugeaud* nevü franczia hajó ide érkezett. Az izzedini vár bombázása alkalmával mely 24 órán át tartott egy felkelőt megöltek és négyet könnyen megsebesitették.

Athén, április 2.

Egy idevaló lap azt a hirt közli, hogy a király legközelebb a határra utazik. Ez a hir korainak látszik. Bourée franczia követ Corfuba utazott és a napokban ismét visszatér ide.

Athén, április 2.

A kormány megczáfolja azt a hirt, hogy a legközelebbi napokban megkezdik a görög kikötők blokádját. A félhivatalos jegyzékben továbbá az van mondva, hogy a kormány magatartása ma is ugyanaz, mint a válság kezdetén. A kormány ismeri az ország érdekét és óvatossággal, de egyszersmind erélylyel is jár el. (N. Fr. Pr.)

Kanea, április 2.

(Havas-ügynökség nyolcz órakor este.) Ma reggel a magaslatokon jelentékeny számban tanyázó felkelők *lövöldöztek* Bussonaria erősségre. Perignon kapitány elrendelte, hogy ágyukkal lőjjenek a felkelőkre. A nyolczadik lövés után a felkelők visszavonultak.

VIDÉK.

* **Nagybecskerek város képviselőtestülete** április hó elsején dr. *Perisics* Zoltán városi főjegyző elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott, a melynek egyedüli tárgyát az elsején esedékessé vált fizetéseknek honnan leendő fedezése képezte. Ugyanis az év elején az adók oly gyenge mértékben folynak be, hogy a közjövedelmi pénztár nem rendelkezik annyi pénzzel, a mennyi szükséges. A multakban a városi tanács azt az eljárást követte, hogy valamely alap feleslegéből kölcsönt vett fel s azt hónapközben téritette vissza. A márczius hó 22-én tartott közgyülés ezen eljárást helytelenitette s utasitotta a városi tanácsot, hogy jövőben a képviselőtestület engedélye nélkül kölcsönöket ne vegyen fel fenti czélra. Ezekért kellett a tegnapi rendkivüli közgyülést összehivni, a mely megadta az engedélyt a városi tanácsnak, hogy a hiányzó összeget a jövedéki pénztár feleslegéből vegye kölcsön.

A református konvent.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

— Harmadik nap. —

A reformátusok egyetemes konventje *Kun* Bertalan püspök és *Tisza* Kálmán főgondnok elnöklete alatt folytatta tanácskozásait.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után *Tóth* Sámuel főjegyző felolvassa a kultuszminiszterium néhány átiratát az államsegélyekről való számadásról, az egyházi közalapot illető százezer forint megküldéséről, a csekély fizetésü lelkészeket illető harminczháromezer forint állami segélyről stb. A konvent tudomásul vette a miniszteri átiratokat.

A miniszteri intézvényekkel kapcsolatban *Fejes* István esperes kérdést intézett a konventi elnökséghez az iránt, hogy jött-e válasz a miniszteriumtól a konventnek arra a mult évi fölterjesztésére, melyben a *lelkészi fizetések* állami kiegészitését törvényhozási intézkedés alakjában sürgette az 1848. évi XX. t.-cz. alapján. Sürgősnek, életbevágónak jelzi ezt a kérdést, mert a csekély fizetésü lelkészek helyzete évről-évre tarthatatlanabb s mert a szegénysorsu papság ettől a konventtől várja sorsa javitásának előmozditását.

Az interpellációra az elnökség nevében *Tisza* Kálmán főgondnok felelt. Feleletében kiemelte, hogy a felterjesztésre irásbeli válasz nem érkezett ugyan a miniszteriumtól, de arról határozott és közvetlen tudomása van, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat a kultuszminiszteriumban immár annyira előhaladt stádiumban van, hogy a legközelebbi jövőben a törvényhozás elé kerül. Az elnökség az ügy gyors és sikeres elintézésére a maga részéről, miként eddig, minden tőle telhetőt megtett, ugy jövőre is rajta lesz, hogy a szükölködő papság anyagi helyzetén a törvényhozás is segitsen. — *Fejes* és vele együtt az egész konvent a választ megnyugvással és egyhangulag tudomásul vette.

Néhány kisebb fontosságu ügy elintézése után a közigazgatási ügyekre tért át a konvent.

A *közigazgatási bizottság* által előkészitett ügyeket *Molnár* Béla bizottsági előadó terjesztette elő s mindenekelőtt bejelentette, hogy a bizottság elnökévé *Szász* Domokos püspököt, jegyzőjévé *Molnár* Béla dunántuli képviselőt választotta meg, mit a konvent tudomásul vett.

A közigazgatási ügyek után nagy érdeklődéssel tárgyalta a konvent az *amerikai magyar református missziónáriusok* bekeblezési kérelmét. Ezek egy nyomtatott emlékiratban elmondták, hogy az északamerikai «Reformed Church» anyagi támogatása és jogi védelme alatt immár hat, illetve hét missziói egyházat szerveztek, hogy az ottani hatóság (Boaod of Home Missions) hozzájárulásával külön magyar református egyházmegyévé alakultak s gyülekezeteik és hiveik száma évről-évre szaporodik. Ennélfogva kérik a konventet, hogy lépjen érintkezésbe az ő amerikai egyházi hatóságukkal, hogy ismerje el őket külön magyar egyházmegyének s ezzel a hazai ref. egyház szerves részének, s hogy missziónáriusaikra, kik különben is magyarországi képesitésüek, terjeszsze ki a hazai lelkészek minősitési törvényét s vegye fel őket az országos ref. lelkészi gyámintézet kötelékébe.

A konvent nagy örömmel értesült az Amerikába kiszakadt hittestvérek és honfitársak egyházi szervezkedéséről s arról az egyházias és hazafias törekvésekről, hogy a magyarországi egyetemes református egyházzal szerves összeköttetésbe kivánnak lépni; testvéreinek tekinti őket, készséggel küld számukra missziónáriusokat s ezeknek Amerikában töltött s töltendő szolgálati éveiket készséggel beszámitja s az amerikai református magyar egyházmegyét a legmesszebbmenő erkölcsi támogatásban kivánja részesiteni. De az egyházjogi kapcsolat megállapithatása végett utasitja a folyamodó missziónáriusokat, hogy előbb ugy a saját egyházi szervezetöket, mint az őket támogató amerikai «Reformed Church» szervezetét s a viszonyukat aktaszerüleg és hivatalosan dokumentálják. A konvent elnökét pedig felhatalmazza arra, hogy ezt a határozatot az amerikai minisszionáriusok által hatóságilag igazolandó megbizottjával hivatalosan közölhesse.

Az ügy egyes részleteihez hozzászólottak báró *Vay* Béla, *György* Endre, gróf *Dégenfeld* József és *Tisza* Kálmán, kik mindannyian meleg rokonszenvvel nyilatkoztak az «uj világ»-ba kiszakadt hit- és honfitársak egyházias és hazafias törekvéseiről.

A *ref. tábori lelkészek* czimzése és egyházhatósági szervezése ügyében a konvent Császár Dániel kérésére meg fogja keresni a kultuszminiszteriumot az iránt, eszközölje ki a közöshadügyminiszteriumnál azt, hogy a református tábori lelkészek ne csupán «evangelikus» czimmel czimeztessenek, hanem a törvényes «evang. református» czimmel láttassanak el; továbbá, hogy részökre az ág. h. evang. tábori szuperintendens mintájára «ev. ref. tábori szuperintendensség» vagy «szenioratus» szerveztessék.

Majd a *közjogi bizottság* által előkészitett ügyek kerültek szőnyegre, melyeket *Karap* Ferencz nyugalmazott tanácselnök mint előadó referált, bejelentve, hogy a konvent közjogi bizottsága ujjá alakult s elnökévé *Darányi* Ignácz minisztert, előadójává Karap Ferenczet választotta meg.

E bizottsági ügyek során élénk vita kiséretében elhatározta a konvent, hogy miután az esperes és gondnok helyettesitése egyházi törvényeinkben szabályozva nincs, ez a kérdés a zsinatra előkészitendő az egyházkerületek által; addig pedig az egyházkerületeknek törvényes joguk van arra, hogy az ügyet belkörüleg és szabályrendelet alakjában belátásuk szerint rendezzék vagy a fennálló gyakorlat szerint intézzék. Megjegyezte a konvent, hogy az egyházkerületek egymás belső ügyeibe e tekintetben is illetéktelenül bele nem avatkozhatnak.

Az e kérdésben kifejlett vitában részt vettek *Karap* Ferencz, gróf *Dégenfeld* József, *Bernáth* Elemér, *Kun* Bertalan és *Tisza* Kálmán.

A közjogi bizottsági ügyek letárgyalása után a *missziói bizottság* jelentései kerültek napirendre, melyeket *Szabó* János alesperes referált.

A református egyház missziói Szlavoniában, Horvátországban és Romániában, valamint a belterületi körlelkészségek szépen fejlődnek és erősödnek. Sajnos azonban, hogy ujabb missziók szervezésére most nincs anyagi ereje a konventnek. A bizottság jelentéseit tudomásul vették, a javaslatokat elfogadták.

Délután egy órakor a tárgyalást abbahagyták.

UJDONSÁGOK.

— április 2.

Mellékletünk tartalma: Országgyülés. Regény: Nina kisasszony.

— *Személyi hirek. Jenő* főherczeg ma reggel Bécsből Tullnba utazott csapatszemlére. — *Mária Jozefa* főherczegnő fiával, *Károly* főherczeggel és kiséretével e hó 8-án Abbáziába utazik s több hetet fog ott tölteni. A Ruisisana pensionban lesz lakásuk. — Báró *Trauttenberg* Konstantin, kopenhágai osztrák-magyar nagykövet, ma Bécsből Kopenhágába utazott vissza. — Gróf *Turenne*, a budapesti franczia főkonzul és marquis *Gnezea de Bini* olasz főkonzul Budapestről ma Bécsbe érkeztek. — *Zsófia* és *Mária* görög királyi herczegnők a határszéli csapatoktól Athénbe visszaérkeztek. — *A szász királyné* Mentonéból elutazott Drezdába.

— **A király az osztrák néprajzi muzeumban.** A *király* ma délelőtt 11 órakor megjelent a bécsi börzeépületben, hogy az ottlevő osztrák néprajzi muzeumot megnézze. A király fogadására ott voltak *Lajos Viktor* főherczeg, mint a muzeum védnöke, főudvarmesterével báró *Wimpfen* altábornagygyal, kiket meg dr. *Haberlandt*, a muzeum igazgatója fogadott, ki aztán kalauzolta is a magas vendégeket.

— *Királyunk Pétervárott.* Királyunk Pétervárra való közeli utazásáról félhivatalosan a következőket közlik: A király április 15/27-én érkezik Pétervárra a varsói vasuton, melyről a vonatot a Nikolaj-állomásra terelik. Az állomáson a kexholmi „Ferencz József Magyarország királya és Ausztria császárja“ nevét viselő granátos-ezred fog diszőrségre kivonulni és e czélból állomáshelyéről Pétervárra érkezik. A megérkezéskor a czár, valamennyi nagyherczeg, *Liechtenstein* herczeg osztrák-magyar nagykövet, a nagykövetség és a főkonzulátus teljes személyzete fogadja a királyt. A bevonulás az ünnepélyesen feldiszitett Newsky-prospekten keresztül megy végbe a téli palotába, hol a király lakni fog. A városba való bevonuláskor a király látogatást tesz *Mária Feodorovna* anya-czárnénál az Anicskov-palotában. A téli palotába való megérkezés után a király üdvözli a czári párt. Ez után az orosz felségeknél diszreggeli lesz, majd látogatást tesz a király a nagyherczegeknél és nagyherczegnőknél. Ugyanazon nap estéjén diszlakoma lesz a téli palotában. Április 16/28-án a Mars-mezőn a gárda-hadtestek fölött csapatszemle lesz. A szemle után az orosz felségek magas vendégükkel és a czári családdal Oldenburg herczeg marstéri palotájában együtt reggeliznek. A király a délután folyamán a külföldi diplomácziai küldöttségek vezetőit fogadja. A harmadik napot a király a czárral szük körben együtt tölti el. A fent részletezett ünnepélyeken kivül a Mária-szinházban diszelőadás lesz; diszreggeli, illetőleg diszlakoma az osztrák-magyar nagykövetnél. Kilátásba van helyezve az osztrák-magyar kolónia fogadása is.

— **A királyné Territetben.** A királyné életmódjáról a Waadt kantonbeli lapok igen érdekes részleteket irnak. Mindegyik lap emliti azt az örvendetes tényt, hogy a királyasszony igen jó szinben van és a légváltozás igen kedvező hatással volt reá. A királyné életmódja napról-napra változatlanul egyforma. Már öt órakor reggel felkel, reggelizik és hét órakor egészen egyedül sétálni indul. Másfél, két órai séta után visszatér a szállodába és a délelőttöt lakosztályában tölti. Déli egy órakor mindennap kirándulást tesz a Glion csucsára, de ennél az utnál a fogaskerekü vasutat használja. A csucsról gyönyörü kilátás nyilik Montreuxre és a genfi tó környékére. A Glionról délután öt órakor szokott visszatérni. Este 7 órakor a «Grand Hotel» terrasszán sétálgat, majd korán visszavonul hálószobájába. Másnap ujra kezdődik az előző nap programmja.

— **Az egyetemről.** A kir. tudomány-egyetem tanácsa a husvéti ünnepek után ülést tart. Ezen az ülésen foglalkoznak többek között két orvoskari magántanárnak, dr. *Onódi* Adolfnak és dr. *Irsai* Arturnak nyilvános rendkivüli tanárokká való előléptetése ügyében.

— **Vihar.** Az április szeszélye mindjárt bevonulása napján bizonyult be. Tegnap, április 1-én éjjel villámlás menydörgés és valóságos nyári zápores̈ő volt s ma éjjel hideg északkeleti orkán keletkezett, a mely végigdühöng a fővároson és környéken és óráról órára növekedik. Az országos meteorologiai intézet jelentése szerint a tegnapi nap folyamán az ország keleti táján voltak kisebb esőzések, ma reggel uj esőzések jöttek nyugatról. Az esőmennyiség 5 és 10 mm. között volt Nagyszombat, Arad, Orsova, Nagyvárad, Kolozsvárott; 5 mm.-en alul Árva-Váralján, Selmeczbánya, Magyar-Óvár, Ó-Gyalla, Budapest, Keszthely, Akna-Szlatina, Szatmár, Nagy-Szeben, Vajda-Hunyadon. Aradon zivatar volt jégesővel. A tegnapi viharra vonatkozólag némely lap azt irta, hogy a villám a távirda-központban két Hughes-gépet tönkretett. E hirrel szemben *Dávid* Endre posta- és távirda-főfelügyelő, a központi táviró-hivatal főnöke a következő helyreigazitást teszi közzé:

«Tény az, hogy az elmult éjjel a központi távirdahivatal géptermében egy pillanatig tartó villám-czikázás mutatkozott, de ez egyáltalában nem égetett el semmit és semminemü rombolást nem okozott.

Hogy sem a vezetéken, sem a gépekben legkisebb rombolás sem történt, élénken bizonyitja azon körülmény, hogy azokat a reggeli szemle alkalmával teljesen épeknek találtuk és a nappali munka kezdete óta kifogástalanul müködnek.

Különben is a központi távirdahivatal berendezésénél fogva oly nagymérvü rongálás lehetősége, mely a lapokban kifejezésre jut, teljesen ki van zárva azáltal, hogy ugy a gépterem, illetve az épület, mint az összes távirdai és távbeszélő-gépek kétszeresen vannak villámháritókkal biztositva.»

— **A dán király dédunokájának keresztelője.** *Sopronból* táviratozzák, hogy a dán király dédunokáját, *Schaumburg-Lippe* herczeg itteni huszárkapitány leányát ma délben keresztelték a szülők lakásán a Lenck-féle pazar berendezésü villában. Jelen volt a dán trónörökös neje, *Lujza*, továbbá az ujszülött öregapja *Schaumburg-Lippe* György uralkodó és neje *Anna* szász-altenburgi herczegnő és fia *Albert* herczeg, *Gebhardt* József polgármester, *Vievenok* vezérőrnagy, *Ziegler* kapitány, dr. *Cavallar* törzsorvos. A keresztelést *Brunner* evang. lelkész végezte. Az ujszülött *Mária Lujza Dagmar Bathildis Sarolta* neveket kapta. Keresztelés után dejeuner volt. Az első felköszöntőt az uj szülöttre Schaumburg-Lippe György uralkodó herczeg mondotta.

— **A szervita-téri Szt-Háromságszobor.** A fővárosnak egyik szép terén, a belvárosi szervita-téren ősidők óta egy barok-stilü Szt.-Háromságszobor áll, melyet azonban az idő nagyon megviselt már. A sok festés és foldozgatás egész kivetkőztette a szobrot eredeti alakjából. Most a szobrot egészen ujjáalakitják s már állványokkal körül is vették, a melyeken a szobrászok fognak dolgozni. Megfelelően fogják rendezni a talapzat környékét is, ugy hogy a szervita-tér uj alakjában méltó disze lesz a belvárosnak.

— **Szent gyakorlatok.** A budapesti központi oltáregyesület a husvéti ünnepet megelőzőleg, április 10 és 14-ike közt szent gyakorlatokat tart az angol kisasszonyok Lipót-utczai templomában. A részvételre az oltáregyesület belépő-jegyeket ad ki.

— **A német császár Bécsben.** Bécsből és Berlinből táviratozzák, hogy *Vilmos* német császár az április 22-ikén tartandó tavaszi csapatszemlére uralkodónk külön meghivására április 21-én Bécsbe érkezik. A pályaudvarban, a király a főherczegek és a polgári és katonai hatóságok fejei fogják fogadni. Vilmos császár a a Hofburgba fog szállni. A német császár tiszteletére 21-ikén délután diszebéd lesz, este pedig az udvari operaházban jelennek meg. A másnap tartandó csapatszemlén Ferencz József császár és király veszi át a csapatok felett a főparancsnokságot. A szemlét Vilmos császár tartja meg. A diszelvonulást a király fogja vezetni felséges vendége előtt, mig Vilmos császár saját huszárezredét vezeti. 22-én délben a német császár a 7-ik huszárezredet látogatja meg. Este kisebbszerü ebéd lesz a királynál, mely után a német császár elutazik Bécsből.

— *Bismarck herczeg egészségi állapota.* *Bismarck* herczeg egészségi állapotáról egymással ellentétes értesitések érkeznek. Az egyik berlini értesités szerint, az agg herczeg állapota annyira kedvezőtlen, hogy *Schweininger* és *Chrysander* orvosokon kivül, egy harmadik westfáli orvost is hivtak hozzá. Hamburgból pedig az a hir érkezett, hogy Bismarck egészsége már annyira helyreállott, hogy tegnap este ismét résztvett a családi ebéden és megelőzőleg a születésnapi lakománál is jelen volt, hol régi szokása szerint, tréfálkozott egyes dolgok fölött. Az ebéden a családtagokon kivül senki sem vett részt. Gróf *Bismarck* Herbert „hoch“ kiáltással üdvözölte az ő „kedves atyját“. Több fejedelem üdvözölte a herczeget táviratilag ez alkalommal.

— **Nagy idők tanuja.** Bécsben egy öreg asszony készül e hó 10-én, 80-dik születésnapját megünnepelni, a ki a magyar szabadságharcz alatt, 1849-ben, az osztrák hadtestparancsnokságnak fontos szolgálatot tett. *Steeb-Rehm* ezredes özvegye az a nő, a ki 1849-ben, márczius 10-én, a péterváradi erősség tervrajzait, más fontos okiratokkal együtt, saját élete veszélyeztetésével, Kamenitzbe, az osztrák főhadiszállásba vitte s ezzel előmozditotta azt, hogy a péterváradi erősségnek rövid időre rá kapitulálni kellett. Ezért a tettéért Seeb-Rehm asszony arany érdemkeresztet kapott, mely kitüntetés akkor nőt, csak a legritkább esetekben ért. A péterváradi erősség 1848-ban az év végén a magyarok kezébe jutott. A vár müszaki igazgatója *Steeb* őrnagy volt, kit elfogtak és Nagyváradon elzárták. Az őrnagy fogságába való elutazása előtti napon közölte nejével, hogy az erősség tervrajzai, melyről a magyaroknak nincs tudomásuk, ott vannak a várban elrejtve és egyuttal figyelmeztette a feleségét, hogy nagyon kivánatos volna, ha azok a tervrajzok, más fontos iromáayokkal együtt, a császári főhadiszállásra Kamenitzbe, báró *Mamula* ezredes kezeihez jutnának. Csakhogy a pétervárádi erősséget Steeb asszonynak tiltva volt elhagyni és minden iparkodása daczára nem sikerült neki alkalmas embereket találni, kikben bizhatott volna, hogy a fontos okmányokat, a magyar előörsök vonalán át, a császári főhadiszállásra vigyék. Végre márczius elején kivitte, hogy gyermekeivel együtt szabad volt elhagynia Pétervárasot. Az előörs tervrajzait egy gyermektakaróba göngyölve, egy matraczban rejtette el, a többi fontos irományokat pedig füzője alá dugta. Fedezet alatt kisérték a legkülsőbb előörs lánczig, hogy ott málháit átvizsgálják. Szerencsejére azonban a málhákat nem vizsgálták meg és szabadon vihette a fontos okmányokat Kamenitzbe. A császári csapatok előörs vonalánál, maga Mamula ezredes fogadta a merész vállalkozó Steeb aszszonyt. Az első barátságos üdvözletek után, az osztrák parancsnokság annálinkább nagyon kellemesen volt meglepve, midőn az őrnagyné átadta az őrség tervrajzait, mert a pétervárádi erősségről csak egy régi, hiányos tervrajz volt, mely még a török háboruk idejéből származott. Az értékes okmányok aztán nagyban hozzájárultak, hogy a pétervárádi erősséget még az év szeptember 6-án bevehessék. Steeb asszony férje mint nyugalmazott ezredes, 1875-ben halt meg Mödlingben. Az özvegy most is, 80-ik évében, teljes szellemi és testi erőben van. Nyolczvanadik születésnapját fia *Steeb* Keresztély vezérőrnagy családja körében fogja megünnepelni.

— **A belga király vállalatai.** Brüsszelből jelenti egy távirat, hogy *Lipót* belga király pompás ardennai birtokát a kastélylyal és parkkal együtt bérbe adta egy angol tőkepénzes konzorcziumnak. Ez a társulat a nagy birtokot nyári üdülőhelylyé változtatja át, a mely csakis dusgazdag emberek számára lesz berendezve. A király szerződésileg kötelezte magát, hogy az üdülőhely közelében egy másik kastélyt fog épittetni a régi mellett s a két kastélyt üvegverandával köti össze. A királynak óriás anyagi haszna van a vállalatból.

— *Andrée ujabb léghajó-utja.* *Andrée* legközelebbi légi expediczióját május 13-án indul el, Gothenburgból a Spitzbergák felé. Léggömbjét jelentékenyen megnagyobbitotta és az utolsó expediczió alatt szerzett tapasztalatok nyomán javitásokat is tettek rajta. Arra az eshetőségre, ha a viharok megrongálnák a léghajót, a kijavitásra szükséges faanyagot is magukkal viszik. A léggömb megtöltésénél arra számitanak, hogy ha naponkint 100 kbm. gázt veszit is, hat hétig megtöltve maradhat. Minthogy a *Nansen* expedicziója a Spitzbergák és Kelet-Szibéria között levő terület eléggé kikutatta, Andrée legjobban szeretné utját Amerika északi partjai felé venni. Különben erősen reménykedik, hogy ez az expedicziója jobban fog sikerülni, mint a mult évben sikerült.

— **Jubiláló állomásfőnök.** Szép ünnepélyt rendezett e hó 2-án, Kőbányán a felső p.-udvar vasuti személyzete, állomásfőnökük: *Kyrschner* Miksa főellenőr tiszteletére, a ki vasuti pályafutásának 25 éves jubileumát ülte meg. Tiz év óta vezeti szigorral és szeretettel, sokszor a legnehezebb körülmények között, állomását és mindenkor elismerés kisérte tevékenységét. A jubileumon a ragaszkodás és szeretet eklatáns módon nyilatkozott meg. *Gáspár* Kálmán helyettesfőnök meleg szavakban tolmácsolta a személyzet érzelmeit és az ünnepelt meghatottan válaszolt. A tisztviselői kar értékes és remekmüvü diszserleggel lepte meg szeretett főnökét, a melyen allegórikus domboralakok példázzák áldásteljes, tevékeny életét.

— **Brahms betegsége.** Brahms, a nagy zeneköltő, mint Bécsből értesitenek, veszélyesen beteg. Kezelő orvosai, a kik eleintén csak muló rosszullétnek minősitették a mester betegségét, most már konstatálják, hogy Brahms betegsége *gyógyithatatlan* és a katasztrófa már igen közel van. A mai nap folyamán *Nothnagel* tanár is részt vett a konziliumon, a melyet az orvosok tartottak, de ő is csak megerősithette társainak a beteg állapotának reménytelenségét konstatált diagnozisát.

— **A kereskedelmi miniszter mint pátrónus.** Báró *Dániel* Ernő, kereskedelmi miniszter, pátrónusi jogánál fogva a nagybecskereki katkolikus plébániára *Szabó* Ferencz, ismert jeles történészt, jelenlegi elemeri plébánost nevezte ki. E kinevezést felekezet nélkül nagy örömmel fogadták.

— *Zátonyra jutott hajó.* Egy Hamburgból érkezett távirat szerint, a *Betty Jensson* nevü fával megrakott helsinborgi hajó Helmstadtból Bréma felé való utjában, viharok következtében hajótörést szenvedett. Összes árboczait elveszitette s a fedélzetről mindent lesöpört a vihar. Csak az mentette meg az elmerüléstől, hogy fával volt megrakva. A nyolcz személyből álló legénység élelmiszerek és viz néikül borzasztó kinokat szenvedett. Három ember étlen, szomjan, a hidegtől agyongyötörve, meghalt. A kapitány ötödmagávsl megmenekült. A Riberhuns nevü dán gőzös akadt rájok Fanö és Sylt között és Esbjerg mellett, Graadybba vitte őket a hajóval együtt.

— **A sorozás.** A rendes sorozást tudvalevőleg márczius 8-án kezdték meg a Mária Terézia-kaszárnyában. A sorozás még három napig tart s hétfőn fejezik be. Az eredményt még nem tudni, de kedvezőbb a mult évinél.

— **A székely vasutak megnyitása.** Báró *Dániel* Ernő kereskedelemügyi miniszter ma délután 6 óra 50 perczkor utazott el a székely vasutak ünnepélyes megnyitására. A miniszter kiséretében elutaztak: Josipovich miniszter, Lukács Béla, Vörös László államtitkár, Ludvigh Gyula a m. kir. államvasutak elnök-igazgatója, Egyedi Arthur, Székely György, Sándor József, Weisz Berthold Neumann Ármin, Benke Gyula, Beksics Gusztáv, Bessenyey Ferencz, Dániel Gábor, Hegedüs Béla, Purghy Sándor, Győrffy Gyula, Gajári Ödön, Beöthy Algernon és Nagy Mihály orsz. képviselők, Robitsek Sándor miniszteri tanácsos, Marx János m. államvasuti igazgató, Gerenday főfelügyelő, Bárthos Andor miniszteri titkár, Procopius Béla és Mantuano Rezső miniszteri segédfogalmazók és Felszeghy Ferencz iparfelügyelő.

— *Bányák a jégben.* A tudományos világot ugy, mint a nagyközönséget bizonyára érdekelni fogja az a tudósitás, a melyet dr. *Müller-Holdberg* Párisból küldött a „Berl. Tageblatt“-nak Nansen kutatásairól. Párisban — ugymond — rendkivül nagy feltünést keltett az, hogy Nansen a leghiresebb párisi tőkepénzesekkel tanácskozásokat folytatott, ugymint: Rothschilddel, Ruo-Lafittel, Erlangerrel és másokkal. Ezeknek meglepő hireket mondott óriási fémleletekről, a melyeket a legszélsőbb északi tájakon talált. Kijelentette, hogy mindig volt sejtelme ez érczhegyek jelenlétéről. Emlékeztetett arra, hogy a futójégben már 1890-ben iszapot talált, a melynek vegyi vizsgálata husz ásványfaj jelenlétére engedett következtetni. Már akkor tisztában volt, hogy csak a futójég utját kell keresni, hogy a fémforrások feltalálhatók legyenek. Tüzetesebben győződött meg sejtésének igazságáról akkor, a mikor 1894-ben a „Framm“ oldalain barna-vörös fémszint látott. Johansennel együtt csónakon elindult a jégvilág közepette, hogy jobban megvizsgálja a dolgot. Kiderült, hogy oly óriási terjedelmü vashegyek vannak ott, mint a minőket eddig soha sem láttak és pedig delejesek. Most tudják csak, miért hagyta el Nansen a „Framm“-ot Johansennel, hogy gyalog tegye meg az északi utat. Semmi más oka nem volt, mint az, hogy ezt a vasterületet átkutassa. Nansen *3000 millió* mázsa *vas* szállitásáról biztositja a tőkepénzeseket, nem is emlitve, hogy *nikel* is nagy mennyiségben van északon. Hogy a tőkepénzesek a vas szállitását oly messziről czélszerünek tartják-e, az még nagyon kérdéses.

— **A new-yorki társaságból.** A «New-York-Herald»-nak néhány héttel ezelőtt megjelent számában *Wheateroft* Nelzonnak a «Kmekorbocker szinház» tagjának fajdalomtól megtört özvegye adta tudtul ismerőseinek és rokonainak, hogy szeretett férje, a newyorki müvészvilágnak egyik kiváló tagja rövid szenvedés után tüdőgyuladásban meghalt. Ez a gyászjelentés azt az érdekes és szenzácziós titkot deritette ki, hogy Wheateroft New-Yorkban is hagyott hátra bánatos özvegyet és szomoru árvákat és Londonban is. A Londonban élő asszony olvasván a «Herald» gyászjelentését, legidősebb fia által táviratilag tiltakozott az ellen, hogy egy más nő is viselhesse az özvegyi fátyolt Wheateroft Nelzon után. Arra csak neki van kizárólagos joga. Az amerikai asszony azonban nem respektálta a tiltakozást és hitvesi bánatba merülve gyászolta a megboldogultat. A két asszony között sürü távirat és levélváltás folyt, a melynek eredménye az lett, hogy mindkét asszony elismerte a másiknak jogait. Ugyanis Weateroft pályája kezdetén Londonban nőül vette egyik fiatal pályatársnőjét, a mely házasságból négy gyermek származott. Az asszony, hogy teljesen családjának élhessen, lemondott a szinpadról. Férje azalatt különböző vándorszinésztársaságokhoz szerződött és igy jutott el New-Yorkba, a hol csakkamar kedvencze lett a közönségnek. Nejének Angolországba annyi pénzt küldött, a mennyiből az tisztességesen megélhetett és több izben meg is látogatta őt. Különféle ürügyek alatt meg tudta akadályozni azt, hogy az asszony gyermekeivel átköltözzék New-Yorkba. Természetes, hogy a jó Wheateroftnak ez igen kellemetlenül jött volna, mivel ő New-Yorkban szintén megházasodott, nőül vevén Sullivan Amony szinigazgatónak elvált nejét. A titok csak most derült ki, a mikor Wheatroft a földi biróság kezei közül kimenekült.

— *Őrjöngő egy gőzösön.* Borzalmas vérengzést követett el — mint Beyrutból érkezett távirat jelenti, egy őrjöngő, a ki az „Oxus“ nevü gőzösön Smyrnából utazott oda. Az utasok kiszálltak már, a mikor észrevették, hogy egy örmény utas hiányzik. Lementek a kajütbe és minthogy kopogtatásra nem nyitotta ki az illető az ajtót, betörték. Akkor az őrült fölmetszett torokkal kiugrott és éles borotvával egy utast életveszélyesen megsebesitett. Az őrjöngőt lehetetlen volt megfékezni és igy még három embert sebesitett meg, azután a tengerbe ugrott. De sikerült megmenteni a szerencsétlent és a kórházba szállitották. A sebesültek élete veszélyben forog.

— **Három öngyilkosság egy napon.** Debreczenben tegnapelőtt hárman követtek el öngyilkosságot. Az egyik *Tóth* Dávid favágó felesége, hajó-utczai lakásán, nyomorusága miatt való elkeseredésében nagy mennyiségü gyufaoldatot ivott meg. Jókor észrevették és beszállitották a kórházba, hol a gyorsan alkalmazott orvosi segély megmentette. *Ruzsinszky* Imre czipészmestert, ki nyomorusága miatt való elkeseredésében, az utóbbi időben iszákosságnak adta magát, tegnapelőtt reggelre konyhájában fölakasztva találták. Már meg volt halva. A harmadik öngyilkos *Hatvani* József 62 éves gazdálkodó ember, ki egy idő óta folytonosan lehangolt volt, a nélkül hogy lehangoltságának okát elárulta volna hozzátartozói előtt. A szomoru öreg ember aztán ugyanaznap reggel 8 órakor istállójában fölakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halva volt.

— **A Somossy-mulatóban** ma ismét bemutató est volt és pedig igazán rendkivüli sikerrel. Ma lépett fel többek közt először Manuel *Vetran* 6 teljesen kifejlődött oroszlánjával s angol kutyáival. Vetran valóban hajmeresztő mutatványokkal állt elő. Az egyik oroszlánnal összeölelkezve tánczolt, a másikat sörényénél fogva tépte, a harmadikkal hintált, veloczipédezett, a többivel pedig — csókolódzott. A közönséget egyszerüen bámulatba ejtette idomitott fenevadaival. Kitünő és kedves a franczia duettista-pár, miss *Titi Sidney* pedig, mint élő szobor, meseszerüen szép. Szóval az egész müsor kitünően van összeállitva óriás költséggel és nagy gonddal.

— **A Vasárnapi Lapok,** Beniczkyné Bajza Lenke lapjának első száma ma jelent meg, két nagy iven fényes kiállitásban. Felelős szerkesztője Prém József. Az uj szépirodalmi képes heti lapnak majd mind a 16 oldalán van egy-egy remekül sikerült fotoczinkografia; a czimlapon a Palotás tánczban résztvett nyolcz fiatal főuri pár csoportképe látható. A második kép is az arisztokráczia ifju hölgyei közül mutat be egy bájos csoportot, azokat, kik az idei farsangban résztvettek. A harmadik csoportképen a vigszinház összes női és férfi müvészei láthatók. Széll Kálmán és Vaszary Kolos arczképei következnek ezután, majd Fejérváry Imre báróé, Pálmay Ilka grófné három legszebb (londoni) kosztumképe és Spanraft operaházi festő müterményének és dolgozó szobájának felvételei stb. A füzet szellemi tartalma megfelel a müvészi kiállitásnak. Ábrányi Emiltől és Dengi Jánostól vannak benne csinos versek, Beniczkyné *Köny és mosoly* czimmel érdekes regény közlését kezdi meg, Lamperth Géza *Borulat* czimmel közül egy hangulatos novellát. Igen érdekes közlemény Vajda Jánosnak egy irodalmi hagyatéka, melyben Arany Jánossal foglalkozik igen elismerő hangon, a mi minden esetre meglepi azokat, kik tudják, hogy Vajda Aranyról évek hosszu során át mindig mély keserüséggel nyilatkozott. Sokakra nézve talán még érdekesebb egy állandó rovat, melyben a *Társaságból* czim alatt egy beavatott iró, ki a főranguak körében polgárjoggal bir, diszkrét tollal vázolja hétről-hétre mindazokat az eseményeket, melyek azokban a körökben fölmerülnek és beszédtárgyát képezik. A lapban van ezenkivül forditott regény, számos saison-czikk, szinbirálat, irodalmi, müvészeti és sportrovat, szemlék és vannak talányok is, melyek megfejtői közt a szerkesztőség értékes diszmüveket sorsol ki. A müvelt családok épugy, mint az irodalom sokat fog nyerni, ha az uj vállalat megerősödik és szinvonalon marad, a mire nézve különben a szerkesztők neve elég biztositék.

— **Dr. Mészáros Károly adománya.** Dr. *Mészáros* Károly 100 forintot küldött *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszterhez, hogy azt az összeget dr. *Cholnoky* Jenő egyetemi tanársegédnek juttassa, tanulmányutjának bevégezhetésére, Cholnoky hónapokkal ezelőtt utazott Kinába, s ott végez tanulmányokat.

Rövid hirek. *Knézen* Milos Miklós, odavaló gazda a sógorát, Murák Jakabot tegnapelőtt agyonütötte. A csendőrség elfogta a gyilkost. — *Alibunáron* az ut nivellirozásához szükséges gőzgép viztartója összedőlt és maga alá temetett egy munkást, az utmesternek mindkét lábát eltörte és az ott müködő mérnöknek bezuzta a fejét. — *Illésen* Orosz Mária hazulról eltávozott s azalatt otthon hagyott három gyermeke gyufával játszadozva, meggyujtotta az ágyat és a nagy füstben mind a hárman megfulladtak. A legidősebb öt éves volt. — *Hódmezővásárhelyen* Häckel Vilmos, a Bauer-féle gőzmalom fömolnárja, tegnapelőtt éjjel gyógyithatatlan betegsége miatt szublimattal megmérgezte magát és meghalt. — *Szerepen* egy veszett eb több embert megmart, kiket fölszállitottak a fővárosba, gyógykezelés végett.

—

═ **Botrány az utczán.** Nagy utczai botrány volt ma a népszinház előtt, a mely egy villamos kocsi körül folyt le. A Baross-utcza és József-körut sarkán az egyik villamos kocsira fölszállt egy uri ember: dr. *B. J.*, a ki a villamos kocsi ajtaját nyitva hagyta maga után. Előtte a 631. számu közrendőr szállt fel, a ki mérgesen rivalt reá, hogy az ajtót csukják be. B. erre kijelentette, hogy a főkapitány szabályrendelete értelmében a kalauzok kötelesek kinyitni és becsukni az ajtót s azzal bement a kocsi belsejébe. A rendőr utána ugrott és itt reprodukálhatlan káromló szavak kiséretében támadt az utasra, a ki végre is megsokalva a dolgot a népszinház tájékán leszállt. A rendőr ekkor igazolásra szólitotta fel, de miután ezt ismét káromló szavakkal tette, az illető tovább akart menni, abban a hitben, hogyha nem tett semmi rosszat, őt megtámadni nem lehet. A rendőr azonban utánna ugrott s folyton káromkodva, letartóztatta a doktort, a kinek az összegyült közönség védelmét fogta ugyan, de a brutális rendőr erre mit sem hederitve, bekisérte a VIII-ik kerületi hapitányságra. B. kocsiba akart ülni, a mihez törvényadta joga lett volna, de a rendőr ezt sem engedte meg. *Krecsányi* kapitány felvéve a jegyzőkönyvet, szabadon bocsátotta a bekisért uri embert s most érdelődéssel várjuk itélkezését, mert a kapitány a sajtóirodában már ma este azt jelentette ki, hogy: nem tud semmit a dologról.

═ **Letartóztatott pénzügynök.** A rendőrség ma délben a királyi ügyészség megkeresésére letartóztatta *Steiner* G. Adolf turai születésü 33 éves nős pénzügynököt. Steiner több csalást követett el.

═ **Betörés.** *Radanovics* Géza bőrkereskedő panaszt tett a rendőrségnél, hogy a kőbányai Dréher-pinczébe, a melyet ő bérelt, a napokbau ismeretlen tettesek be törtek s onnan négy hektoliter 1868-iki fehér bort loptak el. A tettesek a pinczeajtó fölött és mellett kiszedték a téglákat s a nyiláson bemásztak s ezen keresztül vitték el a bort. A tetteseket a rendőrség *Ludrovszky* Márton budapesti születésü 19 éves napszámos és *Kovalcsik* Béla budapesti születésü 19 éves napszámos személyében kinyomozta és elfogta. Még érdekelve volt a dologban *Glovaczky* János 18 éves napszámos is, de csak annyiban, hogy a bor egy részét a tolvajok az ő lakására vitték s itt borlevest csináltak belőle, a mit azután nagy élvezettel közösen elfogyasztottak.

═ **Épitkezési szerencsétlenség.** Négy ember testi épsége esett ma áldozatul egy vállalkozó kapzsiságának. Ujpesten az Árpád-utcza 36. száma alatt épülő és Kvitt Vilmos tulajdonát képező háznál ma délután 6 órakor a pinczeboltozat leszakadt s a fölötte foglalatoskodó munkások lezuhantak. *Germán* Anna és *Schmidt* Katalin 15 éves berkenyei születésü napszámosnők sulyosan, *Glöscher* József mitterdorfi születésü 62 éves és *Rudolf* József nagymarosi születésü 18 éves napszámosok pedig könnyebben sérültek meg. Rudolf Józsefet lakásán a többi hármat az ujpesti Károlyi-kórházban ápolják. Az épitést *Reipert* Gyula vállalkozó saját tervrajzai után vezette s a rendőrség meginditotta a vizsgálatot, hogy mily mértékben terheli őt a felelősség.

═ **Öngyilkossági kisérlet.** Ma délelőtt 11 óra tájban a főkapitányi épület hátsó lépcsőházában óralopás miatt előállitott *Vogel* Izidor foglalkozásnélküli kereskedősegéd öngyilkossági kisérletet követett el. Mikor ugyanis a rendőr kihallgatáshoz fölkisérte, a lépcsőn egyszerre revolvert rántott elő és jobb mellébe lőtt. A golyó keresztül ment ugyan a kabáton, de ez oly vastag volt, hogy a mellényben már megakadt s alig érintette mellét. Igy nagyobb baja nem lett.

Az ellopott festmények.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Az országos képtárban történt lopás nagyobb mérvben foglalkoztatja a közvéleményt, mint azt magának a két ellopott képnek értéke megokolná. Része van ebben talán a képtár mult évi nagy skandalumának, a melyet sokan összeköttetésbe hoznak a mostani ügygyel, de ezt semmi körülmény sem látszik támogatni. Van azonban ennél egy sokkal nagyobb hitelre találó verzió, a melyet hirlapirói kötelességünk a nagy nyilvánosság elé vinni, hogy ez által az odiozus ügy teljesen tisztáztassék. Széltében beszélik a fővárosban és sugdossák a szabadelvü pártkörben, hogy *nemcsak a két kép hiányzik, hanem még más tizenegy is,* a melyet nyolczkilencz nappal ezelőtt fedeztek föl. Titokban meg is inditották a vizsgálatot már ekkor, de felsőbb utasitásra a legnagyobb titokban, mert a kormánykörök minden ujabb botrányt el akarnak kerülni. Csak midőn tegnapelőtt az ujabb lopásra reájöttek, miután ezek kisebbértékü képek voltak, ezeket hivatalosan kiadták.

A megdöbbentő hir hallatára egyik munkatársunk fölkereste ma az országos képtár kormánybiztosát, *Kammerer* Ernő országgyülési képviselőt, a ki az egész dolgot *alaptalannak jelentette ki* és munkatársunk kérdésére azt is hozzátette, hogy az országos képtárt azonnal átvizsgáltatta s *az ellopott két képen kivül semmi hiányt vagy rendetlenséget nem fedezett föl* s általán az egész lopási ügyben a már nyilvánosságra hozott momentumokon kivül semmi ujabb nem merült fel.

A beszélgetés esti tiz órakor történt, éjjel 12 órakor pedig a rendőri sajtóiroda az alább következő kommünikét adta ki, a mely azt bizonyitja, hogy még tegnap délben reájöttek arra, hogy a tolvajok más három kép elvitelére is megtették a szükséges készületet.

A rendőrség kommünikéje szószerint igy hangzik:

Az orsz. képtárban történt lopás után a kormánybiztos rendeletéből az összes képek megvizsgáltattak, a mely alkalommal tegnap délben kiderült, hogy a tolvaj öt kép ellopását tervezte, mert a vizsgálat alkalmával három kép találtatott, a melyekből a szögek részint kivéve, részint meglazitva voltak s a kép mögött egy-egy olajnyomatu kép függött, a melyek *Günther, Wagner H. W.* feliratu uj rajzszögekkel voltak a kerethez erősitve.

Ezen olajnyomatok ép oly nagyságuak voltak, mint a képek. A szinnyomatok első tekintetre némileg hasonlitanak az ellopni szándékolt eredeti olajfestményekhez. E képek a III-ik emeleten a 17. számu terem alsó sorában fekszenek. Az első hirlapi közlemények folytán öt fiatal ember jelentkezett, a kik márczius 31-én 11 és 1 óra között a képtárban megfordultak, hogy észleleteiket közöljék. Kivánatos volna azonban, hogy azon három fiatal ember is jelentkezzék, kik közül egy a XIX. teremben azon fiatal emberrel egy széken ült, a ki a «Cato halálá»-t vázolta s a kik ennek társai voltak s egy ideig a rajzoló fiatal ember háta mögött állottak. A nyomozás adatai szerint 1 órakor két hölgy mint utolsó távozott a képtárból, kiknek egyike esernyőjének átvételekor az előszobában egy forintot váltott. Kivánatos volna ezek kihallgatása is.

Minden lopási esetnél a legnagyobb nyilvánosság használhat a vizsgálatnak legtöbbet s nem értjük, hogy ezt miért nem adták ki már tegnap. Eltekintve ettől, a tizenegy festmény hiányának hire oly pozitiv alakban lépett fel ma különösen a képviselői körökben, hogy ennek *nyilvános és hiteles* megczáfolása első sorban az országos képtár érdeke. Épen ezért föltétlenül szükségesnek tartanók, hogy hozzáértőkből és idegen emberekből álló bizottság vizsgálja meg a képtárt, konstatálni először azt, hogy hány festménynek kell összesen lenni, a képtárban és a raktárban, másodszor van-e tényleg annyi festmény s harmadszor: azok a festmények vannak-e ott, a melyeknek tényleg lenni kell. E három kérdésre adott felelet teljesen tisztázza az ügyet.

Mi a magunk részéről megtettük kötelességünket, épen az országos képtárnak érdekében s reméljük, hogy a bizottság feleletei kedvezők lesznek s eloszlatnak minden kételyt.

A rendőrség a két kép lopási ügyében, mint értesülünk, többféle nyomon van s ma letartóztatott egy képtári szolgát, de még az est folyamán szabadon is bocsátotta.

Ujabb adakozások a Kossuth-szoborra.

Lapunkhoz a mai nap folyamán a következő ujabb adomány folyt be:

Frommer Ármin gyüjtése, m. á. v. keleti fütőház	4 frt 70 kr
Lapunk utolsó kimutatása	12.905 frt 05 kr.
Főösszeg:	12.909 frt 75 kr.

*

Frommer Ármin gyüjtése: Frommer Ármin 1 frt, Sovorics Sándor 50 kr., Komár Lajos 20 kr., Imnicze Pál 50 kr, Gráf József 50 kr., Hakker János 1 frt, Szücs Lajos 1 frt. Összesen 4 frt 70 kr.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A tavaszi nemzetközi kiállitásra** a beküldési határidő lejártáig közel 650 mütárgy érkezett be, melyek közül körülbelül 130 külföldi. A társulat juryje e hó 5-én ül össze a beérkezett müvek elbirálására s a mint ezzel végzett, nyomban hozzálát a kiállitás rendezéséhez, mely előreláthatólag egy hetet fog igénybe venni. A tárlat e hó 15-én nyilik meg a nagy közönség számára és naponta reggel 9-től délután 6-ig lesz megtekinthető egy korona belépődij mellett. Mint életre való ujitást emlitjük fel, hogy a kiállitás minden csütörtökön este 7 órától 12-ig villamos világitás mellett is nyitva lesz s ez alatt sétahangverseny is fogja szórakoztatni a közönséget, melynek kényelmére a tavaszi tárlat tartama alatt buffetről is gondoskodott az orsz. m. képzőmüvészeti társulat igazgatósága. Hogy a tárlatot a közönség kevésbbé tehetős része is látogathassa, vasárnaponkint délután 1 órától 6-ig a belépődij csak 20 krajczár lesz.

— **Hegedü-hangverseny.** *Blau* F. Gyula hegedümüvész e hó 10-én, szombaton a vigadóban hangversenyt ad *Szilágyi* Arabella operaénekesnő és *Dohnányi* Ernő zongoramüvész közremüködésével.

— **Elmaradt hangverseny.** Sven *Scholander* mestére a hirdetett hangversenye elmaradt.

— **Egy szinmü sikere.** A párisi *Vaudeville* szinházban február havában hozták szinre Maurice *Donnay* legujabb szinmüvét: *La douloureuse.* A szinmüvet azóta minden este játszák, még pedig oly sikerrel, hogy a napi bevétel átlag 3 ezer frank. Immár az ötvennyolczadik előadás járja, a mi majdnem 180 ezer frank bevételnek felel meg, a mi elég csinos összeg. Maurice Donnay különben a fiatal irók közé tartozik. A *Chat Noir*-ban tünt fel néhány év előtt, de az első nagy sikerben csak tavaly volt része, mikor ugyancsak a «Vaudeville» szinrehozta a *Les amants* czimü vigjátékát, melyet — ugy halljuk — egy franczia szintársulat nemsokára nálunk is előad.

— **Uj zenemüvek.** *8-ik magyar ábránd* czim alatt *Ábrányi* Kornél uj zenemüvet szerzett, melyben az ismert nevü zeneköltő magyar népdalokat dolgozott fel zongorára, tetszetős modorban. — Megjelent továbbá: *Aurora* pas de quatre zongorára *Ivon* Ch.-tól.

—

Szabadulás.

(Szinmü 3 felvonásban. Irta: *Brieux*, forditotta *Ivánfi* Jenő. A nemzeti szinház ujdonsága április 2-ikán.)

Régi igazság, hogy a rossz irányt szivesebben utánozzák, mint a jót, a minek a magyarázata talán abban rejlik, hogy ennek az utánzása könnyebb. Akármi is az oka, de bizony szivesebben látnók, ha nemzeti szinházunk, a melyre méltán büszkék lehetünk, engedné a helytelen irányokat elmulni, a nélkül, hogy megnyitná ajtait a kisérletezésnek. Mert a mai darabot nem tarthatjuk másnak, mint kisérletezésnek. A franczia drámairók, kifogyván a szerelem és házasságtörések tragédiáiból, kifogyván továbbá a társadalmi kérdések problemáiból, kisérletezni kezdenek *a tudományos kérdésekkel és teóriákkal.* Drámát gyurnak egy-egy patológikus jelenségből és példákkal akarnak a világnak kórboncztani, vagy gyógyászati törvényeket magyarázgatni.

Igaz, hogy Ibsen Henrik, a nagy norvég gondolkozó, megelőzte őket ebben a «kisérletekkel.» De nem történt-e meg azóta, hogy a franczia szinpadra vitték a transfuzió, a vérátvitel kérdését? A szinpadon kaucsuk csövön át ömlesztik át az egyik szereplő vérét a másiknak ereibe; ott vonultak végig a hátgerinczsorvadás, a paralizis progressziva, az agylágyulás és isten tudja, még micsoda patologikus kérdések dramatizált képei. Még megérhetjük, hogy látni fogjuk a szinpadon a ficzam visszahelyezését, gipszkötést, a Bright-kórt, vagy a megvakulás és megsiketülés okainak dramatizálását.

De mire való mindez? Akárhogyan változik is a korszakok izlése, uralkodjék akár a romanticzizmus, akár a naturalizmus az irodalomban, a szinpadon élő, eleven alakokat, *embereket* akarunk látni, igazi szenvedélyekkel, vagy félszegségekkel, igazi helyzetekben, nem pedig szürke elméleteket, a melyekkel a tudománynak kell foglalkoznia. Pedig az alakok, a melyek ma elvonultak előttünk, egy-kettő kivételével, a megtestesitett elméletet képviselték. A szerző meg akarta a darabjával dönteni Ibsen *öröklési* teoriáját, a mit az orvosok egy része is akczeptált. De azt kérdezzük, hogy a jelenvolt közönség óriási többségét érdekelte-e az, hogy Ibsen és az orvosok elmélete igaz, vagy sem? A kit a kérdés megoldása kinoz, bizony nem megy a szinházba, hanem a tudománytól kér felvilágositást. A szinházban legfölebb egyetlen példát lát, de ez csak nem tekinthető törvénynek!

A darab tehát nem más, mint egy dramatizált polémia; tudományos értekezés, a milyent a tudomány naponkint százával produkál. A szerző alakjainak vannak gondolatai és elmés ötletei (hiszen francziák) de nem kering bennök vér. Az élet ereje hiányzik belőlük, a mi mindenesetre botrányos hiány egy drámában. Az egyik megunja az életét és buskomorságba esik, mert egy rokona, a ki nagyhirü orvos, könyvet irt az átöröklés törvényeiről; az ő apja pedig öngyilkos volt. Pedig benne sok az életkedv, fiatal, erős, egészséges és szerelmes, mégis annyira hisz a teoriában, hogy már-már öngyilkos lesz. Semmi más oka erre nincs, csak az, hogy az orvos, a ki nevelte, hisz az átöröklés elméletében. A másik főszereplő egy fiatal lány, a kit szintén ugyanez az orvos elmélete akar megrontani. A leány anyja hires párisi kokot volt és az elmélet elhiteti a leánynyal, hogy ő is az lesz. Pedig ártatlan, tisztalelkü és szintén szerelmes. Ha a bolond teoria nem volna, a boldogságát nem zavarná semmi. De igy ő is hisz benne és ez a dráma magva.

A fiatalok végre arra a gondolatra jutnak, hogy széttörik az elmélet bilincseit. Összeházasodnak és egy ideig boldogok és egészségesek is. Egy csábitó jelenik meg azonban házuknál, a ki bicziklire ülteti a fiatal asszonyt és azonközben meg is csókolja. Ezt meg tudja a férj és a helyett, hogy a csábitót ebrudon kidobná, sirni és jajgatni kezd, mondván: hogy ime, az elmélet igaznak bizonyult. És ugyanezt gondolja az asszony is, mindaddig, mig a csábitó egy becstelen ajánlatot nem tesz neki, a mi az erény öntudatát ébreszti föl benne. Most már azután csakugyan kidobják a csábitót az elmélettel együtt, a melyben szintén nem hisznek tovább. Felszabadulásukat megerősiti az, hogy az orvos maga is beteg lévén, kétségbeesik a tudományban és bevallja, hogy az elmélete csupa merő hazugság volt.

Ha a szerző vigjátéknak dolgozta volna fel a darabját, nagyobb eredménye volna. Vannak ugyan vigjátéki elemek a darabban, de azok csak rövidek. A legkiválóbb benne az a szituáczió, a melyben a tudós orvos egy kuruzsló parasztttal szemben van. A kuruzsló, a ki valamikor juhász volt, a puszta nézésével meggyógyitja a betegeket. Szuggerálja nekik, hogy egészségesek és ők elhiszik. Mikor az orvos megkérdi tőle, hogy meghalt-e már valamely betege, azt feleli:

— Dehogy! Hisz nem adok neki orvosságot!

Az orvos megkérdi tovább, hogy mit csinál a kuruzsló, ha szivbajos ember kér tőle tanácsot? Ez különösen érdekli az orvost, mert ő maga is szivbajos. A kuruzsló igy felel rá:

— A szivbajos embert elküldöm a doktorhoz.

Ez a jelenet az egyetlen egészséges és friss humoru az egészben. A többi mind csupa szürkeség értekezés és teoria. Nem is hatott volna, ha az előadás kitünősége nem szerez neki végre is sikert. *Ujházi, Márkus* Emma, *Gabányi, Császar* müködött közre és igy bajos egy darabnak teljesen elbukni. Ujházi mindazzal a humorral játszott, a mire nagy müvészete képes. Az orvos félszegségének minden mozzanatát, jellemének minden vonását biztosan és öntudatosan tette szemlélhetővé. Jelentőségteljes minden, a mit mond és a holt teoria is életté változik, ha ő ejti. Csupa erő és müvészet jellemezte *Márkus* Emma játékát is. Az erkölcstelennek jósolt nőt ábrázolta s a szépség és világosság fénye tündöklött ez alakitásában. Leszállt az érzés mélységeibe s fölemelkedett a vidámság legmagasabb régióiba. Kétségbeesése, könnyei és nevetései szivből fakadtak és igazságot lehelt szerepébe ott is, a hol a szerző nem tudott igazságra jutni. *Gabányi* a paraszt kuruzsló szerepében első rangu müvészi alakitást nyujtott; csak egyetlen jelenete volt, de az azután fénypontja volt az egész estének. Maszkja, beszédmodora, gesztusai, arczjátéka egyaránt müvészi magaslaton állt. *Ivánfi*, a ki a darabot forditotta, az öngyilkosnak jósolt ifju szerepében eleintén mérsékelte magát a csöndesebb jelenetekben öntudatos, müvészi alakitást nyujtott. A második felvonás vidám jeleneteit is szépen és érdekesen emelte érvényre; csak a kitörések voltak tulságosak és a tüz, a mely ezekre a tulságokra vezeti, olyan páthoszra ragadta, a melyet a modern dráma nem igen bir el. Kosztüm kell az ilyen tüzhöz, a szalonruha paradox viszonyban van vele. *Szacsvayné* ma szintén könnyedséggel és eleganczíával játszott. *Vásárhelyi* Irén pedig jól festett a biczikli-ruhában s beszéde, mosolygása kellemes volt. *Györgyné* egy öreg cseléd szerepében gyakran megnevettette a közönséget s *Latabárnak* is volt egy sikerült jelenete. *Horváth* ismét édeskésen mosolygott kis szerepében, mig *Dezső*, *Szacsvay* és *Meszlényi* egészitették ki az ensemblet. Legvégül emlitjük *Császárt*, nem mintha utolsó lett volna a sorban a szereplők közt. Ellenkezőleg, a kis szerepet, a mely elég ellenszenves volt, sok szeretetreméltó vonással gazdagitotta és szerencsésen hajózott el a Szczilla és Charibdis közt, a hol a szerző elvezette.

Ilyen előadásban a darabnak is természetesen sikere volt. A közönség minden felvonás után háromszor hivta a szinészeket. Az eredmény megmutatta, hogy a nemzeti szinház mostani vezetősége tud segiteni egy darabon, a melynek gyöngéit látja. *T. Sz.*

SPORT.

— **Birok-match.** *Memich* effendi, török amateur-birkozó európai körutját befejezendő Budapestet is felkereste. Tegnap a «Magyar athletikai-klub»-ot látogatta meg, hol a klub tagjaival barátságos birokmatchre kelt. Az érdekes látványosság szépszámu nézőközönséget vonzott a sportbarátok köréből.

—

Alagi lóversenyek.

— Negyedik nap. —

Nem valami érdekes napra van kilátás holnap Alagon. A nevezések ugyan jó ütöttek ki, de a programmot tekintve, csupa jelentéktelen dijakért lesz holnap a küzdelem. A nap főitemét a 4800 méteres 3500 koronával dotált *Kereszturi akadály-handicap* képezi, mely valószinüleg *Diogenes* zsákmánya lesz *Koppány* előtt.

A többi versenyekre nézve szóljon következő prognosztikánk:

I. *Mr. Gold-ist.* — *Dogma.*
II. *Fitness* — *Petur.*
III. *Blitz* — *Rajna.*
IV. *Diogenes* — *Koppány.*
V. *Piros* — *Hoffmann-ist.*
VI. *Maritta* — *Keringő.*

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **Közuti vasuti ügyek.** A kereskedelemügyi miniszter, a közuti vaspálya-társaság Kálvin-tér—közvágóhidi vonala Lónyay-utczai szakaszának s a kerepesi-ut—kőbányai vonalnak villamossá átalakitása, valamint a keleti pályaudvar előtti tér vágányrendezésére vonatkozó terveket jóváhagyta s a kiadott helyhatósági engedélyt megerősitette.

— **Elutasitott vendéglősök és kávéháztulajdonosok.** A kőbányai király-serfőzde r. t., *Nérei* Dezső, *Steiner* Gyula, id. *Singhoffer* Ágoston, *Müller* Károly és *Littke* fővárosi vendéglő- és kávéháztulajdonosok a kiállitás területén birt pavillonjaikat még néhány évig fenn akarták tartani és ezért a fővárosnak évi haszonbérösszegeket ajánlottak fel. A közgyülés azonban nevezetteket kérelmükkel elutasitotta és elrendelte, hogy az épületeket mielőbb bontsák le. Az érdekeltek a közgyülési határozatot megfelebbezték. Ma érkezett le a székes főváros közönségéhez a belügyminiszter döntése, a mely a felebbezés elutasitásával jóváhagyja a közgyülés határozatát.

— **A honvéd-kórház telke.** A honvédelemügyi miniszter, a ma érkezett leiratában értesiti a székesfőváros törvényhatóságát, hogy a IX. ker. régi lóverseny-téri dülőben, a gyáli-ut mentén fekvő s a főváros tulajdonában levő teleknek a honvédkórház részére történt átengedésének a közgyüléstől megállapitott föltételeit elfogadja. A telek átengedése iránt utasitotta a miniszter a jogügyi igazgatóságot, hogy a honvédkerületi parancsnoksággal s a főváros közönségével egyetértőleg állapitsa meg a szerződés szövegét. A miniszter egyuttal a fővárosnak őszinte köszönetet mond az ujonnan tanusitott hazafias áldozatkészségeért.

— **A középitési bizottság** ma délután ülést tartott *Kun* Gyula tanácsos elnöklete alatt. A napirend előtt *Scheich* Károly bizottsági tag azt az inditványt tette, hogy a középitési bizottság üléseit ezentul délután 4 óra helyett 5 órakor tartsák. A bizottság ehez hozzájárult. — A közgyülésnek egy régibb határozata alapján elhatározta a bizottság, hogy az összes iskolák előtt zajtalan burkolást alkalmaztatnak; most még 37 olyan iskola van, a mely előtt zajt okozó kövezés vonul el s ezekre nézve abban állapodtak meg, hogy akkor alkalmaznak zajtalan burkolást, ha az illető utczákat átkövezik. — Az 1897. évi közmunkaprogrammba fölvett több utcza rendezésének a tervét elfogadták. — Ezelőtt két évvel állapitották meg a kerepesi-ut külső részének s a keleti pályaudvar előtti térnek rendezésére vonatkozó terveket. A keresztülvitel főleg az ezredévi ünnepiességek s a kiállitás miatt maradt el. Most a mérnöki hivatal uj tervet dolgozott ki, a mely szerint a pályaudvar előtti tér rendezése némi változtatást szenved, a mennyiben a villamossá alakitandó lóvasuti sinek más elhelyezést nyernek. Az uj terveket, a melyek kivitelével mintegy 4000 frtnyi tulkiadás fog származni, a bizottság elfogadta. A cs. és kir. 4-ik hadtestparancsnokság megkeresést intézett a főváros hatóságához, az iránt, hogy az ugynevezett «illatos árok» ama részét, a mely a katonai gyakorlótér közelébe esik, rendeztesse. Minthogy ezentul ebbe az árokba nem fogják a szenyvizeket bevezetni, a bizottság nem tartja szükségesnek a további intézkedéseket. — A városligeti volt kiállitási korzó területén leendő villamos világitás berendezésére elfogadták az általános villamvilágitási részvénytársaság ajánlatát. — A közmunkák tanácsa átküldötte az Ó-Buda szabályozására vonatkozó terveket. A főtörekvés ennél az, hogy — mivel most csak egy sikátor-nevü utcza köti össze Ó-Budát a II. kerülettel — alakittassék olyan utvonal, a mely a közlekedést könnyüvé és biztossá teszi. A tervben a Dunára derékszögben vonuló utczáról is van gondoskodás, valamint arról, hogy a római fürdőtelep könnyen hozzáférhető legyen. Több utczát és teret megszélesitenek és bővitenek a terv szerint. A tervekkel foglalkozott a III. kerületi választmány s a kerületi bizottsági tagok értekezlete is. Helyeslik (s velük együtt helyesli a mérnöki hivatal), hogy a Lajos-utcza, valamint a pacsirtamező-utcza megszélesittessék. Kivánják, hogy a főváros a Királyhegyet kisajátitsa s azon parkot alakittasson. Kapcsolatos mindezzel az a régebbi terv is, a mely már az egész főváros érdekeit érinti, hogy a Hungária-uttól Ó-Budáig széles utvonal épittessék, hiddal a Dunán. A hid az ó-budai templom-teret érintené a tengelyével s ezért a III. kerületiek értekezlete azt kivánja, hogy a tér ötven ölnyire szélesittessék meg, a templomot pedig, a mely a mai igényeknek már ugy sem felel meg, távolitsák el. — Kisebb jelentőségü telekszabályozási ügyek elintézése után az ülés véget ért.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A «Jósziv»-egyesület** igazgató választmánya ma délután gróf *Batthyány* Géza elnöklete alatt ülést tartott, melyen a többi közt jelen voltak báró *Dániel* Ernőné, *Hollán* Ernőné, *Ádler Bancalari* Hedvig, *Rickl* Gyuláné, *Burchard Bélaváry* Konrád, *Lukács* Antal, *Stesser* József miniszteri tanácsos, *Nagy* Gábor osztálytanácsos, stb. Az elnök rövid üdvözlete után dr. *Hajduska* Emil egyesületi ügyész jelenti, hogy a kereskedelmi miniszter az egyesületnek portomentességet engedélyezett; miért is az igazgató választmány hálás köszönetet mond neki. Az egyesületi sorsjegyek huzásáról tett jelentést tudomásul vették. Bemutatta az ügyész a számvizsgálók jelentését is. Az egyesület az utóbbi időben 7 alapitványi helyet töltött be. Köszönetet mondtak a gyapjumosó és bizományi részvénytársaságnak 30 frtos adományaért. Az utolsó ülés óta az egyesületnek ismét volt elég alkalma jótékonyságot gyakorolni országszerte, a hol elemi csapások, váratlan nyomor és inség sujtotta a föld népét. Tizenhét község és két vármegye lakossága élvezte az egyesület áldásos tevékenységét. A jövő évi költségelőirányzatot tudomásul vették. Az egyesületi közgyülés május hóban lesz megtartva.

— **A «Biharmegyei kör»** e hó 3-án este 8 órakor a «József főherczeg» szálló külön helyiségében társas estélylyel egybekötött közgyülést tart. Vendégeket is szivesen látnak.

— **Népszerü bakteorologiai előadások.** *Pertik* Ottó egyetemi tanár ma folytatta nagyszámu közönség előtt a bakteriumokról szóló népszerü sorozatos előadását. A tudós tanár ezuttal a lépfenét választotta előadása tárgyává. Elsőben is a kóros diszpoziczióról szólt. A fertőző betegségek keletkezése nemcsak a bakterium felvételétől függ, hanem a vásár kettőn áll. Az összes fertőző betegségek kulcsa épen az, hogy valamint a jó terméshez nem elég a jó vetőmag, hanem azt jól előkészitett talajba kell vetni, ugy a fertőző betegségek keletkezéséhez sem elég a baktérium, hanem annak fogékony szervezetbe kell benyomulnia. A szervezet e fogékonysága épen a diszpozició, a mely lehet öröklött vagy szerzett. A fertőző betegségek létesitésére és sulyosságára azonban maga a baktérium is befolyással van és pedig száma, fertőző ereje és a benyomulás kapuja szerint. Ezek után Pertik tanár a részletes bakteriologia tárgyalásához fogott és itt mint a legtanulságosabb egyikét első sorban a lépfenét: az antraxot tárgyalta. Előadta a bakterium alakbeli és biologiai tulajdonságait, endogén-porájának képződését, mely szinte hihetetlen ellenálló-képességü, ugy, hogy száraz melegben csak 120—140 fok három órai behatására pusztul el; szól a betegség óriási elterjedtségéről s az általa okozott károkról. Francziaország egyetlen megyéjében például (de la Beauceban) évi hét millió frank kárt okozott. Pasteur egyik halhatatlan érdeme annak a kimutatása, hogy a lépfene-bacziilus 42—43 fok Celsiusnál tenyészve nemcsak meggyengül, hanem védő-oltóanyagot is szolgáltat, mint azt 1881-ben a Poully le Forti döntő kisérletei bizonyitották: 25 védoltott birka közül egy sem hullott el, ellenben más 25 elpusztult, mert halálos adaggal oltattak be. E védoltást azóta óriási kiterjedésben alkalmazzák: igy az utolsó 12 év alatt Francziaországban 3 és fél millió birkát oltottak be; elpusztult 0.94 százalék, azelőtt pedig 10 százalék, vagyis 300.000 helyett elpusztult 16.900. Nagy kiterjedésben alkalmazzák a védoltásokat hazánkban; igy például 1892-ben 286.000 birkát oltottak be; ezek között a halálozási arány volt 1 : 1000-hez, körülbelül 50-szer kevesebb, mint azelőtt. Végül a lépfenéről szólt Pertik, a bél- és tüdőlépfenéről és fejtegeti azokat az óvóintézkedéseket, melyekkel sikeresen lehet e betegség ellen küzdeni.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Uj királyi közjegyzők.** Az igazságügyminiszter *Schulc* Sándor nagy-váradi kir. közjegyzői helyettest Abád-Szalókra, *Schmell* Károly brassói gyakorló ügyvédet Brassóba, *Szakáll* Adorján zombori gyakorló ügyvédet Gyöngyösre, *Polgár* József bács-almási gyakorló ügyvédet, Bács-Bodrogh vármegye tiszteletbeli ügyészét Hatvanra, dr. *Mattiassich* Dezső verseczi kir. közjegyzői helyettest Lugosra, dr. *Kikindai* Győző nagy-kikindai kir. közjegyzői helyettest Török-Kanizsára és *Kormányi* Miksa szegedi kir. közjegyzői helyettest Vaálra kir. közjegyzőkké nevezte ki.

— ***Chudy rendőrtanácsos bünügyében*** végre valahára, tiz hónapi vizsgálat után, megtehette a királyi ügyész vádinditványát, a mely lesujtó Chudyra nézve. A vizsgálat kideritette, hogy Chudy *évek óta sikkasztotta* a hivatalos pénzeket és derüre-borura *hamisitotta* a sikkasztások palástolására szükséges okmányokat. Ennek alapján dr. *Mészáros* Tivadar kir. alügyész Chudynek a vád alá helyezését inditványozza a btkv. 391. és 393. §-ába ütköző *15 közokirathamisitás*, a btkv. 462. §-ába ütköző *4 hivatali* sikkasztás és végül *17 közokirathamisitás* büntette miatt. Az ügyészi inditvány felett a napokban hozza meg határozatát a törvényszék. Ugy értesülünk, hogy Chudy meg fog nyugodni a törvényszék határozatában, hogy ügye minél előbb végtárgyalásra jusson.

— **Pör Nobel végrendelete miatt.** A dinamit feltalálójának *Nobel* Alfréd lovagnak végrendeletét, a melyben egész vagyonát tudományos czélokra hagyta, a rokonok perrel támadták meg a stockholmi törvényszék előtt.

A százezer forintos provizió.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Budapest, április 2.

A kiállitási jegybérlet ügyében bekövetkezett szenzácziós fordulat, a melyről mai számunkban adtunk hirt, nagy feltünést keltett mindenfelé. A kávéházakban, klubbokban a politika mai nagy szenzácziói mellett csak Morzsányiról beszéltek. Az embereket meglepte ez a váratlan fordulat és bizony nagyon sokan voltak, a kik a legnagyobb szánalom hangján beszéltek az Erzsébetváros volt képviselőjéről. Egyelőre azonban puszta találgatás lenne a dolog folytatását jósolgatni, mert az egész ügy szálai máris annyira kuszáltak, hogy nem egykönnyen lehetne eligazodni rajta.

Eddig csak annyi bizonyos, hogy *a királyi ügyész a bünvizsgálat kiterjesztését inditványozta Morzsányira és Mandl ügynökre is* és hogy *Balonyi* Imre vizsgálóbiró őket tényleg vádterhelt személyeknek jelentette ki.

Maga a tényállás, a mely a királyi ügyészséget ez inditvány megtételére inditotta, a következő:

Berl Dávidnak Bécsben és *Ollendorf* Miksának Berlinben eszközölt kihallgatásából, valamint *Spitzer* Gyulának a vizsgálóbiró előtt tett vallomásából nyilvánvalónak látszik, hogy a Morzsányinak kikötött 40.000 forintos provizióról ők mit sem tudtak. Igaz ellenben az, hogy Morzsányi 20.000 forintot kapott Bécsből, hogy Moses frankfurti bankárt elteritse azon szándékától, hogy az ő (Moses) bankkonzorcziuma nevében is pályázzon a kiállitási jegybérletre. A 20.000 forintot maga Morzsányi kérte Berl, azt adva elő, hogy a terv végrehajtására legalább is ennyire van szüksége. Morzsányi azonban, ugy látszik, egészen elfelejtette ezeket a körülményeket, mert a vizsgálóbiró előtt azt vallotta, hogy *nem is tudta, mily czélra küldte Berl a 20.000 forintot.* De mert a pénztkisérő levélben Mandl Lajos ügynök neve volt megemlitve, ő azt hitte, hogy a pénz Mandlnak szól. Értesitette tehát Mandlt erről és minthogy Mandl az átvételre jelentkezett, őt a pénz jogos czimzettjének tartotta és neki a 20.000 forintot ki is adta, Mandl különben is régi kliense ő neki.

A feltünő és gyanus körülmény azonban az volt, hogy *Morzsányi ügyvédi könyvei erre vonatkozólag egyetlen egy betüt sem tartalmaztak.* Sőt a vizsgálóbiró azon kérdésére, tudná-e a 20.000 forintnak Mandl részére történt kézbesitését irásos okmánynyal igazolni, azt felelte, hogy *nem*, mert elfelejtett e (nagy) összegről Mandltól nyágtát kérni. Mandl vallomása erre a pontra nézve igen zavaros és kizár minden lehetőséget annak a megállapitására nézve, kapott-e ő a 20.000 forintból valamit, vagy se. Nagyon természetes, hogy egyrészt Mandlnak ez az óvatos vallomása, a nyilt és őszinte választól való határozott félelme, másrészt Morzsányinak az az érthetetlen hanyagsága, hogy egy 20.000 forintos összegről nem kért nyugtát, sőt még a könyveiben sem tett róla semmi megjegyzést: azt a határozott gyanualapot keltették a királyi ügyészségben, hogy Morzsányi és Mandl *közös egyetértéssel* a maguk javára forditottak egy oly összeget, a mely őket semmi czimen meg nem illethette. A királyi ügyészség ezt *csalásnak* minősiti.

A bünfenyitő vizsgálatnak Morzsányira való kiterjesztésének másik oka: a *megvesztegetés* gyanuja. Berl és Ollendorf egyértelmüleg és a leghatározottabban állitják, hogy Spitzer Gyula folyton kérkedett előttük azzal, hogy neki egy igen magss állásu államtisztviselőnél van nagy befolyása és hogy ennek a magas állásu hivatalnoknak, a szerződés megkötése czéljából *már adott is 100.000 forintot.* Hogy ezen állitásának nagyobb valószinüsége legyen, ajánlotta Berlnek, hogy együtt elmenjenek Morzsányi Károly orsz. képviselőhöz, a ki szintén igazolni fogja, hogy az, a mit ő (Spitzer) mond, minden szavában igaz. Spitzer és Berl másnap el is mentek Morzsányi ügyvédi irodájába, a hol Morzsányi egy 100.000 forintról szóló letétlevelet mutatott Berlnek, mintegy annak igazolásául, hogy ama bizonyos magas állásu államhivatalnok részére tényleg le van téve a 100.000 forint. Spitzer erre azt kérte Berltől, hogy a konzorczium adja meg neki ezt a letétösszeget, a melyet ő a sajátjából előlegezett. Berl azonban vonakodott, mert kissé ferdének találta az egészet és követelte, hogy Spitzer közölje vele az illető államhivatalnok nevét. Spitzer egy ideig nem volt erre hajlandó, később azonban, különösen Ollendorf biztatására elárulta, hogy kiről van szó. Hogy aztán a 100.000 forint miként jutott Spitzer kezéhez, az már eléggé ismeretes.

Mikor a vizsgálóbiró Morzsányit erre a pontra nézve kihallgatta, Morzsányi kijelentette, hogy ő Spitzernek és Berlnek nem egy 100.000 forintról szóló letétlevelet mutatott, hanem egy *jegyzéket, melyben meg voltak jelölve azok a kiadások, a melyek a jegybérlet megszerzéséhez szükségesek lesznek.* A királyi ügyészséget már most az a feltevés vezeti, hogy semmi értelme sem volt annak, hogy egy ilyenfajta *jegyzéket* hagyjanak *letétben* Morzsányinál. Ha *tényleg* készitettek egy ilyen jegyzéket, ugy annak rendeltetése bizonyára az lett volna, hogy a felek egyikének megküldessék. Mert elvégre is annak készül a jegyzék, a kitől a pénzt a megnevezett czélra várják. Minthogy már most egyrészt Berl és Ollendorf határozottan állitják, hogy ők sohasem hittek abban a mesében, mintha ez a 100.000 forint egy magas állásu államhivatalnok megvesztegetésére volna szükséges és minthogy másrészt Spitzer Gyula is a leghatározottabban tagadja, hogy ő valaha is emlitést tett volna egy magas állásu államhivatalnok megvesztegetéséről: a királyi ügyészség alaposnak találja a gyanut, hogy Spitzer Gyula, dr. Morzsányi Károly és Mandl Lajos ügynökkel egyetértésben arra törekedett, hogy a másik két vállalkozót, Berlt és Ollendorfot *ravasz fondorlattal tévedésbe ejtse* és őket *vagyonilag megkárositsa.*

A királyi ügyészségnek továbbá az a felfogása, hogy a 100.000 forint nem tekinthető proviziónak, mert a szerződésben még a kamat is ki van kötve utána, következésképen a Morzsányi részére szerződésszerüleg lekötött *40.000 forint se provizió, hanem megvesztegetési összeg.* Az igazság szempontjából tehát nemcsak Spitzer Gyula, hanem Morzsányi és Mandl Lajossal is szemben jogosultnak látszik a bünvizsgálat elrendelése. Balonyi vizsgálóbiró elfogadta a királyi ügyészség álláspontját és mint emlitettük Morzsányit is és Mandlt is, vádterhelt személyeknek jelentette ki.

A vád és a védelem képviselői részéről arról értesülünk, hogy a felek meg fognak nyugodni a vádaláhelyezést és a végtárgyalás tartását elrendelő esetleges birói végzésben, mert mindannyioknak érdeke, hogy az egész ügy mielőbb és a lehető legnagyobb nyilvánossággal tárgyaltassék le.

Az az összeg immár, a mely a csalás, illetve a megvesztegetés tárgyát képezi, az ügy ilyetén fordulata után *százhuszezer forintra* rug, de hozzájárul ehhez *még további huszezer forint*, a melyet Mandl annak idején magának Berltől kikötött. Ezt az összeget Mandl egyelőre nem készpénzben, hanem csak egy kötelező irásban kapta meg, de vele a *Berlék részéről fizetendő összeg száznegyvenezer forintra emelkedik.*

Ez az ügy jelenlegi stádiuma. Mint már emlitettük, olyan, hogy *meglepetés és szenzácziós fordulat uj irányban is* nagyon könnyen várható.

*

A nagyon is érdekessé vált ügyben egyébként már maga Morzsányi is megszólalt, a következő nyilatkozatban védve magát és erkölcsi tisztaságát.

Nyilatkozat.

A ma este megjelent lapok némelyike bizonyos iránytatossággal ad hirt arról, hogy a Berl és Ollendorf panaszára megejtett vizsgálat az én ténykedésemre is kiterjesztetett. Nehogy egy perczig is eme hiresztelések helytelen felfogásnak vagy téves nézeteknek nyujtsanak tápot, már most utalok rá, hogy a mint az ügyvédi kamaránál magam kértem ügyemben a fegyelmi eljárás meginditását, akként semmi akadályt sem kivántam gördíteni az ellen, hogy a folyamatba tett birói vizsgálatnál is az én összes tényeim és közremüködésem minden mozzanata beható birálat és kutatás tárgyává tétessék: meg lévén győződve, hogy becsületem szeplőtlensége és eljárásom horrektsége annál hathatósabban és annál világosabban fog a befejezett birói eljárás után nyilvánvalóvá lenni.

A tiszta lelkiismeret nem fél a világosságtól és a mikor én magam ugy az ügyvédi, valamint a birói forum szigoru mérlegelése elé bocsátom ténykedésemet, ezen eljárásom csak a rossz akarat által magyarázható félre, a mint hogy csakis a közvélemény félrevezetését czélozhatja, ha bárki az illetékes forumok döntése előtt tetteimet hamis és ferde világitásba akarja helyezni.

Budapest, 1897. április 1-én.

Tisztelettel
Dr. Morzsányi Károly,
ügyvéd.

GYÁSZROVAT.

Szotyori Nagy Károly debreczeni ev. ref. énekvezértanár, országos hirü orgonamüvész ma délután 78 éves korában elhunyt.

Sztancsekné Buday Etel irónő, ma meghalt Debreczenben.

TÁVIRATOK.

Bécs, április 2. A király gróf Goluchowski külügyminisztert egy óráig tartott kihallgatáson fogadta.

Beuthen (Felső-Szilézia), ápr. 2. A Hedvigtárnában történt szerencsétlenségről a következőket jelentik: A robbanás tegnap délelőtt történt a tárna alépitményében. Délig védőtöltéssel minden további veszélyt elháritottak. Délután 3 órakor *Borsig* Arnold kiséretével a bejáráshoz ment, hogy a bányaléget megvizsgálják. Ekkor történt a második robbanás, mely áttörte a gátat. Valamennyien szörnyet haltak. Esti tiz órakor szabaditották ki az erősen megégett holttesteket.

Berlin, április 2. A *birodalmi gyülés* mai ülésén *Liebermann* megokolja a reformpárt inditványát, mely követeli a *felekezeti esküminták* ujból való behozatalát a birósági eskütételnél. *Vogtherr* (szocziáldemokrata) az inditvány ellen szól, mert épen az eskütétel egyszerüsitésére van szükség. *Lieber* kijelenti, hogy a czentrum pártolja az inditványt, de a részletek meghatározására vonatkozólag fentartja magának észrevételeit. *Lenzmann* kifejti, hogy az inditvány csak a zsidók esküjét akarja sujtani. (Közbeszólások az antiszemiták padjairól: Rágalom! — Zaj.) *Lenzmann* a közbeszólásra ezzel felel: Azt hiszem, hogy az ilyen *pimaszság* ellen nem kell védekeznem! (Nyugtalanság.) *Buol* elnök a «rágalmazás» szót *illetlennek* jelenti ki. *Lenzmann* (folytatva): Az inditvány megbolygatja a vallási békét. A hamis eskü nemcsak nem gyarapodott, hanem kevesbbedett, mióta ritkábban alkalmazzák az esküdt a biróságnál.

Bernstorff a vallástalan esküt képtelenségnek mondja. *Buol* elnök utólag *megdorgálja* Lenzmann képviselőt a «pimaszság» kifejezésért.

Osann kijelenti, hogy a nemzeti szabadelvüek az inditvány ellen fognak szavazni, mert éppen nem tartják kivánatosnak, hogy szélesbitsék az ürt a felekezetek közt a sok mindenféle esküformulával, bizonyos tendencziát követ, a melyet a nemzeti szabadelvü párt helytelenit. *Schall* kijelenti, hogy a konzervativek megszavazzák az inditványt.

Ezután egy csomó személyes felszólás következett. *Liebermann* azt mondja, hogy Lenzmann egyszer Richterrel szemben oda nyilatkozott, hogy az antiszemitizmust tulajdonképen a szabadelvüeknek kellene propagálniok. *Lenzmann* tagadja, hogy igy nyilatkozott volna.

Richter konstatálja, hogy neki sem Lenzmann, sem a szabadelvü néppárt más tagja ilyesmit nem mondott.

Az inditványt végül elfogadták. Az ellene szavazók közt volt herczeg Hohenlohe is.

A czentrumnak a *jezsuitatörvény* teljes megszüntetését követelő inditványát együtt tárgyalták Limburg és Rickert egybehangzó inditványaival, a mely utóbbiak pusztán a második szakasz törlését kivánják; ez a szakasz felhatalmazza a birodalmi hatóságokat, hogy a jezsuitákat vagy kiutasitsák vagy pedig határozott lakhelyet jelöljenek ki számukra. A vita nagyon rövid volt. Az első olvasást mindjárt a második követte. A czentrum inditványát a czentrum, a lengyelek, a két szabadelvü párt, a szocziáldemokraták és nehány konzervativ szavazatával elfogadták.

Róma, április 2. Mint a Stefani-ügynökség Massauah-ból mai kelettel jelenti, a „Washington" hajón egy zászlóalj alpvadász, valamint egy zászlóalj bersagleri, összesen 1143 ember hazaszállittatott. A „Washington"-on van a fogságból visszatért 3 tiszt és 279 katona, kiket szintén hazaszállitottak.

Páris, ápr. 2. (Szenátus.) *Fabre* szenátor a *klerikális üzelmek* tárgyában interpellál, panaszkodik a klérus számos tüntetéséről, a melyeket nem akadályoztak meg. *Darlen* igazságügyminiszter azt feleli, hogy Fabre fejtegetései tulzottak és biztositja a házat, hogy a kormány a polgári hatóságok rendeleteinek érvényt fog szerezni.

London, április 2. *Curzon* államtitkár kijelentette az alsóházban, hogy a dekretum, mely Zanzibárban és Pembaban a *rabszolgaság megszüntetéséről* szól, a jövő héten Zanzibárban megjelen.

London, április 2. A Reuter-ügynökségnek Montevideo-ból érkezett tudósitása szerint a fölkelők megverték a kormánycsapatokat. A veszteségek állitólag *jelentékenyek.*

Madrid, április 2. Manillából érkező hivatalos távirat szerint a spanyol csapatok elfoglalták Binacayan-t.

Madrid, április 2. Manillai távirat szerint Cavite és Viejo falain *kitüzték a spanyol lobogót.* Manillában nagy a lelkesedés.

Mexikó, április 2. Az *elnök üzenete* a kongresszus tegnapi megnyitásán a következőket mondja: Az államkincstár folyó bevételei a jólét és az ország fejlődésével párhuzamosan állandóan gyarapodnak, daczára a közgazdasági állapotok mult évi kedvezőtlen voltának. A költségvetési év első szakának összes bevételei: több mint 25 és fél millió mexikói dollár, lényegesen tulhaladják az előirányzatot.

A közönség köréből.

Diszes Gobelinek
és különféle 30563
régiségek
megszemlélhetők és olcsó áron beszerezhetők
Angol királynő szállodában, I. em.

KÖZGAZDASÁG.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **A m. kir. államvasutak 1897. évi beruházási munkasorrendje.** A költségvetésben 1,500.000 forint irányoztatik elő kiegészitési munkálatokra és leltárszaporitásra. Ez összeg felhasználására nézve a magyar kir. államvasutak igazgatósága programmot dolgozott ki s azt jóváhagyás végett a kereskedelemügyi miniszter elé terjesztette. A sorrendben foglalt tételek egy része a korábbi években foganatba vett munkálatoknak 1897-re eső költségrészletei. Ilyenek: a fiumei elevátorra, biztositási berendezésekre, uj váróhelyiségek, őrbódék és hidmérlegek megépitésére szükséges kiadások. A többi tételek: vágányok, kezelési helyiségek, vizállomások stb. bővitésére vonatkoznak, tehát oly munkákra, melyek a szaporodó vonatok és szállitmányok ellátásának s igy a fejlődő forgalomnak közvetlen szükségletét vannak hivatva kielégiteni. Végre jelentékeny költséget forditanak az előirányzott hitelből olyan munkákra, a melyeket a miniszter a közönség vagy a hatóságok indokolt kérelmei folytán a sorrendbe felvétetni rendelt. A kimutatás hetvenegy tételből áll. Az előirányzott munkákból felemlitjük, hogy Czegléden, Szabadszálláson, Halason, Nagy-Károlyban és Devecseren artézi-kutakat furnak. Bővitik a pöstyéni, nagyabonyi, nagysurányi, aszódi, fülöpszállási, szikszói, zólyombrezói, szerencsi stb. állomásokat. A sofronyai megállóhelyet állomássá, a pellérdi megállóhelyet pedig rakodó-állomássá alakitják át. Leltárszaporitásra 200.000 forintot hasitottak ki. A kereskedelemügyi miniszter a programmot általában helybenhagyta. Egyben felhatalmazta az igazgatóságot, hogy a munkarendben felsorolt létesitményeket előkészithesse. Azokra a munkákra nézve pedig, a melyek korábbi években megkezdett kiegészitéseknek képezik folytatását: az első évnegyedre eső hitelrészlet keretében a végrehajtás iránt kell az igazgatóságnak azonnal intézkedni.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A budapesti juhvásár.** A budapesti juhkereskedők a párisi vásárigazgatóság szigoru rendelkezései miatt arra kérték a fővárost, hogy a juhvásárt ne kedden, hanem hétfőn tartsák. A közvágóhidi házi bizottság a napokban tárgyalta a kérelmet s pártolással terjesztette a tanács elé.

SORSOLÁS.

— **A Rudolf-sorsjegyek** tegnapi huzásán Bécsben a következő sorozatszámokat huzták ki: 83 149 154 264 334 390 581 620 698 837 885 1080 1250 1328 1379 1437 1510 1711 1914 1960 2116 2167 2178 2214 2283 2286 2528 2556 2625 2811 2834 2842 2929 2950 2953 3137 3432 3472 3698. A **15.000** forintos főnyeremény az 1080 sor. 38 számu sorsjegyre, a **3000** frtos nyeremény a 2834 sor. 36 sz. sorsjegyre, az **1200** frtos nyeremény az 1428 sor. 20. sz. sorsjegyre esett; **300** frtot nyertek: 149 sor. 45 sz. és 1379 sor. 21. sz. sorsjegyek; **200** frtot nyertek: 2178 sor. 17 sz. és 2834 sor. 42 sz.; egyenkint **100** frtot; 390 sor. 43 és 49 sz., 581 sor. 17 sz., 837 sor. 10 sz. és 2253 sor. 38 sz.; egyenkint **50** frtot nyertek: 837 sor. 11 és 26 sz., 885 sor. 19 sz., 1250 sor. 2 sz., 1328 sor. 21 sz., 1711 sor. 18 sz., 1914 sor. 47 sz., 2214 sor. 16 szám, 2283 sor. 11 és 47 sz., 2528 sor. 47 sz., 2556 sor. 47 sz., 3698 sor. 20 sz. Egyenkint **30** frtot nyertek: 83—12 és 38, 264—46, 334—43, 390—19, 837—48, 1080—50, 1250—16 és 47, 1379—47, 1960—28 és 44, 2116—45, 2214—11, 2283—5, 2528—37, 2556—14, 2950—1, 25 és 39, 3137—27, 3472—9, 24 és 39, 3698—38. A kihuzott sorozatok többi sorsjegyei egyenkint 12 forinttal váltatnak be.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Az értéktőzsdéről.** A krétai kérdés körül most minden csendes. Az európai diplomáczia mintha kifáradt volna a sok fondorkodásban és a mióta Salisbury Nizzában piheni ki fáradalmait, elhallgatott minden fenyegetés és a görög kikötők blokádjáról, neutrális zónáról, a Krétában levő európai csapatok szaporitásáról most már nem beszélnek. Ezzel azonban még távolról sincs elintézve az ügy és alig képzelhető, hogy a hatalmak megállanának a fél uton és a kis Görögországgal szemben tehetetlenségüket kimutassák. A közben mulik az idő és a bizonytalanság, melyben a politikai világ van, kiterjed az üzleti világra is, főleg a tőzsdére. Ez a Damokles-kard megbénitja a tőzsde vállalkozási kedvét és lehetetlenné teszi azt, hogy bármiféle irány érvényesüljön. És most még hozzá oly ujabbi politikai bonyodalmak is járulnak, melyek talán még közelebbről érdekelnek bennünket. Az osztrák kormány ma beadta lemondását és bár ennek a ténynek a hordereje, hatása a tőzsdére ma még nem érvényesült teljesen, de ha ez a kabinetválság a kiegyezési javaslatokkal függ össze, akkor bizonyára érezni fogja a tőzsde. Mindezek következtében a tőke gazdasági ereje szunnyad és e közben csakis a kedvezőtlen befolyásokkal szemben mutat fogékonyságot. Ennek oka azonban nemcsak a politikai helyzet bizonytalanságában rejlik, hanem abban is, hogy azok a nyugoti államok, a melyek az egész világnak hitelezői, majd mindenütt veszélyeztetve látják követeléseiket. Francziaország megszámlálhatatlan milliókat hitelezett Törökországnak, Görögországnak, Spanyolországnak és Portugálliának. Ezek az államok többé-kevésbbé a pénzügyi bukás szélén állanak. Anglia az utóbbi években különösen Dél-Afrikában a transvaali köztársaságban helyezett el roppant tőkéket, melyek részben veszélyeztetve vannak. És most meg a Svájcz, ez a puritán jellemü köztársaság fenyegeti azzal német hitelezőit, hogy azokat a milliókat, melyeket Németország a svájczi vasutak részvényeibe helyezett el jóhiszemüleg, meg fogja csorbitani. Mire vezet ez majd? A tőke, mely oly sok szunnyadó gazdasági erőt ébresztett fel, mely munkát szerzett az éhező emberiségnek, mely a föld gyomrában és hozzáférhetetlen vidékeken rejlő értéktelen anyagokat változtatott át kincsekké, mely jólétet teremtett ott, a hol azelőtt a nyomor uralkodott, most egyszerüen konfiskáltatik az adósok által. Ha igy megy ez tovább, maholnap az elavult adósok börtöne ismét megnyilik a hitelezők számára. Ily körülmények között csak természetes, hogy a tőke bizalmatlan, nemcsak uj vállalkozásba nem mer fogni, hanem még a régiektől is szeretne visszavonulni. Politika, társadalmi felfogás és gazdasági alakulások mind a tőke ellen esküdtek össze. E tőkeellenes iránynak a kifolyása az az inkompatibilitási mozgalom is, mely most nálunk uralkodik. Ha van is igazságtalanság ebben az áramlatban, ez megszünik igazságtalanság lenni, a mint a társadalom ezt az áramlatot magáévá fogadja, szankczionálja. A tőzsdének még joga sincs ez ellen panaszkodni, nem foglalhat el a közfelfogással ellenkező álláspontot és csak annyiban kesereghet, a mennyiben ennek az áramlatnak az árát neki kell megadni. De miből adja meg? A régi jó időkből szerzett feleslegeit már elköltötte a több mint másfél évig tartó pangás alatt. Uj tőkék nem keresik fel többé a tőzsdét, hanem összehalmozódnak a takarékpénztárakban, bankokban, a hol egyrészt keveset gyümölcsöznek a tulajdonosoknak, másrészt meg ez a kevés gyümölcsöztetés is terhére van azoknak az intézeteknek, a melyek fizetik. Változó gazdasági iránynak a kezdetén állunk és még nem lehet tudni, hogy ez a változó irány nem lesz-e az anarkhia a tőke terén. Ebben a stádiumban a kérdésnek még korai volna itéletet mondani, de ha a viszonyok csakugyan abban az irányban fejlődnek, a melyben most indultak, ennek mi kétségtelenül kárát valljuk. Magyarország még nagyon is tőkeszegény, gazdasági ereje még távolról sincs feltárva és ez az áramlat ugy érintheti gazdasági fejlődésünket, mint rügyfakadás idején erős éjjeli fagy a vegetácziót. Egyelőre azonban még csak egy végtelenül nyomasztó pangás az, a mit érezünk és tapasztalunk, ennek a pangásnak a hatása alatt az árfolyamok lassankint lekopnak és habár az a hetenkinti kopás végösszegében elég jelentékeny összeget tesz ki, még nincs itt az ideje annak, hogy teljesen fel kellene adni a pozicziót. A forgalom a lefolyt héten felette minimális volt és az árfolyamösszehasonlitást is mellőznünk kell, mert az április elején történt szelvénylevonások megváltaztatták az összehasonlitás alapját.

** **A bankszabadalom megujitása.** Az osztrák-magyar bank tárgyaló-bizottsága tegnap és tegnapelőtt több órán át ülésezett. A tanácskozások alatt megállapitották azt az indokolást, melylyel az uj bank-statutumokat a rendkivüli közgyülés elé fogják terjeszteni. A rendkivüli közgyülés napját még nem állapitották meg és valószinüleg csak a nyár derekán fogják megtarthatni, mert a kormányok azt kivánják, hogy az alapszabályok csak a törvényhozási elintézés után terjesztessenek elfogadás végett a bank részvényesei elé. Tegnap a főtanács is ülést tartott, de csak folyó üzleti ügyekkel foglalkozott.

** **Az uj amerikai vámtörvény.** Táviratilag jelentettük már, hogy az Egyesült-Államok képviselője elfogadta az ugynevezettt Dingley-billt, az uj vámtörvényt. A bizottság számitásai szerint az uj törvény életbelépése után az Egyesült-Államok vámbevételei évi 108·8 millió dollárral fognak emelkedni. Ez pedig azt jelenti, hogy a vámokat átlag 70 százalékkal emelték fel. A törvénynek az a rendelkezése, hogy már április 1-én hatályba lép, érthetetlen, mert a szenátus még nem fogadta el a javaslatot. Valószinüleg ugy értendő a dolog, hogy a törvény visszaható erővel fog birni, ugy, a mint azt nálunk bizonyos fogyasztási adók behozatalánál tapasztaltuk. A távirati jelentés eme pontja mindenesetre homályos és magyarázatokra szorul.

** **Uj kereskedelmi szerződések.** Az osztrák-magyar vám- és kereskedelmi értekezlet tegnap Bécsben összeült. Vámtarifai folyó ügyeken kivül a Japánnal és Portugáliával kötendő kereskedelmi szerződések tárgyában fog tanácskozni. A japáni kormány már megadta a választ Ausztria-Magyarország javaslataira, de ez a válasz nem minden pontban kedvező. Ausztria-Magyarország ugyanis nem elégszik meg a legtöbb kedvezménynyel, hanem bizonyos fontosabb kiviteli czikkekre külön tarifális kedvezményeket kiván, melyeket azonban a japáni kormány egyelőre nem hajlandó megadni. A mi *Portugáliát* illeti, ez az ország már évek óta nem áll szerződésviszonyban sem velünk, sem a többi európai államokkal. Most azonban, hogy Spanyolország is rövid idő előtt visszatért a vámbékéhez, Portugália is rendezni kivánja nemzetközi kereskedelmi viszonyait. A vám- és kereskedelmi értekezlet ezenkivül még a *rabszolgaellenes kongresszus* határozataival is foglalkozik, tanácskozni fog a monarchiának Közép- és Dél-Amerikával fennálló kereskedelmi viszonyaival.

** **Bankkimutatások.** *Az angol bank* e heti kimutatása — mint Londonból táviratozzák — a következő: összes tartalék 28,886.000 (+ 1,760.000) font sterling, bankjegyforgalom 27,256.000 (+ 1,065.000) font sterling, érczkészlet 39,342.000 (— 704.000) font sterling, váltótárcza 29,942.000 (+ 1,231.000) font sterling, magánosok követelése 38,550.000 (+ 470.000) font sterling, az államkincstár követelése 16,150.000 (— 989.000) font sterling, bankjegytartalék 26,547.000 (— 1,603.000) font sterling. — *A franczia bank* e heti kimutatása, mint Párisból táviratozzák, a következő: érczkészlet aranyban 1918·75 (— 1·2) millió frank, ezüstben 1234·3 (— 0·3) millió frank, összes érczkészlet 3153·05 (— 1·5) millió frank, váltótárcza 780·96 (+ 118·9) millió frank, bankjegyforgalom 3738·3 (+ 77·1) millió frank, magánosok követelése 478·57 (+ 14·5) millió frank.

** **Szelvénylevonások.** A budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa mai ujabb hirdetései következtében a már tegnap közölteken kivül még a következő részvények jegyeztetnek szelvény nélkül: Egyesült tégla- és czementgyár részvényei (5 frt); Erzsébet gőzmalom-társaság (12 frt); Szegedi kenderfonógyár (15 frt).

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi «Creditoren-Verein» a következő fizetésképtelenségeket teszi közzé: Berger Márkus bejegyzett kereskedő *Pásztó*, Gruchol W. kereskedő Jassy, Rosenberg B. borkereskedő *Budapest*, Fürst és Schlesinger kereskedőczég *Győr*, Klein Samu *Velencze*, Urbanek János órás Prága, Sedlacsek József be nem jegyzett kereskedő Kuttenberg, Kuhnel József be nem jegyzett kereskedő Komotau, Zimels Susiche be nem jegyzett kereskedő Kolomea.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Április 2. —

Gabonatőzsde.

A buzapiacz hangulata ma valamivel kellemesebb volt, de a forgalom kevésbbé élénkült, mert a mérsékelt kinálattal korlátolt vételkedv állott szemben. Elkelt mintegy 15.000 métermázsa *buza* teljesen tartott napi árakon. Tegnap vett az Erzsébet-malom 10.000 métermázsa becskereki buzát azon feltétellel, hogy annak vételárát a malom által szabadon választandó napon egy hónapon belül szabja meg és ugyanazon feltétellel vett a malom május 15-iki megállapitásra 5000 métermázsa zentai buzát. A mai legmagasabb eladási ár 8.20 frt volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, mig a legalacsonyabban, 7.40 frton, 73·5 kilós bácskai kelt el. *Rozsban* igen vontatottan alakult a forgalom, a helyi fogyasztás alig reflektál az árura, mig a külföld csak válogatott minőségre és 75 kilós sulyura reflektál, a milyen már csak ritkán kerül elő. Az árak változatlanul 6.10 frton jegyeztetnek helybeli paritásban. *Árpában* nem változott a helyzet, a forgalom korlátolt, takarmányárpa 4.40—4.45 frton kelt el. Finomabb fajokban nem volt üzlet. *Zabban* a fogyasztók jobb vételkedvet tanusitottak, miért is a forgalom megélénkült és az árak mintegy 5 krral emelkedtek. Elkelt mintegy 12.000 métermázsa 5.75—6.35 frton szin- és tisztaság szerint. *Tengeri* változatlan, helyben és Kőbányán 3.50 frton kelt el.

Hivatalosan a mai gabonatőzsdén a következő eladások jegyeztettek:

Buza. *Tiszavidéki:* 300 mm. 80 k. 8.20 frton, 200 mm. 79·5 k. 8.10 frton, 100 mm. 79·4 k. 7.95 frton, 100 mm. 79·5, 100 mm. 79 k., 300 mm. 77 k. és 100 mm. 76 k. 7.95 frton, mind három hónapra.

Fehérmegyei: 1350 mm. 74 k. 7.50 frton, három hónapra.

Tolnai: 1000 mm. 74·8 k. 7.45 frton, három hónapra.

Bácskai: 1600 mm. 73·5 k. 7.40 frton, 4800 mm. 76·3 k. 7.72½ forinton, mind három hónapra.

Ó Becsei: 500 mm. 77 k. és 1450 mm. 75·8 k. 7.77½ frton, mind három hónapra.

Felsőtiszai: 150 mm. 82 k. 8·10 forinton, 200 mm. 79 k. 7.95 frton, 200 mm. 79 k. 7.85 frton, 100

mm. 79 k. és 100 mm. 78 k. 8.— forinton, 100 mm. 77 k. 7.60 frton, mind három hónapra.

Raktáráru: 1250 mm. 79 k. 7.95 frton, három hónapra.

Zab: 100 mm. 6.35 frton, 100 mm. 6.22½ frton, 100 mm. 6.20 frton, 300 mm. 6.05 frton, 100 mm. 5.85 frton, 100 mm. 5.85 frton készpénzen.

Hivatalos effektiv-árak:

				frttól frtig
Buza	bánsági	uj	76—81 klg.	7.45—8.10
„	tiszavidéki	uj	76—81 „	7.70—8.15
—	pestvidéki	uj	76—81 „	7.65—8.10
—	fehérm.	uj	76—81 „	7.65—8.10
—	bácskai	uj	76—81 „	7.75—8.20
—	román	uj	76—— „	—.——.—
—	szerb	uj	76—— „	—.——.—
—	bolgár	uj	... „	
Rozs	elsőrendü	uj	70—72 „	6.25—6.30
—	másodr.	uj	... „	6.20—6.25
Árpa	takarmány	uj	60—62 „	4.25—4.55
—	égetni való	uj	62—64 „	5.20—6.—
—	sörfőzdei	uj	64—66 „	6.50—8.—
Zab	—	uj	39—41 „	5.85—6.30
Tengeri	bánsági	ó	—.— „	6.60—3.65
—	másnemü	uj	—.— „	3.45—3.55
Repcze	káposzta	uj	—.— „	—.——.—
—	bánsági	uj	—.— „	
Köles		ó	—.— „	4.40—5.20

Határidőüzlet. A külföldi piaczokon megjavult az irányzat, mert a vetések állásáról nem a legkedvezőbb hirek keringenek. Newyorkban szilárdságot keltett Missouri állam hivatalos jelentése, mely szerint a buzával bevetett terület felszántások következtében 27%-kal csökkent, mi által az idén várható termés a tavalyi 16½ millió bushelről 9 millióra csökkent, 64%-os átlagos termést alapul véve. Az árak májusra ¼ centtel olcsóbbak, egyéb határidők ⅛—1 centtel magasabban záródnak. Chikágóban a reakczió törekvése folytán az árak tartott irányzat mellett változatlanul záródnak. London és Liverpool változatlan, Páris tartottan záródott. A mi piaczunkon kezdetben a magasabb amerikai jegyzések befolyása alatt szilárdabbak voltak az árfolyamok, de később a malmoknak a készárüüzletben tanusitott passziv magatartása folytán ellanyhult az irányzat és vevők hiányában a csekély javulás is kárba veszett. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 18.000 mm. 7.63, 7.64, 7.65, 7.63, 7.62, 7.61, 7.59 forinton.

Szokványbuza május—juniusra mintegy 25.000 mm. 7.47, 7.48, 7.46, 7.45, 7.43, 7.42 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 16.000 mm. 7.06, 7.07, 7.05, 7.04, 7.03, 7.02 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 12.000 mm. 3.49, 3.48, 3.47, 3.46 forinton.

Hivatalosan *felmondatott* 1500 mm. *szokványrozs* április 7-én történendő átvételre.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén gyenge volt a forgalom, az ingadozás is kisszerü volt és az üzletet bágyadt hangulat uralta, a nélkül, hogy az árakban lényeges változás állott volna be. Csupán a rozs követett emelkedő ármozgást, mivel a felmondott mennyiséget, ugy mint az eddigieket is, egy helybeli czég készséggel átvette. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 8000 mm. 7.58, 7.57 forinton.

Szokványbuza május—juniusra mintegy 9000 mm. 7.42, 7.41 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 10.000 mm. 7.02, 7.01 frton.

Szokványrozs tavaszra mintegy 3000 mm. 6.15, 6.16 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 6000 mm. 3.47, 3.46 forinton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza 1897. tavaszra	frt	7.58—7.60
Szokványbuza 1897 május—juniusra	frt	7.41—7.42
Szokványbuza 1897. őszre	frt	7.01—7.02
Szokványrozs tavaszra	frt	6.14—6.16
Tengeri 1897 május—juniusra	frt	3.46—3.47
Szokványzab tavaszra	frt	5.65—5.68
Káposztarepcze aug.—szeptemberre	frt	10.35—10.40

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalomban Berlin magasabb zárlatára megszilárdult az irányzat, a spekuláczió jobb vételkedvet tanusitott, mire az árak néhány krral emelkedtek. A forgalom azonban mérsékelt volt. — Köttetett:

Szokványbuza május—juniusra mintegy 20.000 mm. 7.43, 7.44, 7.45, 7.44 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 16.000 mm. 7.03, 7.04 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 12.000 mm. 3.47, 3.48, 3.49, 3.48 frton.

Délután 4 óra 30 perczkor záródnak:

Szokványbuza 1897 tavaszra	frt	7.60—7.61
Szokványbuza 1897 május—juniusra	frt	7.44—7.45
Szokványbuza 1897 őszre	frt	7.03—7.04
Szokványrozs 1897 tavaszra	frt	6.18—6.20
Szokványrozs 1897 őszre	frt	5.71—5.72
Tengeri 1897. május—juniusra	frt	3.47—3.48
Tengeri 1897. julius—augusztusra	frt	3.62—3.63
Tengeri 1897 augusztus—szeptemberre	frt	—.——.—
Szokványzab 1897 tavaszra	frt	5.66—5.70
Szokványzab május—juniusra	frt	5.74—5.76
Káposztarepcze 1897 aug.—szeptemberre	frt	10.40—10.50

Terménytőzsde.

A terménytőzsde ma teljesen változatlan és üzlettelen volt.

Szesz nyersáru jegyez 14.75—15 frtot.

Értéktőzsde.

A tőzsdén ma sem birt egységes irányzat érvényre jutni. Az üzlet első felében a külföldi tőzsdék szilárd zárlataira s a nem éppen nyugtalanitó külpolitikai hirekre a spekuláczió emelkedő irányban fejlesztette az árfolyamokat. De csakhamar elakadt ezen ármozgás, midőn az osztrák miniszterium lemondása köztudomásuvá vált. Ezen belpolitikai esemény bágyasztó behatását nem ellensulyozhatták sem Berlin, sem pedig a nyugoti piaczok kedvező hangulatjelzései. A kimélet nagy vehemencziával jelentkezett s rövid idő alatt lerontotta a déli tőzsde felemelt árnivóját. A mérsékelt forgalom majdnem kizárólag a két hitelrészvényre s az osztrák-magyar államvasutra szoritkozott, melyek másfél frtnyi árvesztességgel zárják be a tőzsdenapot. Magyar bankok elhanyagoltak s a helyi piaczon se volt számottevő forgalom. Valuták és érczváltók ujból csökkentek.

Előtőzsde.

A külföldi esti tőzsdék magas zárlatai daczára az előtőzsde forgalma, bár az irányzat szilárd volt, nagyon nehézkesen fejlődött s az üzérkedési értékek gyakori ingadozások után alig fél forintnyi árelőnyre tettek szert. A külpolitikai hirek birták a spekulácziót ezen nagyfoku tartózkodásra. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 347.50 348.10-ig, magyar hitelbank 384.25—385.25-ig, osztrák-magyar államvasut 336.——337.—-ig, déli vasut 79—79.25.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 347.90—348.—, magyar hitelbank 384.50—384.75, osztrák-magyar államvasut 337.——337.25.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde szilárd hangulattal nyilt meg s a nemzetközi játékpapirok másfél forinttal drágábban keresték. Zárlat felé hirek az osztrák miniszterválságról általános gyengülést idéznek elő. Magyar bankok emelkedők. A helyi piacz jelentéktelen forgalmában főleg a városi vasutak szerepeltek. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 347.80—348.90-ig, magyar hitelbank 384.——385.25-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 240.——240.50-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 100.50—101.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 234.——234.50-ig, osztrák-magyar államvasut 337.——338.—-ig, déli vasut 79.——79.50-ig, rimamurányi vasmü 231.——231.50-ig, magyar koronajáradék 99.——99.05-ig, magyar arany járadék 121.90—121.95-ig, budapesti villamos városi vasut 277.——277.50-ig. Helyi értékekben következő kötések jöttek létre: salgótarjáni kőszénbánya 565—566, lámpagyár 130—131, közuti vaspálya 291.—292.50.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 347.80—347.90, magyar hitelbank 384.——384.25, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 240.——240.25, magyar ipar- és kereskedelmi bank 100.50—100.75, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 234.——234.25, osztrák-magyar államvasut 336.50—336.75, déli vasut 79.——79.25, rimamurányi vasmü 231.——231.25, magyar koronajáradék 99.——99.05, magyar aranyjáradék 121.90—121.95, budapesti villamos városi vasut 277.——277.25-ig.

Praemiumüzlet. Osztrák hitelrészvény holnapra 3.—4.— frt, nyolcz napra 7.——8 forint, április hó végére 15—17.— forint.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén köztudomásuvá vált a Badeni-kabinet lemondása, a mi sürgős kinálatra szolgált alkalmul. A két hitelrészvény s az osztrák-magyar államvasut több mint 2 forinttal hanyatlanak s csak zárlat felé javul némileg az irányzat a nyugoti piaczok s Berlin szilárd jelentéseire. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 345.60—348.10-ig, magyar hitelbank 383.25—384.50-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 240.——240.25-ig, magyar ipar- és kereskedelmibank 100.50—100.75-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kibocsátás 234.—234.25-ig, osztrák-magyar államvasut 334.50—337.50-ig, déli vasut 79.——79.25-ig, rimamurányi vasmü 231.—231.25-ig, magyar koronajáradék 99—99.05-ig, magyar aranyjáradék 121.90—121.95-ig, budapesti villamos városi vasut 277.——277.50-ig.

4 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 346.10—346.20, magyar hitelbank 383.55—383.50, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 240.——240.25, magyar ipar- és kereskedelmi bank 100.25—100.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kibocs. 234.——234.25, osztrák-magyar államvasut 335.25—335.50, déli vasut 79.——79.25, rimamurányi vasmü 231.——231.25, magyar koronajáradék 99.——99.05, magyar aranyjáradék 121.90—121.95, budapesti villamos városi vasut 277.——277.50.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, április 2. *A)* Hizott sertés-árak: I. Magyar elsőrendü: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) —.— kr. 2. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) —.— kr. 3. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) —.— 4. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm sulyban) —.— kr. 5. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— kr. II. Magyar az . Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) —.— kr. 7. Közép (páronkint 220—280 kilogramm sulyban) — — kr. 8. Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) —.— kr. III. Romániai: 9. Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) —.— kr. 10. Közép páronkint 250—320 kilogramm sulyban) —.— kr. 11. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) —.— kr. IV. Romaniai eredeti (Stachl): 12 Nehéz (páronkint 240 kilogrammon felüli sulyban) —.——.— 13. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) —.— kr. V Szerbiai: 14. Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) —.— 15. Közép (páronkint 220—260 kilogramm sulyban) 55—56 kr. 16 Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 54—55 kr.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra krajczárokban értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az élesre páronkint 45 klgr. vonandó le A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertés-létszám: 1897. évi márcz. hó 31. napján volt készlet 17.926 drb, április 1. napján felhajtatott 392, április 1. napján elszállittatott 210 drb, április 2. napjára maradt készletben 18.108 db. A hizott sertésüzlet irányzata: lanyha.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, április 2. (Az *Egyetértés* távirata.) A tegnapi külföldi tőzsdék javult jegyzéseinek, valamint a kedvező politikai hireknek hatása alat az előtőzsde barátságos irányzatban nyilt meg. A forgalom bár nem volt élénk, de elég rendesen fejlődött és az árfolyamok eléggé javultak. A spekuláczió élénkebb vásárló kedvet tanusitott és e mellett fedezési szükséglet is hozzájárult az irányzat megszilárditásához. A sorompó-értékek is emelkedtek. Valuták változatlanok.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 347.87, magyar hitelbank 395.50, Länderbank 227.25, osztrák-magyar államvasut 336.75, déli vasut 79.25, északnyugati vasut 261.—, alpesi bányatársaság 80.30, májusi járadék 101.72, török sorsjegyek 43.30, német birodalmi márka 58.70.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde elején szilárd berlini jegyzésekre az árfolyamok javultak. — Köttetett: Osztrák hitelrészvény 348.—, magyar hitelbank 395.—, Länderbank 227.—, unionbank 285.50, anglo-bank 152.50, bankegyesület 247.75, osztrák-magyar államvasut 336.75, déli vasut 79.25, elbavölgyi vasut 263.50, északnyugati vasut 261.—, alpesi bányatársaság 80.20, rimamurányi vasmü 229.—, prágai vasipar 639.—, májusi járadék 100.70, magyar koronajáradék 98.95, török sorsjegyek 43.20, német birodalmi márka 58.73.

Később a berlini arbitrage meglehetősen jelentékeny vásárlásai következtében az árfolyamok tartottak. Érczváltók és valuták változatlanok.

2 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 347.75, magyar hitelbank 395.—, anglo-bank 152.—, unionbank 286.—, Länderbank 226.75, bankegyesület 248.—, osztrák-magyar államvasut 336.50, déli vasut 79.25, elbavölgyi vasut 263.25, dunagőzhajózási részvények 465.—, alpesi bányatársaság 80.—, májusi járadék 100.72, osztrák koronajáradék 100.30, török sorsjegyek 43.30, magyar koronajáradék 99.10, német birodalmi márka 58.71. Csendes.

Bécs, ápr. 2. *(Magyar értékek zárlata)* 4%-os aranyjáradék 121.60, tiszai és szegedi kölcsönsorsjegy 139.—, magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.65, magyar kel. vasut áll. kötvény 120.40, magyar leszámitoló- és váltób.-részvény 239.50, magyar kereskedelmi bank 1184, magyar koronajáradék 99.10, 4%-os magy. földtehermentesitési kötv. 97.30, magyar hitelbank-részvények 394.50, magyar nyeremény-k.-sorsjegy 151.50, kassa-oderbergi vasut-részvény 191.—, rima-murányi vasmü 231.75.

Bécs, ápr. 2. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4.2%-os papir-járadék 100.75, 4%-os osztrák aranyjáradék 122.25, 1860. sorsjegy 141.—, osztrák hitelsorsjegy 199.50, angol-osztrák bank 152.—, bécsi Bankverein 248.50, osztrák-magyar bank 936.—, déli vasut részvény 79.—, dunagőzhajózási társulat 464.—, dohányrészvény 128.50, cs. és kir. vert arany 5.66, német bankváltók 58.62, 4.2%-os ezüstjáradék 100.70, osztrák koronajáradék 100.30, 1864. sorsjegy 189.—, osztrák hitelintézeti részvény 347.75, union-bankrészvény 286.—, osztrák Länderbank 226.25, osztrák-magyar államvasut 336.50, elbavölgyi vasut 262.50, alpesi részvények 80.—, 20 frankos arany 9.51, londoni váltóár 119.55. — Nyomott.

Délutáni magánforgalom.

Bécs, április 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata). A déli tőzsde zárlata után a délutáni magánforgalomban maradt: Osztrák hitelrészvény 346.25, magyar hitelbank 394.—, angol-osztrák bank 152.—, bankegyesület 248.—, union-bank 285.50, Länderbank 226.50, osztrák-magyar államvasut 335.25, déli vasut 79.—, elbavölgyi vasut 263.25, északnyugati vasut 261.—, török dohányrészvény 128.—, rima-murányi vasmü 231.50, alpesi bányarészvények 79.80, májusi járadék 100.70, magyar koronajáradék 99.—, török sorsjegy 43.—, német birodalmi márka készpénzen 58.68, ultimóra 58.71. Bágyadt.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, április 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az üzlet javult árfolyamokkal indult, később azonban határozottan ellanyhult az irányzat. Köttetett: buza tavaszra 7.91—7.84 frtig, május—juniusra 7.70—7.71—7.63 forintig, buza őszre 7.29 frtig, rozs tavaszra 6.45—6.44 frtig, zab tavaszra 6.08 frtig, zab május—juniusra 6.15—6.14 frtig, zab őszre 5.78 forintig, tengeri május—juniusra 3.83—3.79 forintig, tengeri julius—augusztusra 3.97—3.95 frtig, repcze augusztus—szeptemberre 10.85 frtig.

Délután szilárdabb külföldi jegyzésekre az árfolyamok javultak. — Köttetett: buza tavaszra 7.88—7.87 forintig, buza május—juniusra 7.64—7.66 frtig, buza őszre 7.29 frton, rozs tavaszra 6.43—6.44 frtig, zab tavaszra 6.07—6.06 forinton, tengeri május—juniusra 3.80 forinton, julius—augusztusra 3.96 forinton, repcze augusztus—szeptemberre 10.80—10.90 frton.

Szesz ma is üzlettelen volt, kész kontingentált szesz jegyez 16—16.10 forintot.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Berlin, április 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai tőzsdén a politikai helyzet kedvezőbb felfogása következtében javult a hangulat és az árfolyamok ennek következtében emelkedtek. Svájczi vasutak részvényei is jelentékenyen javultak. Később a bécsi minisztervválság hirére az irányzat általában elgyengült és főleg osztrák értékek csökkentek bécsi eladásokra. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 217.37, Disconto-Commandit 193.50, darmstadti bank 148.75, Deutsche Bank 188.12, drezdai bank 149.50, Handelsgesellschaft 151.50, nemzeti bank 137.75, osztrák-magyar államvasut 143.25, osztrák déli vasut 34.50, elbavölgyi vasut 269.75, bustiehradi vasut 265.50. Svájczi vasutak gyengék. — Gotthard-vasut 153.75, svájczi északkeleti vasut 107.25, unió vasut 82.—, svájczi központi vasut 129.30. Olasz vasutak: meridionál vasut 123.60, középtengeri vasut 93.60. — Német vasutak meglehetősen szilárdak. Magyar aranyjáradék 103.30, magyar koronajáradék 99.50, orosz 4%-os államjáradék 66.50, orosz bankjegy 216.—, olasz járadék 89.50, török sorsjegy 91.25, mexikói 96.40, német birodalmi kölcsön 97.50. Bányaértékek meglehetősen szilárdak. Laura-kohó 152.37, dortmundi 46.60, bochumi 150.10, gelsenkircheni 158.12, harpeni 170.25, Hibernia 168.25, Trust 187.25, észak-német Lloyd-részvények 102.25, hamburg-amerikai csomaghajózási részvények 116.—. Magánkamatláb 2¾%.

Berlin, ápr. 2. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 103.30, magyar koronajáradék 99.50, osztrák hitelrészvény 217.40, osztrák-magyar államvasut 143.30, osztrák déli vasut 34.50. Gyenge.

Frankfurt, április 2. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 295.12, osztrák-magyar államvasut 290.50, osztrák déli vasut 70⅛. Nyugodt.

Hamburg, április 2. (Zárlat). osztrák ezüstjáradék 86.25, osztrák hitelrészvény 294.75, osztrák 1860-as állami sorsjegy 126.—, osztrák-magyar államvasut 728.—, osztrák déli vasut 165.50, olasz járadék 89.75.

Páris, április 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A tőzsde szilárd volt. A kamatláb 2%-ra sülyedt. Franczia járadék mérsékelten emelkedett, nagyobb lendületet vett a spanyol külső járadék, mely 50 centime-mal emelkedett. Török járadék kezdetben emelkedvén, elgyengültek. B sorozatu járadék 30, C sorozatu 18.17, D sorozatu 17.80. Rió hanyatlott. A zárlat iránya szilárd volt. Spanyol külső járadék emelkedő. — Jegyeznek: 3%-os franczia járadék 102.57, törleszthető járadék 100.55, 3½%-os járadék 106.55, Banque de France 3610.—, Crédit Foncier 685.—, Szuez-részvények 3192.—, egyiptomi kölcsön 518.—, spanyol külső járadék 61⅜, magyar aranyjáradék 103⅞, olasz járadék 89.85, orosz 103.35, uj 3%-os orosz kölcsön 92.72, portugál 3%-os kölcsön $23\frac{7}{16}$, ottomán bank 507.50, osztrák Länderbank 506.—, osztrák-magyar államvasut 724, Rio-Tinto rézbánya 635.—.

3 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os franczia járadék 104.57, 3½%-os járadék 106.35, osztrák aranyjáradék 105.50, olasz járadék 89.95, osztrák-magyar államvasut 774.—, osztrák Länderbank 506.—, alpesi bányatársaság 180.—, török dohány-részvény 268.50, Banque de Paris 826.—, ottoman bank 507.50. Gyenge.

London, április 2. (Megnyitás.) 2¾%-os angol consol 112.—, osztrák déli vasut 7¾.

London, április 2. (Zárlat.) Magyar aranyjáradék 102¼, osztrák déli vasut 7¾, ezüst $28\frac{7}{16}$, 2¾%-os angol consol 112.—, uj spanyol járadék 60¼, olasz járadék 84⅛, 4%-os rupia 47⅞, Canada Pacific-vasut 47⅞. Magánkamatláb 1¼%. Szilárd.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medió vagy ultimóra értendők, e szerint mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra, illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz, azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam: 100 márka vista = 58 frt 70 kr. 100 frank vista = 47 frt 60 kr

Április 2.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben	
PÁRIS					
*Franczia 3%-os járadék		102.57	—.—		—.—
„ 4½%-os „		106.55	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	724 —	337 12	+	0.47
Osztrák déli vasut	M	—.—	—.—		—.—
*Osztrák földhitel-részvénytársaság	M	—.—	—.—		—.—
*Franczia törleszthető járadék	U	—.—	—.—		—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—		—.—
*Ottoman-bank	U	507.50	—.—		—.—
*Osztrák Länderbank	K	506 —	—.—		—.—
Török dohányrészvény	M	268.50	—.—		—.—
*Banque de Paris	K	826.—	—.—		—.—
*Alpesi bányarészvény	U	180.—	—.—		—.—
Osztrák aranyjáradék		105.50	123 54	+	0.03
BERLIN.					
Osztrák 4·2%-os papirjáradék	K	—.—	—.—		—.—
„ 4·2%-os ezüstjáradék	K	101.50	101 29	+	0.20
„ 4%-os aranyjáradék	K	104 30	122 45	+	0.24
Magyar 4%-os aranyjáradék	K	103.60	121.80		—.—
„ 4%-os koronajáradék	U	100.—	99.79	+	0.20
*Elbavölgyi vasut	U	—.—	—.—		—.—
Osztrák hitelrészvény	U	218 10	347 69	—	3.14
Osztrák-magyar államvasut	U	143 62	336 67	+	1.64
Osztrák déli vasut	U	34.60	80 44	+	0.70
*Károly-Lajos vasut	U	109.50	—.—		—.—
Kassa-oderbergi vasut	K	—.—	—.—		—.—
*Orosz bankjegy		216.50	—.—		—.—
Váltó bécsi piaczra		170.30	58 58	—	0.11
FRANKFURT.					
Osztrák 4·2%-os papirjáradék	K	85 70	100 98		—.—
„ 4·2%-os ezüstjáradék	K	86 15	101.33	+	0.54
„ 4%-os aranyjáradék	K	104.25	122 39	+	0.06
Magyar 4%-os aranyjáradék	U	103 35	121 57	+	0 54
„ 4%-os koronajáradék	U	99 80	99 59	+	0 05
Osztrák hitelrészvény	U	296 62	348 69	—	6.85
Osztrák-magyar bank	K	801.50	944 94	+	1 78
Osztrák-magyar államvasut	U	291.62	338 01	+	4.16
*Károly-Lajos vasut	U	—.—	—.—		—.—
Osztrák déli vasut	U	70 —	80 62	+	1.19
Váltó bécsi piaczra		170 17	58.69		—.—
Unionbank		—.—	—.—		—.—
*Villamossági részvény	U	126 30	—.—		—.—
*Alpesi bányatársaság	K	67.45	—.—		—.—

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Prága, április 2. *Nyersczukor* készáru Aussigban 11.87½, májusra 11.92½ frt, finomitott czukor Prágában 32½ forint.

Trieszt, április 1. A *czukorpiacz* bágyadt, Centrifugal-pilé készáru 12¾—13½ forint, április—augusztusra 13—13⅛ frt. *Kávé* Rio 51—74 frt. Santos 48—72 frt. *Szesz* készáru 8½ frt. Bors (singaporei) 33½—35 frt.

Hamburg, április 2. *Nyersczukor* áprilisra vagy májusra 9.02½, augusztusra 9.15, október—deczemberre 9.05 márka 50 kilogrammonkint.

Hamburg, április 2. *Kávé* májusra 42.—, juliusra 42½, szeptemberre 43¼, deczemberre 44 fillér fontonkint.

Hamburg, április 1. *Petroleum* nyugodt, helyben 5.80 márka.

Antwerpen, április 1. *Petroleum* nyugodt, 17.37 frank.

Páris, április 1. *Nyersczukor* (88 fok) készáru 24.50—24.75 frank, nyugodt, fehér czukor áprilisra 25.50 frank, májusra 25.75 frank, tartott, julius—augusztusra 26.25 frank, októbertől négy hónapra 27.50 frank, finomitott készáru 93.——93.50 frank.

Páris, április 2. Buza, liszt bágyadt, olaj tartott, szesz nyugodt. Idő: esős.

Bréma, április 1. *Petroleum* nyugodt, helyben 5.80 márka.

Havre, április 2. *Kávé* májusra 52¼ frank, négy hónapra 53¼ frank.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Számitási árfolyam német piaczokra 100 márka vista = 58 frt 70 kr 100 frc vista = 47 frt 60 kr.

Április 2.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben	
PÁRIS.				
Buza folyó hóra	21.60	10.18		—.—
— májusra	21.90	10.32	—	0 05
— májustól 4 hóra	22 25	10 49		—.—
— 4 utolsó hóra	21 50	10 13	—	0.05
Liszt folyó hóra	44.90	13.39		—.—
— májusra	44.90	13.39		—.—
— májustól 4 hóra	44.90	13.39	—	0.03
— 4 utolsó hóra	45.—	13.42	—	0.03
Olaj folyó hóra	52.50	24.74		—.—
— májusra	53.—	24.98		—.—
— májustól 4 hóra	53.75	25.34		—.—
— 4 utolsó hóra	54.75	25.82	+	0.24
Szesz folyó hóra	35 —	18.45		—.—
— májusra	35 25	18.58	+	0.13
— májustól 4 hóra	35.50	18.68	+	0.13
— 4 utolsó hóra	34.—	17.61		—.—
BERLIN.				
Buza májusra	—.—	—.—		—.—
—	—.—	—.—		—.—
Rozs májusra	—.—	—.—		—.—
—	—.—	—.—		—.—
Zab májusra	—.—	—.—		—.—
—	—.—	—.—		—.—
Olaj januárra	—.—	—.—		—.—
—	—.—	—.—		—.—
Szesz 70-es, helyben	38.70	22.63	+	0.12
—	—.—	—.—		—.—
STETTIN.				
Buza helyben	153.—	8.97		—.—
—	155.—	9.09		—.—
Rozs helyben	113.—	6.63		—.—
—	—.—	—.—		—.—
Olaj áprilisra	53.—	31.0		—.—
—	—.—	—.—		—.—
Szesz 70-es helyben 70 márka fogyasztási adóval	37.—	21.71	+	0.12
— márcziusra 70 márka fogyasztási adóval	—.—	— —		—.—
— juniusra 70 márka fogyasztási adóval	—.—	— —		—.—
KÖLN.				
Buza	—.—	—.—		—.—
—	—.—	—.—		—.—
Rozs	—.—	—.—		—.—
—	—.—	—.—		—.—
Olaj helyben	56.80	32.34		—.—
—	—.—	—.—		—.—
BOROSZLÓ.				
Buza helyben	16.30	9.56		—.—
Sárga buza helyben	16.20	9.50		—.—
Rozs helyben	11.60	6.81		—.—
Zab helyben	13.20	7.75		—.—
Repcze helyben	—.—	—.—		—.—
Szesz (50-es) áprilisra	56 10	32 94		—.—
Szesz (70-es) áprilisra	36.50	21 43		—.—
Tengeri (100 kilónkint)	11.50	6.75		—.—
Olaj	—.—	—.—		—.—
—	—.—	—.—		—.—

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

A székesfővárosi vásárcsarnokok árjegyzései.

Napi jelentés a központi vásárcsarnokban nagyban (en gros) eladott élelmiczikkek árairól.

Budapest, április 2. (A székesfővárosi vásárcsarnokok igazgatóságának jelentése az *Egyetértés* számára.) A vásári forgalom: Husnál lanyha. — Baromfinál csendes, árak hanyatlottak. — Halban élénk. — Konzerveknél lanyha. — Tej- és tejtermékeknél élénk. — Tojásnál nagy kinálat mellett árak estek. — Zöldségnél élénk. — Gyümölcsnél élénk. — Füszereknél lanyha volt. Időjárás esős, enyhe. A mai árak a következők voltak frtokban:

Hus: (mmkint) marhahus hátulja I. oszt. 52—56, II. oszt. 46—48, III. oszt. 35—44, marhahus eleje I. oszt. 40—50, II. oszt. 38—42, III. oszt. 30—36, borjuhus hátulja I. oszt. 56—60, II. oszt. 50—55, borjuhus eleje I. oszt. 45—50, II. oszt. 40—40, birkahus hátulja I. oszt. 36—40, II. oszt. 32—36, birkahus eleje I. oszt. 30—34, II. oszt. 26—28, bárány kifejtve (drb) 1.50—3.—, bárány bőrben 2—3.50, (mmkint) sertéshus magyar szalonnával 58—60, sertéshus szalonna nélkül 62—64, sertéshus szerb szalonnával 52—53, sertéshus szerb szalonna nélkül 54—60, sertéshus füstölt magyar 56—60, sertéshus füstölt idegen 54—64, (kilónkint) sonka nyers 0.56—0.80, sonka füstölt belföldi csonttal 0.70—1.—, csont nélkül 0.80—1.10, külföldi csont nélkül 1.——1.10, (mm.-kint) szalonna sózott 54—56, füstölt 56—60, sertészsir hordóval 55—60, hordó nélkül 56—60, (kilónkint) kolbász nyers 58—60, füstölt 60—64 kr., szalámi belföldi (mmázsánkint) 1.40—1.45.

Baromfi: a) *élő* (páronkint) tyuk 1.20—1.35, csirke 1.10—1.30, kappan hizott 2—3.—, sovány 1.60—2.20, récze hizott 2.——4.75, sovány 1.20—1.80, lud hizott 6.50—9.50, sovány 2.50—4.—, pulyka hizott 4.——5.60, sovány 2.50—5.50, idei liba 5.——8.— frt. b) *Tisztitott* (darabonkint) tyuk 0.70—1.—, csirke 0.50—1.—, kappan hizott 0.70—1.75, kappan hizott (kgkint) 0.55—0.58, récze hizott (darabonkint) 1.20—3.50, félkövér 0.80—1.20, ludhizott (kilónkint) 0.55—0.65, pulyka hizott (darabonkint) 2.50—3.50, pulyka hizott (kilonkint) 0.50—0.80, pulyka félkövér (darabonkint) 1.50—2.50, pulyka félkövér (kilónkint) 0.40—0.50, ludmáj (darabonkint 70—1.70, ludmáj 2—2.50, ludzsir (kilónkint) 90—95, idei liba 2.50—4.— frt.

Vad: őzbak (kilogramonkin) 0.70—0.70, vadrécze (darabonkint) 90—1.60, nyir és hófajd 1.20—2.50 szalonka erdei 1.20—1.50 frt.

Hal: (kilónkint) a) *élő* harcsa 0.80—1.20, csuka 0.60—1.—, ponty (dunai) 0.50—1.20, kecsege 1.60—3.—, márna 0.45—0.60, czompó 0.40—0.60, apró kevert 0.25—0.40, rák édesvizi (drbkint) 0.08—0.10, rák tengeri 2—2.50 frt (kilónkint.) b) *Jegelt, (nem élő)* (kilónkint) harcsa 0.80—1.20, csuka 0.40—0.70, ponty 0.30—0.60, süllő (balatoni) 0.30—1.20, kecsege 1.20—2.—, fajtok 1.40—2.60, viza 0.80—1.20, márna 0.35—0.50, czompó 0.25—0.30, apró kevert 0.20—0.26, lazacz 3—7, (fogas (balatoni 1—1.20 frt, c) *Tengeri*: solle 2.20—2.30 frt.

Konzervek: (kilónkint) tengeri rák nagy 1.20—1.80 frt.

Tej és tejtermékek: (literenkint) tej 0.8—0.9, lefölözött 0.5—0.7, tejszin 0.24—0.36, tejföl 0.26—0.35, tehénvaj (tea) (kilónkint) 1.10—1.40, I. rendü 80—1.—, I. rendü 0.70—0.80, tehénturó 0.24—0.30, liptói turó 0.40—0.70, juhsajt 48—1.—, ementhali sajt —.86—1.20, groji 0.56—0.76 frt.

Liszt és kenyérnemü: (kilónkint) fehér kenyér 11—15, barna 9—11, rozs 9 kr.

Hüvelyesek: (mmkint) lencse magyar 8—12.—, stockeraui 16—18.—, borsó héjas magyar 10—12.—, borsó külföldi 16—20.—, bab fehér apró 8—10.—, bab fehér nagy 5.—12—, szines 8—11.— frt.

Tojás: Friss I. oszt. 1 láda (1440 drb) 23.——26.—, friss II. oszt. (1440 drb) 22—23.—, tea tojás (100 drb) 2.——2.20, törött tojás 1 (láda) 17—17.50 frt.

Zöldség: (100 kötés) sárgarépa 0.60—4.—, (mmkint) sárgarépa 3.——5.50, (100 kötés) petrezselem 1.80—5.—, (mmkint) petrezselem 4.60—8.—, zeller (100 darabonkint) 1.——2.50, kalarábé 0.60—2.40, vöröshagyma (mmázsánkint) 2.——2.25, foghagyma 5.—8.50, (100 drbkint) vörösrépa 0.60—2.60, kelkáposzta 0.80—3.—, fejes saláta 1.50—3.00, burgonya rózsaszinü (métermázsánkint) 1.20—1.80, sárga 1.80—2.—, külföldi 8.——8.—, fekete retek (100 darabonkint) —.60—2.—, uborka nagy salátának 80—80, uborka savanyitott (100 drbonkint) 2.——2.20, zöldborsó hüvelyes olasz (klgkint) 20—30, karfiol (100 drbkint) 6.——9, paradicsom 0.30—0.30, spárga (drbonkint) 1.50—2.50 frt.

Gyümölcs: (mmkint) fajalma 20—35.—, közönséges alma 12—16.—, fajkörte 42—48.—, szilva aszalt 12—25.—, dió faj, papirhéju 24—32, dió közönséges 15—22, mogyoró 26—56.—, narancs messinai (100 dbonkint) 1.40—3.—, mandarin 1.60—3.—, vérpiros 1.50—2.50, czitrom —.80—1.80, füge hordós (mmkint) 15—16.—, koszorus 17.50—19.—, datolya 40—54.—, mazsolaszőlő 42—56 frt.

Budapesti takarmányvásár.

(A IX. ker., mester-utcza végén.)

Budapest, április 2. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése az *Egyetértés* számára.) Felhozatott a szokott községekből 114 szekér réti széna, 59 szekér muhar, 21 szekér zsupszalma, 9 szekér alomszalma, — szekér tengeriszár, 11 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabos bükköny, köles, stb.), 400 zsák szecska. A forgalom közép. Árak q.-kint a következők: Réti széna 2.40—2.80 forintig, muhar 2.40—2.60 forintig, zsupszalma 1.10—1.30 frtig, alomszalma 1.40—1.50 forintig, zabos bükköny 2.40—2.50 frtig, sarju 2.30—2.50 forintig, szalmaszecska 1.60—1.70 forintig. Összes kocsiszám 218. Összes suly 174.400 kilogramm.

Lóvásár.

Budapest, április 1. (A fő- és székvárosi vásárigazgatóság jelentése az *Egyetértés* számára.) A forgalom a kielégitő felhajtás daczára csak közepesnek jelezhető. I. Jobb minőségü lovakból: a) hátas felhajtatott 7, eladatott 3, 150—175 frtig. b) könnyebb kocsiló jukker stb.) felhajtatott 40, eladatott 25, 90—245 frtig, nehezebb kocsiló (hintós) felhajtatott 30, eladatott 10, 80—275 frtig, d) igás kocsiló (nehéz nyugoti faj) felhajtatott 35, eladatott 22, 77—165 frtig. e(ponny felhajtatott 4, eladatott 3, 10—51 frtig. II. Középminőségü lovakból: a) nehezebb félék (fuvaros ló stb. felhajtatott 100, eladatott 45, 40—125 forintig, b) könnyebb félék (parasztló stb.) felhajtatott 220, feladatott 80, 20—80 forintig. III. Alárendelt minőségü lovakból felhajtatott 460, eladatott 178, 7—15 forintig. Összesen felhajtatott 896, eladatott 366. Bécsi vágóra vásároltatott 46. Az állatkert részére vásároltatott 5.

Első magyar gazdasági gépgyár részv.-társulat.
Ekegyártásra külön szakosztály
Gőzcséplőink
a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.
Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.
Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágositással dijmentesen szolgálunk. 28395
Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimeritő és felvilágositó választ.
Czim:
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSULAT 28395
BUDAPESTEN.
Különlegességek borkészitési gépekben.
Czimre ügyelni tessék!

Napirend: 1897. április 3.

Naptár: Szombat, április 3. Róm. kath. Rikard. — Prot: Rikard. — Görög-orosz: (márczius 22.) Vazul. — Zsidó: Nisan 1. R. Ch. Sab. Thasria. — Nap kél: 5 óra 19 perczkor, nyugszik: 6 óra 15 perczkor — Hold kél: 5 óra 19 perczkor reggel, nyugszik: 8 óra 3 perczkor este.

A horvát miniszter fogad reggel 8 órától 10-ig.

A magy. történelmi társulat választmányi ülése az akadémiában d. u. 5 órakor.

Értekezlet a szent-endrei vasut meghosszabbitása ügyében d. e. 11 órakor.

Az uj országház kupolacsarnoka megtekinthető egész nap 50 kr. dij mellett.

Nemzeti muzeum, képtár, nyitva d. e. 9-től d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett.

Technológiai iparmuzeum zárva.

Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 1 órától 5-ig.

Az 1848—49-iki Kossuth-muzeum Duna-utcza 16. Rózsa-tér sarkan, nyitva egész nap.

A Feszty-társaság körkép-palotája (városliget) *Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem* körkép felállitása miatt zárva.

Kivonat a hiv. lap április 2. számából,

Árverések a fővárosban. *Frischer* Károly 445 frtra becs. ingós. április 3. VI. ker. Baross-utcza 51. szám. *Pécsi* Manó 1700 frtra becs. ingós. április 3. VII. ker. Erzsébet-körut 41. szám. *Foh* János 474 frtra becs. ingós. április 5. II. ker. bécsi-ut 170. szám. *Markovits* Sándor Lajos 522 frtra becs. ingós. április 5. V. ker. váczi-körut 16 szám. *Kolener* Barna 1133 frtra becs. ingós. április 3. VI. ker. lehel-utcza 8. szám. *Bodon* Károly 1704 frtra becs. ingós. április 13. VI. ker. Szondy-utcza 54. szám. Ifj. *Klein* Mór 657 frtra becs. ingós. április 3. VI. ker. nagymező-utcza 68. szám. *Kohn* Bernát 400 frtra becs. ingós. április 3. VI. ker. Szondy-utcza 43. szám.

Árverések a vidéken. *Kolozsvári asztalos társaság* 3210 frtra becs. ingós. április 16. Kolozsvár. *Klee* Száva 1805 frtra becs. ingós. május 4. Nagy-Becskerek. *Pyrra* J. E. Láza frtra becs. ingatl. junius 23. Nagy-Becskerek. *Bukuresti* B. Aladár 7988 frtra becs. ingatl. április 22. Gogán-Váralya (Erzsébetváros.) *Geréelyi* Ferencz 2020 forintra becs. ingatl. május 20. Ungvár. *Marinku* férj. Lupeszku Petra 2000 frtra becs. ingatl. május 28. Temesvár. Báró *Podmaniczky* Lászlóné 107.470 forintra becs. ingatl. április 29. Csepreg, *Takács* József 266 frtra becs. ingós. április 30. Gyékényes (Csurgó.) *Dumits* Milutin 4568 frtra becs. ingatl. junius 18. Melencze (Török-Becse.) Báró *Podmaniczky* Horácz 10.661 frtra becs. ingatl. május 12. Beregszász. *Kis* Illés 800 frtra becs. ingós. junius 10. Kocsobát (Nagy-Szent-Miklós.) Id. *Konyha* Pál 3779 frtra becs. ingós. junius 25. Zubnyon (Tornaallyán.) *Tichtl* Móricz 4828 frtra becs. ingós. április 8. Tápió-Sáp (Monor.) *Mindl* József 8225 frtra becs. ingós. április 9. Lippa. *Kutasy* Imre 2673 frtra becs. ingós. április 10. Debreczen. *Molnár* András 2750 frtra becs. ingatl. április 26. Soroksár. *Sokher* István 856 forintra becs. ingós. április 9. Szent-Lőrincz. *Saphier* Ábrahám 9131 frtra becs. ingós. április 12. Szerencs.

Csődmegnyitás. A bud. kir. kereskedelmi és váltótörvényszék részéről *Fröhlich* H. Hugó budapesti férfi- és női divatkereskedő ellen. Csődbiztosul dr. Imre Manó törvényszéki jegyző, tömegondnokául dr. Keleti Mór, helyetteseül dr. Diószeghy Dezső budapesti ügyvédek neveztettek ki. Bejelentési határidő május 11. — A rózsahegyi kir. törvényszék részéről *„Nagybobróczi önsegélyző szövetkezet"* ellen. Csődbiztosul Pollág Gyula törvényszéki biró, tömeggondnokul dr. Holóczy József, helyetteseül Ruzsiák János liptó-szent-miklósi ügyvédek neveztettek ki. Bejelentési határidő május 15.

Csődmegszüntetés. A szegzárdi kir. törvényszék részéről *Takler* János szegzárdi lakos ellen.

Pályázatok. A lévai kir. pénzügyigazgatóságnál vigyázói, — a beszterczebányai kir. ügyészségnél hivatalszolgai, — az aradi állami tanitóképző-intézetnél tanitói, — a nagy-becskereki m. kir. pénzügyigazgatóságnál végrehajtói, — a makói állami főgimnáziumnál tanári, — a szombathelyi kir. pénzügyigazgatóságnál gyakornoki állásra.

Szerkesztői üzenetek.

H. I. *Budapest.* Nem rosszul indul, noha az elején is belekever olyan közleményt, melyről nem muszáj tudomásunknak lenni. A derekát megrontja Sokrates és Rousseau szerepeltetése. A végét nem értjük egészen, mert a klasszikusok, a mathematika megvetése s az önképzésnek módszerül felállitása homlokegyenest ellentétben állnak azokkal a kivánalmakkal, a melyeket mi egy, ön által is reformálandónak mondott intézményről alkotánk. Azt érezzük, hogy hosszura terjedő czikkében több helyen megcsillámlik az igazság keresése, az igazság után való törekvésnek vágya, tárgyát azonban egészben nem tudja ugy beszéltetni, hogy bennünk is ugyanazok a gondolatok támadjanak, a melyek önt vezérelni látszanak. Azt a tanácsot adjuk, hogy igyekezzék az érdekes kérdést nagyobb egyszerüséggel adni elő. Kézirása rendelkezésére áll.

K. R. Nem közölhető.

S. F. A javitás nem vált előnyére. Általános tapasztalat, hogy egy rosszul kidolgozott tárgyat az soha sem tudja jól átdolgozni, a ki irta. Bizzon meg vele mást, azok közül valakit, kik müvét otthon megbirálták.

F. H. *P—ony. Seriland* csakugyan nincs benne semmiféle földrajzi Lexikonban, térképen annál inkább ne keresse. *Serilandnak* nevezte el az amerikai ethnologiai hivatal kutató expediczíója a mexikói Sonora államnak egy feltünő részét, mely a kaliforniai-öböl mellett Tiburont-szigettel szemben fekszik a 29-dik szélességi fok alatt; melyet terjedelmes sivatag választ el a Sierra Madre-hegységtől. Ennek a földnek igen sajátságos nyelvvel, hittel és szokásokkal biró lakossága van, melyet eddig fehér ember soha nem tanulmányozott s mely oly annyira visszavonulva él, hogy az idegenekkel való összeházasodást bünnek tartja. Kopár

hegység, a Sierra Seri boritja az egész vidéket, közben kavicsos siksággokkal. A földön alig van valami humus, ezért a növényzet igen gyarló és alacsony. A társaság 16 állomást létesitett a vadon vidéken.

M. M. *Debreczen.* A gazda a hesseni légy jelenlétét a következő jelenségekből állapithatja meg. Az őszi vetések foltonkint sárgulni kezdenek, rövid idő alatt kipusztulnak, mely feltünő jelek csaknem biztosan a hesseni légynek a határba való jelenlétére mutatnak. Magát a hesseni legyet és annak petéit csak a szakember ismeri fel; de a praktikus gazda, ha őszi buzavetésének alulról felfelé számitva, a buzanövény első vagy második bütykét megvizsgálja (deczember, januárban, sőt február hóban is, azonnal megleli a hosszukás idomu, barna szinü bábot, a mely kézzel érintve bizonyos keménységet mutat, tehát a báb megtalálásával a hesseni légy jelenléte konstatáltnak tekinthető.

IDEGENEK NÉVSORA.

Hungária szálloda.

Gr. Serano és neje Páris
Gr. Kuntzen H. Bréma
Gr. Schaffgotsch neje és kisérete Bécs
Markwald H. M. és csal. Melbourne
Blackey G. W. Chicago
Vermeiten I. Anvers
Manie A. Páris
Marshall G. I. London
Bettcher H. London
Herz W. és neje Berlin
Bührlen H. Wartberg
Petrascheck C. Bécs
Berg O. H. New-York
Haimann H. München
Kriván D. Makó
Ettinger Th. Pétervár
Mlynarsky L. Moszkva
Baron I. Louisville
Brüll A. Brünn
Breithut P. Bécs
Eltze R. Teschen
Dr. Gombay A. Szeged
Mitkiewicz O. Bécs
Schapira B. Bécs
Krauss A. Bécs
Durante N. Génua
Portonato G. Génua
Tiedemann I. Konstantinápoly
Kalb I. A. Chicago
Beranek W. Zombor
Lustig M. Bécs
Spitzer A. Bécs
Zacharoff N. Moszkva
Guillaume K. Salonici
Hubschmann P. Kemnitz
Checinsky A. Galiczia
Dr. Polit M. Ujvidék
Sebestyén L. és neje Kanizsa
Gyapay A. Kanizsa
Kuffel F. Tyrol
Kürth A. Bécs
Ball I. Manchester
Burns A. Manchester
Dr. Krautz A. Bécs
Woydt I. Johannesburg

Rémi szálloda.

Baksay I. Rimaszombat
Negró A. N.-Surány
Szalkai E. M.-Szalka
Dr. Hellmann M. Bécs
Singer I. Bécs
Sonnenschein M. Bécs
Günther G. Munkács
Benedek P. Tokaj
Bodnár I. Rimaszombat
Kaiser Zs. Bécs
Sándor I. Pozsony
Fuchs M. Tolcsva
Kriegstein F. Zágráb
Sporer H. Bécs
Hacker M. Szabadka
Csepregi S. Veszprém
Gail L. Bécs

Erzsébet királyné szálloda.

Schmidt I. Mindszent
Baksay P. Mindszent
Kugler A. Nagyvárad
Czike D. Kömlöd
Br. Bornemisza Gy.-né R.-Szomba
Beleznay M.-né Jászberény
Csermák E.-né Ipolyság
Becsey A.-né Szeged
Luchkovicz P. M. Pográny
Szatmáry T. H.-M.-Vásárhely
Michovich L. Veszprém
Starvay D. Sopron
Székler V. Högyész
Oittrich R. Frankfurt M/m.

Pannonia szálloda.

Dr. Nánásy E. Turkeve
Tramkó Gy. Turkeve
Taby L. Gomba
Csongvay B. Torda
Busch D. N.-Várad
Borde F. N.-Várad
Ragány I. N.-Várad
Dr. Fejes I. Szatmár
Lukács A. K.-Szt-Márton
Vilâghy Gy. A.-Füzitő
Dr. Szabó Gy. Miskolcz
Burger A. M.-Vásárhely
Szabó I. Szombathely
Mészáros M. Mezőtur
Remenyik J. Bia
Roulet A. Páris
Hirsch N. N.-Somkut
Dr. Kolozsváry B. Kolozsvár
Conen V. Szabadka
Engel A. R.-Szombat
Fodor M. Karczag
Dr. Kürth O. Nyitra
Wreschner M. Berlin
Amler A. Igló

Bristol szálloda.

Gr. Lónyay G. Dereghnyo
Gr. Borgo A. Nápoly
Br. Roszner E. M.-Sziget
Br. Roszner E.-né M.-Sziget
Dr. Kleintjes Ph. Berlin
Bames K. Frankfurt
Haj L. Kalocsa
Csihaj Gy. Kalocsa
Seidl F. Bécs
Sotiroff Gy. Szófia
Iwanoff L. Szófia
Raff M. Szófia
Kohn M. Bécs
Ertl J. Baja
König H. Brünn
Pisk L. Bécs
Capdebo F. Temesvár
Hübner J. Grácz

Orient szálloda.

Szépréthy A. Selyp
Szvobodnik F. A.-Kubin
Fülöp E. M.-Zsombor
Halászy A. Munkács
Hirschbein G. Bécs
Werner M. Észék
Kukacskay S. Buziás
Raichard G. B.-Kaláz
Rosner J. Békés
Bauer P. Békés
Poltzer S. Gruschbach
Morszyn A. Stanisaló
Böhm H. Trüban
Boda K. Vásárhely
Kutasy J. Szeged
Krausz A. Arad
Ecker S. Sámson
Richter A. Bécs
Zonda J. Sz.-Udvarhely
Baranyai L. Sz.-Udvarhely

Nemzeti szálloda.

Br. Fiath P. Alba
Mattyasowszky J. Esztergom
Seidler E. Póla
Renand J. Riva
Werlé C. Solingen
Klepetar B. Brünn
Lichtenstein R. Bécs
Farkas J. Szombathely
Widder L. S.-A.-Ujhely
Wetzler C. Bécs

Koritschoner L. Bécs
Balti F. Budapest
Vincz Gy. N.-Szöllős
Feldmann C. Bécs

Európa szálloda.

Bluh S. Bécs
Rosenstock A. Bécs
Meisets K. Prága
Fuchs A. Bécs
Pollák I. Bécs
Lustig I. Bécs
Schreiber H. Bécs
Goldschmied B. Várpalota
Mechl E. Bilitz
Bergenthal A. Zsombolya
Guttmann I. Veszprém
Grünhut M. Braila
Lerchenfeld O. Klagenfur
Erber M. Lusenburg
Tondo G. Trieszte
Zeiser H. Linz
Schwarz J. Jenbach

Adria szálloda.

Jerceno A. Bukareszt
Szalay I. Ujvidék
Józsa A. Rimaszombat
Lákács B. Sülysáp
Várlaky B. Sopron
Fertő F. Széchény
Rottmann M. Nagyvárad
Hegyesy E. K. Szombathely
Gyerbás I.-né Nyiregyháza
Pászthó Fy. Szolnok
Schiffer I. és neje Tokaj
Szalay E. B. Arad
Richter P. K. N.-Szeben
Kiss E. Szeged
Borzy L. Kecskemét
Katona V. Debreczen

Vadászkürt szálloda.

Besán Jankovich E. Terezovácz
Vigyázo E. Paks
Id. Izsák D. N.-Szekeres
Ifj. Izsák D. N.-Szekeres
Fornet E.-né Budapest
Kovács Ilona Budapest
Graf Anna Frankfurt
Curtini J. P. Trieszt
Drechsler J. Sopron
Müller M. Berlin
Dr. Zsigárdy S. Pozsony
Dr. Krausman W. Drezda
Breiner G. Drezda
Tauber R. Salzburg

Puschnik Ferencz Két korona szálloda.

Benedek I. Győr
Musanka F. Arad
Petregi P. Léha
Marhk D. M.-Csáth
Zsilhi D. Krusovács
Cseri I. Dömsöd
Bleier I. Szentes
Fekete I. Szentes
Bestin I. Ocsa
Straszer I. A.-Dabas
Turbey L. Grácz

Páris szálloda.

Scheibling I. Berászka
Munk M. Trencsén
Treibitscher D. Pécs
Stern I. Temesvár
Matersdorfer N. Pozsony
Brüll M. Pozsony
Deutsch M. és neje Győr
Braun I. és neje Kassa
Kohn I. Kassa
Braun N. Kassa
Steiner I. és neje Erdevig
Schwarz M. Vásárhely
Kohn N. és neje Miskolcz
Drach S. Bécs
Taboczosky L. Bécs
Schön I. és csal. Bécs
Kenesy I. Bécs
Jung I. és neje Bécs

Fehér hattyu szálloda.

Bérczy L. Batonya
Weiss S. Tokaj
Weisz A. Moson
Schenk J. Debreczen
Freund S. Sopron
Marschik S. Tata
Biró J. Onod
Szücs K. Kecskemét
Löwinger A. Temesvár
Gonda I. Jászladány
Beer A. Zimony
Palko J. Ungvár

Budapest szálloda.

Manojlovits L. Sz.-Tamás
Herman F. Bécs
Frankl H. Bécs
Immer J. Bécs
Nicolits A. Ujvidék
Miroffskoy L. Ujvidés
Czimerman K. Brünn
Weigel J. Győr
Müller J. Pozsony
Wimmer M. Pécs
Schvartz A. Miskolcz
Lederer K. Kassa

HolzwarthContinental szálloda.

Kulow H. Bécs
Kaiser Bécs
Schweiger M. Bécs
Brannhauser Bécs
Rimböck C. Bécs
Pokorny N. Bécs
Tambosi I. Bécs
Dr. Kormos G. és neje Miskolcz
Ungár H. Losoncz
Fleischer K. Győr
Dr. Löwinger V. Pozsony
Hölcz Gy. Nyiregyháza
Venezian E. Smyrna
Antal A. Szatmár
Mauthner I. Boryhád
Neumann A. Léva
Fischer P. Stützerbach
Schorr Ch. Jassy

Elhaltak névsora 1897 ápr. 2-án

Zakar I. 82 é. VII. Bethlen-u. 6.
Galva sz. Werner A. 55 é. VII. Szövetség-u. 2.
Kondricska Zsófi 6 é. II. Kis-Rókus-u. 13
Ramhol A. 69 é. III. Kis-Celli-u. 22.
Hudatzky sz. Katalin D. 37 é. III. Bécsi-ut 134.
Pechan Róza 32 é. IV. Papnövelde-u. 3.
Laera B. 15 é. VIII. Nap-u. 42.
Pasz J. 40 é. V. Sas-u. 15.
Major J. 55 é. IX. Viola-u. 12.
Hengl sz. Stelzauer M. 25 é. V. Alkotmány-u. 27.
Kerek sz. Nehai M. 94 é. V. Váczi-körut 94.
Deutsch G. 36 é. VII. Szegényház.
Jancsó I. 11 é. VI. Fóthi-ut 21.
Jancsek A. 54 é. V. váczi-u. 58.
Policzki J. 54 é. V. Katona József-u. 4

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, 1897. április 3-án.

André Chenier.

Opera négy képben. Irta: Luigi Illica. Zenéjét szerzette Amberto G. For. Radó A.

Személyek:

André Chénier Larizza A.
Charles Gerard Takáts
Madelaine Vasquez M.
Bersi Kaczér M.
Coigny grófnő Semsey M.
Madelon Válent V.
Roucher Várady
Pierre Fléville Kornay
Fonquier Mihályi
Mathieu Hegedüs
Egy inczoyabb Kertész
Az abbé Dalnoki
Schmidt Ney B.
Udvarmester Grünbaum
Dumas Kárpát

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, 1897. április 3-án.

Másodszor:

Szabadulás.

Szinmü 3 felvonásban. Irta: Brieux. Forditotta: Iványi J.

Személyek:

Dr. Bertry Ujházi
Bertry Szacsvay
Belmont Iványi
Paul de Maucoart Császár
Guernoche apó Gabányi
La Belleuse Dezső
Richon Egressy
Morienval Horváth
Longuyon Hetényi
Ségard Latabár
Lucienne P. Márkus E.
De Catteniéresné Szacsvayné
De Maucourtné Vásárhelyi V.
Longuyonné Meszlényi A.
Rosalie Györgyné

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.

Budapest, 1897. április 3-án.

Zárva.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest, 1897. április 3-án.

Aubrayné elvei.

Szinmü 4 felvonásban. Irta: ifj. Dumas Sándor. Forditotta: Fái J. Béla.

Személyek:

Barantin Molnár L.
Aubrayné Hunyady
Camilla, fia Beregi O.
Lucienne Nógrádi I.
Valmoreau Fenyvesi
Jeannine Lánczy I.
Gaston Halász Ilona
Tellier Kazaliczky
Inas Magyari J.
Marguerite Bálint Róza

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, 1897. április 3-án.

Először

A kék assony.

Operette 3 felvonásban. Irta Armaud Liorat és M. Ordonneau. Forditották Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Louis Varney.

Személyek:

De la Hoguette Németh
Yolande F. Hegyi A.
Canteleu Solymosi
Teréz Küry K.
Pigeonné M. Csatai Zs.
Pierre Raskó
Mirasol Szirmai
Mariolle Z. Bárdi G.
Bertha Harmath I.
Julia Dombi I.
Germaine Almássy I.
Mathurine Izsóné

Kezdete 7 órakor

KISFALUDY SZINHÁZ

Budapest, 1897. április 3-án

Tedd kötelességedet,

Dramolet 1 felvonásban. Irta Coppée.

Utána

A gyilkosok.

Bohózat 1 felv.

Végül:

Nyolczadik pont.

Vigjáték 1 felv. Francziából forditotta dr. Tatay Adolf.

Kezdete 7½ órakor.

Szinházi játékrendek.

A magy. kir. operaház játékrendje: *Vasárnap,* Hunyadi László.

A nemzeti szinház játékrendje: *Vasárnap,* Szabadulás.

A népszinház játékrendje: *Vasárnap,* délután: 1000 év. Este: Kék asszony.

A vigszinház játékrendje: *Vasárnap,* délután: Csalj meg, edes! Este: Kaland, Niobe.

GRAND ETABLISSEMENT PARISIEN

Kerepesi-ut 63. sz.

A székesfőváros legszebb mulatóhelye a párisi La Moulin Rouge mintája szerint, ma és mindennap a hires **Les cinq Batignoles** kitünő tánczcsoport, valamint az **Elite-ballet** (6 nő) **Mirzl Ella** és **Adéle Dorée,** énekesnők, **Sisters Richter,** balett és tánc trio, továbbá az összes szerződtetett müvész személyzet fellépte.

Naponta hangverseny két zenekar közremüködésével.

Kitünő ételek és italok mérsékelt árban. Belépti dij 1 frt, a dohánytőzsdében 60 kr., hölgyeknek szabad bemenet.

Somossy-Mulató

Nagymező-utcza 17. szám.

431. telefon. Iroda: Mozsár-utcza 5. 431. telefon.

Kezdete 8 órakor. Vége 12 órakor.

Ma **nagy előadás.** — Második fellépése a világhirü spanyol gentleman idomitónak **Veltran Manuel, 6 oroszlánnal és doggen-kutyáival.** — Nagy siker! A legszebb nő! **Miss TITI SIDENEY.** Tableaux vivauts. **Fin de Siècle.** — **Bianca et Desroches** vendégszereplése. Nagy siker miatt prolongálva „**Er kann nicht lesen**". Bohózat. Közremüködnek: Rakovitsch ur, Hessen k. a., Gaston k. a. és Nicol H. ur. — **Vasquez grófnők.** — **Ermina Novella,** kéz-tánczosnők.

A kávéházi téli kertben reggel 3 óráig **Munczy Lajos** zenekara játszik.

Egyedüli elővételi jegy-elárusitó hely, dohánytőzsde, Andrássy-ut 38. szám.

Holnap vasárnap, ápril 4-én **két nagy előadás.** Délután 3 órakor kivételesen először **Weltran Manuel, 6 oroszlánnal és doggen-kutyáival.**

FOLIES CAPRICE

Rostély-utcza.

Ma Rosenkranz Mundi válópöre és Egy makacs fej.

Ezt követi **Sobri Jóska,** irta Leitner H., zenéjét részben szerzette Kmoch A. **Személyek:** Fingerhut börkereskedő Temesvárról **Schönberg ur,** Susanna Orabuena primadonna és Lori Pumpa szinésznő egy vándor szinészcsoportnál **Blankenstein k. a.** és **Weisz urnő;** Kindermann Náczi vendéglős **Rott ur;** Száli a felesége **Ferenczy k. a;** Sobri Jóska rablófőnök **Baumann ur,** Fekete Bandi betyár **Helm k. a;** Káposzta Gyurka betyár **Basté k. a;** Hurka Feri **Konrádi k. a;** Sánta Pali **Mollányi k. a;** Pisze Toni **Fleuron k. a;** Szomjas Peti **Fifi k. a;** Meier, Kohn, falusi kalmárok **Pfeiffer** és **Martini urak.**

Történik egy falun Szeged mellett, e század első felében.

HUNGARIA SZÁLLODA

2080

Ma este az étteremben **Munczy Lajos** ismert s kedvelt zenekara játszik **Kezdete 8 órakor**

Vizállás, 1897. április 2-án.

	Centiméter	C°
Inn:		
Schärding	+ 132 < 3	+ 7
Duna:		
Passau	+ 317 < 10	+ 8
Linz	+ 70 < 10	+ 9
Bécs	+ 58 < 22	+ 10
Pozsony	+ 321 < 14	
Komárom	+ 402 > 6	+ 9
Budapest	+ 384 > 12	+ 9
D.-Földvár		
Mohács	+ 478 > 2	+ 9
Gombos	+ 456 > 6	+ 12
Ujvidék	+ 402 > 6	+ 13
Zimony	+ 414 > 4	+ 16
Pancsova	+ 384 > 4	+ 10
Drenkova	+ 329 > 4	+ 11
Orsova	+ 392 > 7	+ 10
Vág:		
Szered	+ 150 > 12	+ 6
Rába:		
Győr	+ 321 > 11	
Dráva:		
Zákány	+ 34 > 4	+ 9
Barcs	+ 89 > 9	+ 9
Eszék	+ 208 > 9	+ 9
Száva:		
Sziszek	+ 180 > 16	+ 11
Mitrovicza	+ 387 > 13	+ 11

	Centiméter	C°
Bega		
Kiszető	+ 169 > 35	+ 15
Temesvár	+ 80 < 6	+ 11
N.-Becskerek	+ 112 > 11	+ 10
Tisza:		
M.-Sziget	+ 160 > 52	+ 10
Tekeháza	+ 210 > 58	+ 1
Tisza-Ujlak	+ 190 > 20	+ 13
V.-Namény	+ 633 < 30	+ 14
Záhony (Csap)	+ 474 > 14	+ 8
Tokaj	+ 570 > 30	+ 9
Tisza-Füred	+ 560 > 20	
Szolnok	+ 558 < 2	+ 11
Csongrád	+ 570 < 3	+ 12
Szeged	+ 579 < 3	+ 11
Török-Becse	+ 445 < 2	+ 13
Titel	+ 441 > 2	+ 12
Körös		
Sebes: N.-Várad	+ 170 > 93	+ 13
Fekete: Tenke	+ 234 > 162	+ 21
Fehér: B.-Jenő	+ 260 > 104	+ 15
Kettős: Békés	+ 406 > 12	+ 12
Hármas: Gyoma	+ 496 > 32	+ 12
Maros:		
Arad	+ 48 > 25	+ 10
Makó	+ 178 > 8	+ 5

Jegyek magyarázata: + null fölött. — null alatt. > áradat < apadat, hőmérsék Celsius szerint.

Időjárás.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1897. április 2-án reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya	Szél ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérsék maximum	Hőmérsék minimum
Árvaváralja	41·6	+ 8·6	S	1	4	1	12	7
Selmeczbánya	43·4	+ 7.4	SE	1	≡	2	12	6
Kis-Kartal	44·2	+ 9·8	—		●	—	17	6
N.-Szombat	42·9	+ 10.1	—		4	9	18	9
Magyar-Óvár	43·6	+ 9.2	S	2	●	1	18	8
Ó-Gyalla	43·1	+ 10.6	SE	2	●	1	19	9
Budapest	44·2	+ 9.5	—		●	3	17	9
Sopron	42·9	+ 8.0	—		4	2	—	—
Herény	42·6	+ 9.5	—		4	—	18	9
Keszthely	44·3	+ 11.4	S	2	●	1	17	9
Zágráb	43·1	+ 11.2	SW	1	4	—	17	11
Károlyváros	41·2	+ 12.0	SW	1	4	—	17	11
Fiume	42·5	+ 12.1	SE	1	●	13	16	11
Cirkvenica	44·2	+ 12.4	—		4	5	15	12
Pancsova	45·4	+ 12.8	SE	3	3	—	20	10
Orsova	48·5	+ 10.2	NW	1	3	5	15	8
Zsombolya	44·8	+ 13.8	S	1	1	—	—	—
Arad	45·2	+ 10.5	SE	3	3	10	18	10
Szeged	44·1	+ 11.6	S	3	4	—	20	7
Szolnok	44·4	+ 9.8	S	2	3	—	17	—
Eger	45·5	+ 7.4	SW	1	2	—	18	6
Debreczen	44·5	+ 11.8	SW	1	3	—	17	10
Késmárk	43·5	+ 9.3	S	4	2	—	—	—
Ungvár	46·2	+ 11.1	SE	3	4	—	17	9
Akna-Szlatina	47·2	+ 9.8	E	2	3	2	—	—
Szatmár	48·8	+ 12.3	SE	2	3	1	16	8
Nagy-Várad	45·3	+ 12.9	NE	1	4	6	17	10
Kolozsvár	48·0	+ 7.8	W	2	2	5	19	6
Nagy-Szeben	47·2	+ 10.4	S	2	3	3	15	10
Bécs	42·8	+ 7.8	W	3	4	2	18	8
Salzburg	43·6	+ 6.3	S	2	●	13	17	5
Klagenfurt	42·4	+ 7.2	NW	1	●	4	16	4
Póla	42·0	+ 12.6	S	2	3	2	16	10
Lesina	45·5	+ 12.8	S	4	4	2	20	12
Sarajevo	45·7	+ 13.4	S	1	3	6	21	11
Torino	43·4	+ 7.2	—		≡	1	12	7
Florencz	45·6	+ 11.5	SW	4	4	6	—	—
Róma	47·0	+ 11.1	N	2	0	16	—	—
Nápoly	47·5	+ 11.9	W	2	4	13	—	—
Brindisi	47·7	+ 12.5	S	1	4	—	—	—
Palermo	52·5	+ 12.9	SW	4	2	4	—	—
Malta	53·5	+ 16.7	W	2	2	—	—	—
Zürich	44·8	+ 3.6	NW	4	●	3	—	—
Biarritz	—	—	—		—	—	—	—
Nizza	44·9	+ 10.3	S	4	2	4	—	—
Páris	49·9	+ 5.0	NW	2	2	5	—	—
Kopenhága	42·0	+ 2.2	N	2	4	—	—	—
Hamburg	43·8	+ 1.5	N	3	4	8	—	—
Berlin	39·1	+ 6.0	NW	3	4	3	—	—
Christiansund	45·1	+ 1.7	N	5	✱	6	—	—
Stockholm	—	—	—		—	—	—	—
Szent-Pétervár	39·4	— 1.4	SW	1	●	4	—	—
Moszkva	45·8	— 4.0	W	2	4	5	—	—
Varsó	—	—	—		—	—	—	—
Kiew	49·7	+ 8.2	S	1	4	3	—	—
Odessza	—	—	—		—	—	—	—
Sulina	50·2	+ 13.4	S	1	4	—	—	—
Szófia	48·9	+ 10.2	W	0	4	—	—	—
Konstantinápoly	51·7	+ 18.8	SE	0	4	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél W = nyugodt. — Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult 0 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd ꝁ = zivatar.

Egy meglehetősen mély minimum — 740 mm alatt — hosszukás sáv alakjában huzódik a Keleti-tenger mentén és az egész kontinensen szokatlan alacsony a légnyomás.

Az időjárás Európaszerte esős jelleget öltött. A hőmérsék let nyugaton sülyedt.

Hazánk keleti részén a tegnapi nap folyamán voltak kisebb esőzések és ma reggel nyugatról uj esőzés indult meg. Aradon zivatar volt jégesővel. A reggeli hőmérséklet általában igen magas.

Hüvösebb és sok helyütt még esős idő várható.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzése

1897. április 2.

Időjárás eső	Vizállás reggel 7 órakor 393 cm.	Hőmérő reggel 7 órakor + 11° C.	Légsulymérő reg. 7 ó. 747 m/m.

A) Árutőzsde.

I. Gabonanemüek.

a) Kész áru.

Minőségi suly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Buza	ó vagy uj	Faj	76 kg. frttól	76 kg. frtig	77 kg. frttól	77 kg. frtig	78 kg. frttól	78 kg. frtig	79 kg. frttól	79 kg. frtig	80 kg. frttól	80 kg. frtig	81 kg. frttól	81 kg. frtig	82 kg. frttól	82 kg. frtig
	ó	bánsági	7.45	7.60	7.70	7.80	7.80	7.85	7.90	7.95	8 —	8.05	8.05	8.10	—.—	—.—
	uj	tiszavidéki	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
	ó	„	7.70	7.80	7.85	7.90	7.90	7.95	8 —	8.05	8.05	8.10	8.10	8.15	—.—	—.—
	uj	pestvidéki	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
	ó	„	7.65	7.75	7.80	7.85	7.85	7.80	7.95	8 —	8.—	8.05	8.05	8.10	—.—	—.—
	ó	fehérmegyei	7.65	7.75	7.80	7.85	7.85	7.80	7.95	8.—	8.—	8.05	8.05	8.10	—.—	—.—
	uj	„	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
	ó	bácskai	7.75	7.85	7.90	7.95	7.95	8 —	8.05	8.10	8.10	8.15	8.15	8.20	—.—	—.—
	ó	szerb	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
	ó	bolgár	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

	Ó vagy uj	Faj	Minőségi suly hektoliterenk.	Frttól	Frtig
Rozs	ó	elsőrendü	70—72	6.20	6 25
	—	másodrendü	—	6.15	6.20
Árpa	ó	takarmány	60—62	4.25	4.55
„	ó	égetni való	62—64	5 20	6.—
„	ó	sörfőzésre	64—66	6.50	8.—
Zab	ó	—	39—41	5 85	6.35
„	uj	—	—	—.—	—.—
Tengeri	uj	bánsági	—	3 60	3.65
„	uj	másnemü	—	3.45	3.55
Repcze	uj	káposzta	—	—.—	—.—
„	uj	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	ó	—	—	4.60	5.

b) Határidőre.

Usance-minőségü 100 kilogrammonkint.

	Határidő	Pénz frt	Áru frt
Buza	szept.—okt.	7.01	7.02
„	márcz.—ápr.	7 58	7.60
„	jun.	7 41	7.42
Rozs	márcz.—ápr.	6.14	6 16
„	szept.—okt.	—.—	—.—
Tengeri	1897. máj.—jun.	3.46	3 47
„	jun.—jul.	—.—	—.—
„	jul.—aug.	—.—	—.—
„	szept.	—.—	—.—
„	október	—.—	—.—
Zab	márcz—ápr.	5.65	5 68
„	szept.—okt.	—.—	—.—
Káp.-Repcze	1896. aug.—szept.	10.35	10 40

II. Különféle termények.

Ár 100 kilogrammonkint

		Faj	Pénz frt	Áru frt
Ingyen hordó	Disznózsir	budapesti	56 —	56.50
		vidéki	—.—	—.—
—	Szalonna	magyar Ia légenszáritott vidéki	—.—	—.—
		városi légenszáritott, 4 darabos	51.—	52.—
		„ „ 3 „	54.—	54 50
		füstölt	56.—	57 —
Zsákkal együtt göngysuly tisztasuly helyett.	Szilva Kész áru	bosznai, 1895. évi, usance-minőség	—.—	—.—
		„ „ „ 120 darabos	19 25	19.75
		„ „ „ 100 „	21.—	21.50
		„ „ „ 85 „	23.25	23.75
		szerbiai, „ „ usance-minőség	18.25	18.75
		„ „ „ 100 darabos	19.75	20.25
		„ „ „ 85 „	23. —	23.50
Minőség 500 gramm int	Szilva Határidőre	bosznai, usance-min.	—.—	—.—
		„ 120 darabos	—.—	—.—
		„ 100 „	—.—	—.—
		„ 85 „	—.—	—.—
		szerbiai, usance-min.	—.—	—.—
		„ 100 darabos	—.—	—.—
		„ 85 „	—.—	—.—
Ingyen hordó	Szilvaiz Kész áru	szlavoniai 1896	21.25	21 75
		szerbiai 1896	19.50	20.—
	Szilvaiz Határidőre	szlavoniai	—.—	—.—
		szerbiai	—.—	—.—
—	Heremag	luczerna magyar, 1896	42.—	48 —
		vörös aprószemü 1896	25.—	28.—
		vörös középszemü 1896	29.—	32.—
		„ nagyszemü 1896	34.—	37.—

III. A hajószállitás fuvardijtételei Budapestre.

	Honnan	kr
Duna	Pancsova	26—28
	Ujvidék	22—24
	Bezdán	13—15
	Kalocsa	12—14
	Dunaföldvár	11—13
Tisza	Szentes	31—34
	Szeged	29—31
	Zenta	26—28
	Titel	23—25
Száva	Mitrovicz	32—34
Béga	Temesvár	38—42
	Nagy-Becskerek	27—29

Győrbe a fuvardijtétel 8—10 krra magasabb a budapestinél.

A hajódijtételek 100 kilogrammonkint, a szállitási adóval és a biztositási dijjal értetnek.

A Béga-állomásokról a burcsellázást beleértve.

B) Értéktőzsde.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
	I. Államadósság.		
	a) Magyar államadósság.		
4%	Aranyj. 100, 500, 1000 frt névért. drbokban, adóm.	121.25	121.75
4%	„ 10,000 frt névért. darabokban, adóm.	—.—	—.—
4%	Koronaértékü járadék, adómentes	98 75	99 25
5%	1876. keleti vasuti államk. aranyb., adólev. 10%	120 50	121.50
4½	1889. évi államvasuti aranykölcsön, adómentes	122.50	123.50
4½	1889. „ ezüstkölcsön	100.50	101.50
3	Államk. vask. czélj. arany adóm., 200 K. névért.	91.—	92—
—	1870. évi nyereménykölcsön, 100 frtos darab	151.—	152 25
—	1870. „ 50 „	151.—	152.—
4½	Magyar regále-kárt. kötvény, adómentes	100.25	101.—
4½	Horvát-szlavon „	100.—	101.—
4%	Magyar földtehermentesitési kötvény, adómentes	97 50	98.50
4%	Horvát-szlavon „	97.50	98.50
4%	Tiszai és szegedi nyereménykölcsön	139.—	140 —
5%	Horvát-szlavon jelz. földv. kötv. adólev. 7%	—.—	—.—

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
	b) Osztrák államadósság.		
4⅕	Egyesitett járadék papirban február—augusztus	100.50	101.—
4⅕	„ „ „ május—november	100.50	101.—
4⅕	Egyesitett járadék ezüstben január—julius	100.50	101.—
4⅕	„ „ „ április—október	100.50	101.—
4%	Aranyjáradék, adómentes	122.50	123.—
4%	Koronaértékü járadék	100.25	100.75
4%	Államsorsj. 1854. évb. 250 frt. p. p. adólev. 20%	153 —	154.—
5%	„ 1860. „ 500 „ o. é.	141.—	142.—
5%	„ 1860. „ 100 „	154 —	155 —
—	„ 1864. „ 100 „	188.50	189.50
—	„ 1864. „ 50 „	187.50	188.50
	Idegen államadósságok.		
6%	Bolgár államvasuti zálogkölcsön	105.—	106.—
2%	Szerbia ny.-kölcsön 100 frank ar.	34.50	35.—
2%	„ „ 100 „ (osztr. felülb.)	35.—	35.50
	II. Más közkölcsönök.		
4%	Bosnyák-herczegovinai orsz. kölcsön 1895. évből	97.75	98.75
4½	Budapest főváros 1890. évi kölcsöne, adómentes	99.50	100.60
4%	Budapest székes-főváros kölcsöne adómentes	97 —	97 50
5%	Temes-bégavölgyi vizszab. társ. kölcsöne	100.—	101.—

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
	III. Záloglevelek és kölcsönkötv.		
	a) Budapesti intézetek kibocsátásai.		
4½%	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	100.—	101.—
4½%	Egyesült bpesti fővárosi takarékpénztár	100.25	101 25
4 %	„ „ „ koronaért.	97 50	98.50
5 %	Kisbirtokosok országos földhitelint.	101.50	102.50
5 %	„ „ „ 50½ évre koronaér.	101.75	102.75
4½%	„ „ „ 50½ évre	100. -	100.50
4½%	Magyar földhitelintézet papirban	100.—	100 50
4 %	„ „ 41 évre	98 50	99 -
4 %	„ „ koronaértékben 50 évre	98.50	99.-
3½%	„ „ koronaértékben 63 évre	91 75	92.25
4 %	„ „ szabály. és talajjav.	97.50	98.50
4½%	Magyar helyiérd. vasutak kötv. 50½ évre	100 —	100 50
4 %	„ „ „ „ 50 évre kor. ért	95.—	96 —
4 %	„ „ „ „ 50 évre 105%	98 50	99.50
5 %	Magyar jelzálóghitelbank	101 50	102.
4½%	„ „	100.50	101.—
4 %	„ „	99.—	99.50
4 %	„ „ közs. k. 50 é., vf. 110 frt.	100.—	100.50
4 %	„ „ közs. kötv. 50 évre	98 25	99.25
4½%	„ „ közs. kötv. 50 évre	100 —	101.—
4 %	„ „ nyer.-kötv.	120.—	121.—
4 %	„ „ osztr. felülb.	122.—	123 —
—	„ „ nyer.-jegy	—.—	—.—
—	„ „ osztr. felülb.	19 —	20.—
3 %	„ „ nyer.-kötv.	103 —	104.—
4½%	Magyar országos közp. takarékpénztár	100.25	101 25
4½%	„ „ „ kor. ért.	100.25	101.25
4	„ „ „	98.25	99.—
4½%	Magyar takarékpénzt. közp. jelzálogbankja	100.75	101.75
4 %	Magyar takarékpénzt. közp. jelzálogb. kor. ért.	98.25	99.25
4½%	„ „ „ közs. k.	100.—	101.
4 %	„ „ „	96.—	97.-
4 %	Osztrák-magyar bank 40½ évre	100.10	101.—
4 %	„ 50 évre	100.10	101.60
4½%	Pesti hazai első takarékp. közs. kötv.	100.—	100.50
4 %	„ „ „ „	97.	98.-
4 %	„ „ zálogl. kor. ért.	98.75	99.75
4½%	Pest m. keresk. bank	100.—	101.—
4 %	„ „ „	98.50	99.-
4½%	„ „ közs. k. vissz. 110 frt	104.25	105.25
4 %	„ „ közs. k. vissz 210 k.	99 —	100 —
	b) Vidék és külföldi int. kibocsátásai.		
	Albina takarék- és hitelintézet	100.75	101.75
5 %	Aradi polgári takarékp. 40 évre	100.—	100.50
5 %	„ „ 40 é. visszafiz. 110 frt.	101.—	—.—
5 %	„ „ 40 évre	100.—	100 50
5½%	Aradmegyei takarékpénztár	98.50	99.—
4½%	Bosnyák-herczegovinai szabad. országos bank	- -	. .
5 %	Debreczeni első takarékpénztár	99.—	99 50
5 %	Erdélyr. m. jelzálóghitelb. 40 évre	100.—	101 —
4½%	„ „ 40 évre visszafiz.	98.50	99.50
4½%	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	100.50	101.25
5 %	Nagyszeb. ált. takp. 31½ é., vissz. 110 frt	102.—	—.—
5 %	„ „ 40 évre, vissz. 106 frt	102.—	—.—
5 %	„ „ 40 evre III. kib.	101.75	102.25
4½%	„ „ 35 évre IV. kib.	100.—	101.—
5 %	Nagyszebeni földhitelintézet	101.50	102.50
5½%	„ „	102.—	—.—
6 %	„ „	103 —	—.—
4½%	„ „ VI. kib.	100 -	101 -
3 %	Osztrák földhitelintézet nyer.-kötv.	116 50	117.50
—	„ nyer.-jegy	17 50	19.—
5 %	Temesvár első takarékpénztar	101.—	102.—
4½%	„ „ „	99.—	99.50
	IV. Elsőbbségi kötvenyek.		
4½%	Adria m. kir. tengeri hajózási részvényt.	100.50	101.50
4 %	Budapesti közuti vaspálya-társ. koronaért.	99.50	100.
4 %	Budapest villamos városi vasut r.-t.	98 50	99.50
4 %	Budapest-pécsi vasut	97.25	98.25
4 %	Déli vasut	—.—	—.—
6 %	Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társ.	—.—	—.—
5 %	Első pesti spódium- és csontlisztgyár r.-t.	150.50	152.50
4 %	Kassa-oderbergi vasut 1889, ezüst	98.50	99 50
4 %	„ „ 1889, arany	120.—	121.—
4 %	„ „ 1891, ezüst	98.50	99.56
4 %	„ „ 1891, arany	120.—	121.—
4 %	„ „ (oszt. von.) 1889, ez.	99.50	100 60
4½%	Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t.	100. -	101.
5 %	Magyar-gácsországi vasut I. kib.	107.50	108.50
5 %	„ „ II. kib.	107.50	108.50
4 %	„ „ ezüst	98 50	99.50
5 %	Magyar ny. v. (székesf.-győr-gráczi vonal)	105.75	106.75
5 %	„ „ 1874. kib.	105.75	106.75
4½%	Magyar v. els. kölcsön beruh. czélra, arany	121.—	122.—
4 %	Osztrák-magyar allamvasut 1882.	—.—	—.—
3 %	„ „ X. kib. 1885	—.—	—.—
4½%	Pesti Lloyd- és tőzsdeépület	100.—	100.50
4½%	Torontáli helyiérdekü vasutak	—.—	—.—
5 %	Urikány-zsilv. magyar kőszénb. els kötv.	—.—	—.—
6 %	„ „ „ „ II. kib	120 50	—.—

Osztalék 1896-ra	Értékpapirok		Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
	V. Bankok részvényei.			
8.50	Angol-osztrák bank	120	151.50	152.50
7.—	Budapesti bankegyesület	100	107.—	108 —
12 —	Első magyar iparbank	150	192.50	193.50
—.—	Fiumei hitelbank	80	106 —	127.—
5.50	Fővárosi bank-részvény-társaság	100	72.—	75.—
40.—	Budapesti giro- és pénztár-egylet	2000 K.	—.—	—.—
6.—	Hazai bank-részvény-társaság	200 K.	108 —	109.—
—.—	Hermes magy. ált. váltóüzlet részvt.	200 K.	120.—	128.—
—.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	100	105.50	107.50
21.—	Magyar általános hitelbank	200	—.—	—.—
6.—	Magyar ipar- és kereskedelmi bank	100	—.—	—.—
48 fr.	Magyar jelzálóghitelbank, I. kibocsátás	200 ar.	—.—	—.—
24 fr.	Magyar jelzálóghitelbank, II. kibocsátás	100 ar.	—.—	—.—
12.—	Magyar kereskedelmi r.-t.	200	173.—	178.—
14.—	Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	400 K	—.—	—.—
—.—	Magyar takarékp. közp. jelz logbankja	500	500.—	520.—
18.—	Osztrák hitelintézet	160	—.—	—.—
43.40	Osztrák-magyar bank	600	935.—	940.—
65.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	1185.-	1188.-
16.—	Unionbank	200	278 —	279.—

Osztalék 1896-ra	Értékpapirok		Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
	VI. Takarékpénztárak részvényei.			
5.50	Belvárosi takarékpénztár	100	95.—	96.—
7 —	Budapest III. kerületi takarékpénztár	50	106.—	110.—
5.—	Budapest-erzsébetvárosi takarékpénztár	200 K.	78.—	79 —
12.—	Budapesti tak. pénzt. és orsz. zálogk. r.-t.	400 K.	214.—	215 —
60 —	Egyesült budapesti fővárosi takarékp.	300	1145.—	1150.—
7.—	Magyar általános takarékpénztár	100	116 —	117. —
40.—	Magyar országos központi takarékpénzt.	300	755 —	760.—
400.—	Pesti hazai első takarékpénztár	1000	7900 —	7950 —
	VII. Biztositó-társaságok részv.			
—.—	Bécsi biztositó társaság	200	252 —	254.—
—.—	Bécsi élet- és járadék-biztositó intézet	200	335.—	345.—
230.—	Első magyar általános biztositó társaság	1000	3945.—	3970.—
—.—	Foncière, pesti biztositó intézet	100	124.—	128.—
—.—	Lloyd, magyar viszontbiztositó társ.	100	85.—	90 —
8 —	Magyar jeg- és viszontbiztositó r.-t.	100	125.—	127.—
—.—	Nemzeti baleset és munkásbiztositó r.-t.	200 K.	135 —	138.—
70.—	Pannonia viszontbiztositó intézet	300	920 —	930.—
	VIII. Gőzmalmok részvényei.			
—.—	Concordia-gőzmalom r.-t.	400	270.—	280.—
—.—	„ elsőbbs. részv.	400	402.—	—.—
35.—	Első budapesti gőzmalom r.-t.	500	655.—	660.—
—.—	Erzsébet-gőzmalom-társ.	200	273.—	277 —
8.—	Lujza-gőzmalom r.-t.	160	160.—	165.—
32.—	Pesti hengermalom-társ.	400	575.—	580.—
10.—	Pesti molnárok és sütők gőzmalom r.-t.	200	245.—	250.—
.—	Pesti Viktória-gőzmalom	150	137 —	140 —
	IX. Bányák és téglagyárak részv.			
—.—	Brassói bánya- és kohóegylet r.-t.	200	133.—	135 —
5.—	Budapesti tégla- és mészégető r.-t.	200 K.	105.—	106 —
—.—	Budapest-szentlőrinczi téglagyár	100	190.—	195.—
—.—	Egyesült tégla- és czementgyár r.-t.	100	72.—	73.—
—.—	Északm. egyesült kőszénb. és iparv.	100	197.—	200.—
—.—	Felsőmagyarorsz. bánya és kohómü r.-t.	100	103.—	104.—
3.—	István téglagyár r.-t.	100	46.—	49.—
—	Kassa-somodi kőszénbánya r.-t. id. elism.	30	28.—	30.—
7.—	Kis-sebesi granitbányák r.-t.	200 K.	108 —	11.—
—.—	Kőbányai gőztéglagyár r.-t.	160	685.—	690 —
—.—	Kőszénbánya és téglagyár r.-t.	200	555 —	565 —
—.—	Lechner rákosi téglagyár r.-t.	100	112.—	117.—
15.—	Magyar asphalt r.-t.	100	198	201 —
—.—	Magyar általános kőszénbánya r.-t.	100	117.50	118.50
—.—	Magy. gőztégla-, czem.- és gypszgy. r.-t.	100	—.—	—.—
—.—	Magyar keramiai gyár r.-t.	100	140.	142 —
—.—	Péterhegyi téglaipar r.-t.	200 K.	—.—	—.—
32.—	Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	100	565 —	567 —
—.—	Szentendrei téglagyár r.-t.	100	—.—	—.—
14.—	Ujlaki tégla- és mészégető r.-t.	150	193.—	200.—
—	Urikány-zsilvölgyi magy. kőszénb. r.-t.	100	—.—	—.—
	X. Vasmüvek és gépgyárak részv.			
10.—	Első magyar gazdasági gépgyár r.-t.	200	190 —	200.—
†7.—	„Danubius" magy. hajó- és gépgyár r.-t.	100	106 —	107 —
110.—	Ganz és társa vasöntőde és gépgyár	400	2075.—	2090.—
—.—	Nadrági vasipar társulat	200	—.—	—.—
.—	„Nicholson"-gépgyár részv.-társ.	200 K.	105 —	107.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü r.-t.	100	—.—	—.—
13.—	Schlick-féle vasöntöde és gépgyár	200	206.—	208.—
11.—	Teudloff és Dittrich gépgy r.-t. A) sor. elölj.		160.—	170.—
— —	Weitzer János gép-, waggongyár és vasönt.	400	260.—	265 —
	XI. Könyvnyomdák részvényei.			
20.—	„Athenaeum" irodalmi és nyomdai r.-t.	100	410.—	420.—
—.—	Franklin-társulat	150	233.—	238.—
—.—	„Kosmos" müintézet	100	80.—	81.—
†8.—	Könyves Kálmán m. ir. és könyvek.	200 K.	—.—	—.—
—.—	„Országgy. Értesitő" kő- és könyvny.	400 K.	—.—	—.—
—.—	„Pallas" irodalmi és nyomdai r.-t.	200	180.—	190.—
80.—	Pesti könyvnyomda r.-t.	500	1220 —	—.—
	XII. Különféle vállalatok részv.			
—	Általános waggonkölcsönző-társulat	400 K.	520.—	530.—
—	„Apollo" kőolajfinomitó-gyár r.-t.	200 K.	—.—	—.—
25 —	Bantlin-féle vegyi gyárak r.-t.	500 K	375.—	400.—
—.—	Bihar-Szilágyi olajipar r.-t.	200 K.	—.—	—.—
6.50	Budapesti általános villamossági r.-t.	200 K.	126.—	128.—
—.—	Egyesült magyarhoni üveggyárak r. t.	00	—.—	—.—
7.—	Első magyar betüöntöde r.-t.	100	150.—	155.—
24.—	Első magyar gyapjumosó- és bizom. r.-t	200	416.—	420.—
—.—	Első magyar részvény serfőződe	300	1280	1290.—
—.—	Első magyar sertéshizlaló r.-t.	200	290 —	300.—
—.—	Első magyar szállitási vállalat r.-t.	200	260.—	230.—
8.—	Első magyar szálloda r.-t.	80	225.—	235.—
—.—	Első magyar üveggyár részvény-társaság	400 K.	—.—	—.—
—.—	Első pesti spódium és csontliszt gyár	100	130.—	140.—
—.—	Fiumei rizshántoló- és rizskeményitő gyár	500	1575.—	1625 —
25.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	480 —	470.—
—.—	Gr. Esterházy Géza-féle cognac-gyár r.-t.	200 K.	—.—	—.—
—	„Hungária" árpagyöngy-gyár	400	—.—	—.—
—.—	„Hungária" mütrágya és kénsavgyár	6½	115.—	120.—
—.—	„Hygieia" fémipar részvénytársaság	100	—.—	—.—
—	Jordán Viktor-féle bőrgyár r.-t.	100	35.—	40 —
—	„ „ „ els. részv	100	74.—	76 —
18	Kabelgyár részvénytársaság	400	280 —	290.—
—	Kőbányai király serfőző r.-t.	200 K.	48.—	50.—
—	Kőbányai polgári serfőző részvény-társ.	200 K.	90.—	92 —
—	Langer T. osztr. és magy. szab. ért. r.-t.	100	—.—	—.—
—	Magyar czukoripar r.-t. A. sor.	100	—.—	—.—
—.—	„ „ „ B. „	100	127. —	127.50

Osztalék 1896-ra	Értékpapirok		Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
—.—	Magyar fém- és lámpaáru-gyár r.-t.	100	135.—	140.—
—.—	Magyar kender- és lenipar r.-t.	200	—.—	—.—
6.50	Magyar ruggyantaárugyár r.-t.	100	175.—	185.—
—	Magyar villamossági r.-t.	200 K.	125 —	126.—
—	Nemzetközi villamossági társaság	200	289.—	292.—
—	Nemzetközi waggonkölcsönző r.-t.	400 K.	455.—	495.—
—.—	Popper Lipót faipar r.-t.	2000	—.—	—.—
—.—	Quarnero részvénytársaság	100	—.—	—.—
—.—	Royal nagyszálloda részvénytársaság	200 K.	—.—	—.—
—.—	Szegedi kenderfonógyár r.-t.	200	—.—	—.—
—	Sziszeki tárházak r.-t.	100	—.—	—.—
—.—	Telefon-Hirmondó r.-t.	100 K.	—.—	—.—
— —	Törökbirodalmi dohányegyedárusági r.-t.	200	128 -	129 —
	XIII. Közlekedési váll. részv.			
—.—	Adria m. kir. tengeri hajózási r.-t.	100	174.—	175.—
—.—	Aradi és csanádi egyes. v. r.-t.	100	—.—	—.—
—.—	Barcs-pakráczi vasut	200	206.—	207.—
—.—	Budapest alagut-társulat	105	165 —	170 —
—.—	Budapesti közuti vaspálya	200	291.50	292.50
6.12	„ „ „ id. részj.	100	282.50	283 50
—.—	„ „ „ élv. jegy		190.—	200.—
—.—	Budapesti társaskocsi	200 K.	—.—	—.—
—.—	Budapesti villamos városi vasut	100	277.50	278.—
—.—	„ „ „ élv. jegy		145.—	155.—
6.12	Budapest-szent-lőrinczi h. é. vasut	100	—.—	—.—
—.—	„ „ „ els. részv.	100	—.—	—.—
—.—	Bpest-ujpest-rákosp. vill. köz. vasut r.-t.	200 K.	90 —	95.—
—.—	Debreczen-hajdunánási vasut	100	102.—	103.—
—.—	Déli vasut	200 ar.	—.—	—.—
—.—	Első cs. kir. szab. dunagőzhajó-társ.	500 p. p.	460.—	465 —
—.—	Gölniczvölgyi vasut r.-t. elsőbbs. részv.	200	—.—	—.—
—.—	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	109.—	112.—
—.—	Kassai közuti vasut	100	—.—	—.—
—.—	Kassa-oderbergi vasut	200	192.—	193.—
—.—	Kassa-tornai helyi érd. vasut r.-t. els. r.	200	200.—	201.—
—.—	Magyar-gácsországi vasut	200	207 -	208.—
—.—	Magyar nyugoti vasut	200	207.—	208
—.—	Máramarosi sóvasut els. részv.	100	96.—	96.50
—.—	Máramaros. sóvasut törzsrészvényei	100	62.—	67.—
—.—	Máramarosi sóvasut B. részvényei	100	62.—	67.—
—.—	Marosvásárh.-szászrég. vasut els. részv.	100	100.—	101.—
—.—	Nagykikinda-nagybecsker. vasut els. r.	100	100.—	101.—
—	Oriente magy. tengeri hajózási r.-t.	1000 K.	—.—	—.—
—	Osztrák-magyar államvasut	200 ar.	—.—	—.—
—	Pécs-barcsi vasut	220	218.-	220.—
—	Petrozsény-lupényi h. é. vasut els. részv.	100	100.—	101.—
—	Szlavoniai h. é. vasut els. részv.	200	— —	175.—

Nevertek dróbkint	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
	XIV. Sorsjegyek.		
5	Bazilika sorsjegy	6 25	6.75
5	„ „ osztr. felülbélyegzéssel	7.—	7 50
—	„ „ nyeremény-jegy	2.—	2.20
100	Bécsvárosi nyereménykölcsön 1874. évről	164.—	166.—
40	Budavárosi sorsjegy	58 —	62.—
40	„ „ osztr. felülbélyegzéssel	60. -	61.—
2	„Jó sziv" egyesületi sorsjegy	3.40	3.80
2	„ „ „ osztr. felülbélyegz.	4.—	4 30
5	Magyar vörös-kereszt sorsjegy	8.—	8.50
5	„ „ „ osztr. felülbélyegz.	10.70	11.20
—	„ „ „ nyeremény-jegy	3.—	3.20
25 L.	Olasz vörös-kereszt sorsjegy	11.25	11.75
25 L.	„ „ „ osztr. felülbélyegz.	12.—	12.50
10	Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	20.50	21. -
100	Osztrák hitelintézeti sorsjegy	200 —	202.—
40 p. p.	Pálffy sorsjegy	58.25	59.25
	XV. Pénznemek		
	Arany, cs. és kir. vert	5.67	5.72
	„ „ „ kör.	5.65	5.70
	„ osztrák vagy magyar 8 frtos	9.50	9.54
	„ 20 frankos	9.50	9.54
	„ 20 márkás	11.72	11.76
	„ török aranylira	—.—	—.—
	Német birod. vagy egyenért. bankj. (100 márka)	58 65	58.85
	Franczia bankjegy (100 frank)	—.—	—.—
	Olasz bankjegy (100 lira)	45 05	45.25
	Papirrubel darabonkint	—.—	—.—
	Román bankjegy (100 lei)	—.—	—.—
	Szerb bankjegy (100 ezüst dinár)	—.—	—.—

Bank-kamatl.	XVI. Váltók árfolyama (látra).		pénz	áru
3½	Amsterdam	100 hollandi frtért	99 —	99.30
3	Brüssel	100 frankért	—.—	—.—
4	London	10 sterlingért	119 60	120.—
5	Német bankpiaczok	100 márkáért	58.65	58 85
5	Olasz bankpiaczok	100 liráért	45.10	45.30
2	Páris	100 frankért	47.55	47.75
5	Svájczi bankpiaczok	100 „	47.20	47.40
6	Szentpétervár	100 rubelért	—.—	—.—

XVII. Határidőre kötött értékp.

Április hó közepére.	pénz	áru
Magyar aranyjáradék	121.25	121 50
Magyar koronajáradék	98.90	99 10
Magyar általános hitelbank	384 50	385
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	100.25	100 75
Magyar jelzálóghitelbank	234 —	234 50
Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	240	240 50
Rimamurányi vasmü	231.—	231.50
Hazai bank részvénytársaság	—.—	—.—
Április hó végére.		
Osztrák hitelintézet	347.80	348 —
Déli vasut	79 —	79 50
Osztrák-magyar államvasut	337.-	337 50

Leszámoló árfolyamok.

Magyar általános hitelbank	394.—	Déli vasut	82.—	Belvárosi takarékpénztár	95.—
Osztrák hitelintézet	357.—	Salgó-Tarjáni kőszénb.	570	Athenaeum könyvnyomda r.-t.	432.—
Magyar aranyjáradék	122 —	Magyar asphalt r.-t.	—.—	„Kosmos" müintézet	—.—
Magyar koronajáradék	99.—	Oszt.-magyar államvasut	388	Bp.-sz.-lőrinczi téglagyár	—.—
Magyar ipar- és keresk. bank	101.—	Pesti Victoria gőzmalom	—.—	Pannonia viszontbiztositó r.-t.	—.—
Magyar jelzálogbank	241.—	Magyar keramiai gyár	—.—	Magyar villam részv.-társ.	—.—
Magyar pénzv. és lesz. bank	240.—	„Danubius" m. hajógyár	—.—	Kőbányai királysörfőzőr.-t.	—.—
Rima-Murányi vasmü r.-t.	230	Schlik-féle vasönt. és gépgyár	—.—	Ganz-féle vasöntőde	—.—
Első magyar ált. biztositó r.-t.	—.—	Fiumei hitelbank	107	Bp. közuti vasp. id. r. jegy	282.—
Budapest bankegyesület	—.—	Jég- és viszontbiztositó részv.-társ.	125.—	Budapesti közuti vasut	291.—
Első magyar iparbank	—.—	Egyes. föv. takp.	—.—	Bp.-ujpest-r. villam. vasut	—.—
Hazai bank részv. társ.	—.—	Kőbányai polgári sörfőző r.-t.	—.—	Budapesti vill. városi vasut	279 —
Pesti m. keresk. bank	—.—	Pesti hazai első takarékpénztár	—.—	Alt. waggonkölcsön-t.	—.—

Kamatozó kincstári utalvány kamatlába (6 hó)	4	Járadékok és bankzáloglevelek elzálogositásánál	4½%
Az Osztrák-Magyar bank kamatlába váltóleszámitoiasnál	4%	Más értékpapirok elzálogositásánál	5%

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositas ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

TELEFON 6354. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. **TELEFON 6354**

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal **Papnövelde-uteza 8. sz.** és a következő fiók kiadóhivatalok:

Brener nővérek
dohánytőzsdéje VI. ker., Teréz-körut 54. szám.

Burger Vilmosné
dohánytőzsdéje Andrássy-ut 51. (Oktogon.)

Deutsch Julia
dohánytőzsdéje József-körut 50. sz., (Baross-uteza sarkán.)

Nemecsek A.
dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése Buda, II., Fő-uteza 2. szám,

valamint minden hirdetési iroda.

2000 koronát

fizetek azonnal bárkinek, ki 15.000 frt vagyonu, csinos fővárosi önálló üzletembernek tőzsér forint készpénzzel nősülést közvetit. Teljes czimü ajánlatok „Kereskedő 2000“ czimmel a kiadóhivatalba. 2603

Eladás.

Használt és uj

pénz-szekrények

rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 30507

Teljesen jókarban levő

24 eczetgyártó kád,

2·30 méter magas, felül 1·30, alul 1 méter átmérőju kemény 4—5 emter vastag tölgyfa dongából, nagyobb vidéki városban, egészben felszereléssel, vagy egyenkint is, olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 5066

Eladó,

kényelmes, kivált nyaralásra kitünően alkalmas lakóház, nagy gyümölcsös és konyhakerttel, szép vidéken, közvetlen vasuti összeköttetéssel. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 5119

Házeladás.

Budapesten jól jövedelmező, egész uj III. emeletes bérházaimat, kevés készpénzfelfizetéssel eladom. Bövebb csakis komolyan venni szándékozók forduljanak a megbizottamhoz **Molnár Mihály** VII. Óvoda-uteza 3. Levélre gyorsan felelek. Valaminit uj bérházak földbirtokra cserében nálam kaphatók. 5122

Villa

Gleichenberg fürdőben, a fürdőhely központján, eladó. A souterrain áll: konyha, pincze, cselédszoba, mosó konyha és fás szinből; földszinten: egy előszoba és 4 nagy szoba; I. emeleten: egy nagy szoba és egy cabinet; a padláson fürdőterem és padlás. Továbbá 10 hold gyümölcsös, veteményes és virágos kert. Ára 12.000 frt. Bővebb felvilágositást nyujt **Bardel** igazgató Gleichenberg fürdőhelyen. 30564

20 házhely.

I. kerületben, a Gellérthegy tövében, az uj körúton, a már engedélyezett villamos vasut vonal közvetlen közelében, egy és kétemeletes házak, ugymint vizvezeték, már most is létezik, 3 évi lefizetésre eladók. Ara □ölenként 8 forinttól feljebb. Bővebbet VII. ker., Wesselényi-uteza 39. I. em. 13. és Lánczhid-uteza 2. szám, Klatz István fodrász-üzletében. 30571

Földbirtok.

Vácz mellett 256 kataszträlis hold birtok gazdasági épülettel, gyümölcsösseljutányosan eladó. Ügynökök kizárva. Czim a kiadóhivatalban. 5108

Eladó

tisztavérü Plymouth Rock tyuktojás, darabonkint 5 kr., kitünő tojó faj. Czim a kiadóhivatalba megtudható. 5079

Élősövény.

Gleditschia (koronatövis, krisztustövis vagy tüskés lepénye). Minden sövénynövény között a legelső. Gyorsan fejlődik, nem csemetézik (mint akácz és orgona stb) és sürü izmos töviseivel ember és bármi állatnak ellent áll, főelönye, hogy agyag, homok, meszes és köves talajban is egyenlően s kitünően díszlik. Szőlők, kertek, udvarok, csürök, legelők stb. körülkeritéséhez a legalkalmasabb és legolcsóbb örökös sövényt képez. 1000 drb csemete ára 8 frt. Elegendő 200 méterre egy sorral. Minden megrendeléshez rajzokkal ellátott, nyomtatott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik. Ermelléki első szőlőoltvány-telep Nagy-Kágya u. p. Székelyhid. Szőlőoltványok még kaphatók. 30505

Pontyot és csukát,

elő dunai halakat szállitok 5 kilogramos postacsomagokban 4 frt 30 krjával utánvéttel, bérmentve és express küldéssel. **Perlesz Fülöp**, Mohács. 30463

Eladó

egy kis családi ház, a fővároshoz közel eső nagy vidéki városban; áll 6 szoba, konyha és cselédszobából stb. Ügynökök dijaztatnak. Czim a kiadóhivatalban. 5109

Eladó gőzkazán.

Garrel-féle 8 lóerejü, ujonnan szerelt, semmi javitást nem igénylő gőzkazán eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5105

Eladó

Szatmármegyében Nagyarban több ezer drb többször átültetett dus gyökérzetü:

Luczfenyő (Picea excelsa) 1 m. magas 40, 1 méteren felül 50 krért.
Picea nigra (fekete fenyő) 1 méter magas 40 krért., 1 méteren felül 50 kr.
Pinus Strobus (selyem fenyő) 1 méter magas 40, 1½—2 méterig 60 krért.
Larix (veres fenyő) 1 és fél méter magasságtól 3 méter magasságig 60 krért.
Juniperus virginiana 1 méter magas 50 krért.
Papp József-nél Nagy-Arban. 30442

Alkalmazást keres.

Én 30 éves,

középtermetü nő, óhajtanék egy előkelő családhoz vagy magános urnőhöz, esetleg idősebb magános urhoz mint házvezetönő vagy kiadónő vidéken alkalmaztatni, a hol mint családtag lennék tekintve. Jó bizonyitványokkal rendelkezem; az állást bármikor elfoglalhatom. Czimem a kiadóhivatalban. 5103

Kezelő tiszti

esetleg segédtiszti állást keres egy felsőbb tanintézetet végzett, hosszabb gyakorlattal és jó ajánlatokkal biró 32 éves gazdatiszt. Czime a kiadóhivatalban. 5121

Intelligens

középkoru nő, ki mindenféle házi teendőkben jártas, gazdasszonyi állást keres. Esetleg ápolónőnek vagy gyermek melle is ajánlkozik szerény feltételek alatt. Leveleket „Özvegy“ czim alatt a kiadóhivatal továbbit. 10411

Azonnali belépésre

alkalmazást keres tisztességes füszer- és csemege-áru kereskedő-segéd. Czim a kiadóban megtudható. 5124

Alkalmazást nyer.

Kisasszony,

kereskedelmi képzettséggel, könyvvitelben, német és magyar levelezésben tökeletes, **azonnal belépheti** vidéki mümalomba. Évi fizetése első évben 700 frt, másodikban 800 frt., butorozott szoba, villanyvilágitás, szabad fütés. Ajánlatok vallás és kor megjelölésével „P. M.“ jelige alatt a kiadóhivatalba intézendők. 30560

Lakás és bérlet.

Balaton partján

a Révfülöpi hegyen egy csinos nyaraló 3 szoba, veranda, konyha, a nyári saisonra bérbeadandó! A verandáról kilátás a Balatonra. Közlekedés Boglárról naponta 3 szor gőzhajón. Bövebb értesités helyben, czim megtudható a kiadóban. 10408

Oktatás.

Nevelőnőket

német, franczia és angol nyelv és zeneismerettel, ugyszintén **bonnekat** és **gyermekkertésznőket** ajánl és elhelyez **Szegheőné S. Lujza Budapest, Andrássy-ut 28.** 30401

Okleveles német nevelőnő,

kitünően zongorázik, a franczia és angol nyelvet birja; északnémet **gyermekkertésznő**, müködött Angolországban, egy **francia bonne superieure**, gépvarrás és kézimunkában jártas, 120 frt évi fizetés; egy franczia ínas 12 frt havi fizetés, állást keresnek **Grétsy Ágoston** ügynöksége által, Budapest, Erzsébet-körut 51. III. emeleten. 5123

Nyári lakás kiadó.

Puszta-Szent-Mihály a József főherczeg telepen egy szép kényelmes uri lakás akár a nyári idényre akár egész évre ez év május 1-jétől igen olcsón kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalában 10410

Különféle.

Birtokcsere.

162.000 frt amortizációs kölcsönnel megterhelt 2621 holdas fejérmegyei birtok, egy jóval nagyobb eladósodott vagy tehermentes birtokért cserébe adódik. Részletes ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Birtokcsere“ czimen. 5120

Mintabirtok,

Somogy-Baranya határán, kt. 6400 hold igen szép **első osztályu szántó, vágható erdő**, elegendő **épületek, gazdag fundus**, az **idei várható terméssel együtt 960,000 frtért, 400,000 frt** lefizetése mellett átveheto, a maradék kisebb részletekben törleszthető. Bövebb felvilagositást csak közvetlen vásárlók nyernek, közvetitők kizárásával Levelek **Bécsbe** küldendők „C. 1557“ jelige alatt **R. Mosse** hirdetési irodájába. 30558

Ingyen

és bérmentve küldi az ujonnan megjelent

„Fehérnemü Értesitő“

valamint vászonnemüekből nagy mintagyüjteményt.

Auer Ignátz Fia
vászon- és fehérnemü gyári raktára,
30562 **Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.**

4¾ kiló kávé

nettó, bérmentve, utánvét vagy a pénz előre beküldése mellett; legjobb minőségért szavatosság.

Afrik. Mokka gyöngy ...	5.—
Santos, finom	4.95
Cuba, zöld, legfinomabb	5.40
Ceylon, kékes zöld, legfi.	6.70
Arany Jáva, sárga legf.	6.50
Gyöngy, legfinomabb ...	6.60
Arab mokka, illatos... ...	7.70

Árjegyzék és vámjegyzék ingyen.
Ettlinger & Comp. Hamburg. 30500

Divatárusnő,

aki 1000 forint értékü női kalapraktárral rendelkezik, **társnőt** keres, 4—500 forint készpénzzel önálló üzlet együttes tovább vezetésére. Ajánlatok **„Divatárusnő“** jelige alatt e lap kiadóhivatalába intézendők. 10400

Vizmentesitésekre

ajánlok raktáramból

épitész-szivattyukat körszivattyukat, locomobilokat

használt, de **kezesség mel letti jó állapotban.**

SCHLESINGER ALAJOS
V., Váczi-ut 26. szám. 30291

Kiadó

egy szép utczai, 2 ablakos szoba előszobával és külön bejárattal. Sándor-uteza és a Rókus-kórház közelében. 10407

Vetőmagvak.

Ezredéves kiállitáson legmagasabb dijjal: **disz-oklevéllel kitüntetve.**

Lóheremag,
Luczernamag,
Oberndorfi répamag,
Duppaui zab.

50 kilón felüli mennyiségben kapható

Gróf TELEKI ARVÉD
drassói uradalmában, u. p. Konczа. 30322

Gazdák figyelmébe

Nagy birtokfelosztás

kisebb-nagyobb parczellákban, 6500 hold
melyből 4000 hold kitünő

legelő

2500 hold erdő, vevők tetszése szerinti részletekben **örök áron eladó**, a legelőnek (1200 □ öles) holdja, **60 azaz hatvan forintjával**, az erdők pedig a minőséghez képest 50—70, ős erdő 80—100 éves fákkal boritott rész 80 frtjával. A birtok Biharmegyében, Nagy-Váradhoz s vasuti állomáshoz közel fekszik, a birtok fekvése hullámos de nem hegy, sem nem lapály, hanem gyönyörü fensik, és mert a fold minősége is jó, nagyobb része esetleg szántásra is alkalmas, és kaszáló is van benne.

Különösen ajánlatos juh és szarvasmarha tenyésztő gazdáknak, mivel a birtok bármely része bőven és jó legelőt ad. Vevők jelentkezhetnek folyó évi április hó 26-ig.

Bővebb értesitést nyujt: 30567

Takács Dániel
Nagy-Váradon, Nagyteleki-utcza 436.

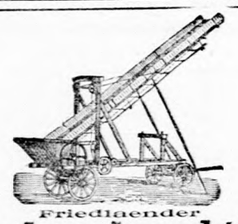

Friedlaender
szalma-kazalója
(ELEVATOR).

2½—12 lóerejü gőzcséplő-készletekhez, egyenes irányban és derékszögben a **mozgony meg terhelése nélkül működik.**

Szállitás kezesség és olcsó árak mellett
1400 drb már üzemben.

Legjobb referenciák. 3028

FRIEDLAENDER JÓZSEF-féle gépgyára
Budapest, VIII., Külső Kerepesi-ut I.
(a központi pályaudvarral szemben)
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Tenyész kos és bika-eladás.

Mélt. gróf Károlyi Lajos ur tótmegyeri merino electorralnegretti törzsnyájában

60 drb két éves kos,

a törzskönyvezett tehenészetből pedig **3 darab két éves eredeti importált allganiak után származó bika** eladó.

Bővebb felvilágositást nyujt **az urad. tisztartóság** Tótmegyeren. 30533

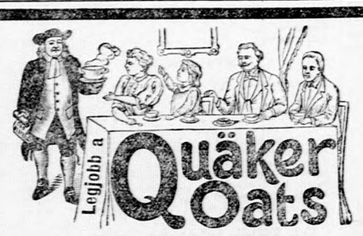

(hámozott amerikai zabmaláta-termék)

reggelire, ebédre és vacsorára;

levesnek, szósznak és tésztának kitünően felhasználható; táplálóbb mint a hus (16% fehérnye) könnyen emészthető, gyorsan elkészithető, kiadós és olcsó. Levesnek és szósznak készitve nem szükséges beránani. 30122

Egy doboz (egy angol font) 32 kr. fél font 18 kr.

Mindenütt kapható.

THE AMERICAN CEREAL COMPANY, TRIEST.

Szövetmaradékok,

melyek a nagy szétküldési üzlet következtében visszamaradnak, nagybani elárusitás helyett **„en parthie“** kicsinyben is jutnak eladásra, hogy ezáltal a vevőnek alkalma legyen, szükségletét szövetárukban nálam potom áron fedezhetni.

Stikarovszky János
Budapest, Ó-utcza 2. sz. 30204
Maradékokból minták nem küldetnek szét.

Gyönyörü

gyermek-kosztümök és felöltök 4 frttól feljebb az „Angol szabó“-nál Kohn Heilmann és fiai Károly-körut 12. első rangu férfi- és gyermek-ruha raktár, a Huszár-házzal szemben. Minden darabon a szigoruan szabott ár látható. 30527I

Török Szigfried

festék- és zsiradékáru gyári raktára
BUDAPEST, Üllői-ut 5. szám.

1 kil. legfin. petroleum	21	kr.
1 „ Császárolaj	24	„
1 „ legfin. lenolaj-kenecze ...	36	„
1 „ benzin	28	„
1 „ terpentin	30	„
1 „ gép-hakrolaj	21	„
1 „ könnyü gépolaj	15	„
1 „ Oliva-olaj I.	40	„
1 „ prima égőolaj	35	„
1 „ franczia háztartási olaj	65	„
1 „ korona zinkweiss	30	„
1 kopalak ... ... 60 krtól feljebb		
1 „ koporsólakk ... 35	„	„
1 „ padlófénymáz I. 75	„	„
1 tekercs fedőlemez	1 frt 40	kr.
1 csom. stearin-gyertya	33	„
1 „ parafin-gyertya	26	„
1 „ rizskeményitő	33	„
1 „ nyers „	21	„
1 „ 100 dob. svédgyufa ...	56	„
1 „ 100 dob. rózsagyufa ...	48	„
1 „ 100 dob. parasztgyufa	35	„
Kocsikenőcs gazdáknak prima fekete és sárga	4 7	frt
Kocsikenőcs I-a, kék	8	„
Legfinomabb fek. üzsérzsir	9	„

Mindenféle lakk, olajfestők és festékáru legolcsóbb áron.

Vidéki megrendelések utánvéttel 2% engedménynyel leikünsmeretesen teljesittetnek. 30444

Ne essék ön kétségbe

hajának vagy bajuszának hiányos növése, esetleg hajszálának teljes hiánya miatt, mig a **dr. Fairoh Felix-féle svájczi**

haj-elixirt

meg nem kisérlette, mely a hajhullást rögtön megszünteti és a hajnövekedést olyannyira termékenyiti, hogy a kihullott szálak helyébe, rövid használat után, **okvetlen ujak nönek.**

Tápláló ereje által azonnal **meggátolja az összülést** és visszaadja a hajszálnak természetes üde, ifju szinét és fényét.

Bámulatos gyorsan mozditja elő

bajusz- és szakálnövést

ugy, hogy még 16 éves ifjak is rövid idő alatt teljes és erős szakált és bajuszt nyerhetnek általa, mely tényt ezer meg ezer elismerő irás bizonyitja.

Határozott biztos sikerért a pénz visszafizetése mellett kezeskedtetik. 29387

Ára egy doboz **1 frt 20 kr.** egy dupla nagy **2 frt.**

Kapható Budapesten **Török József** gyógyszertárában, Bécsikapu-tér 12. és **Neruda Nándornál** IV. ker., Kossuth Lajos-uteza 9. Vidékre jeljesen **bérmentve** dobozonkint 20 krral drágább.

Hirdetések

a lap részére felvétetnek a kiadóhivatalban Papnövelde-utcza 8. szám.

Több mint 100 év

óta a finom világ legkedveltebb illatszere

4711. SZ. EAU DE COLOGNE

(kék-aranyos ragjegy)

Ferd. Mülhens
4711. sz. Köln a/Rh.

Kapható minden nagyobb illatszer-elárusitónál. 28854

Hová oly sietve?

Megyek Aguilár Edéhez, ott kaphatók a legszebb tavaszi divatos szinü czipők a legolcsóbb ár mellett.

Férfi elöl kapcsos czipő, barna borjubör...	4.40
„ elöl kapcsos czipő, barna chagrainbör...	3.70
„ barna borjubör czugos czipő...	4.20
„ feketelak czugos, világos betéttel	4.30
„ barna regatta kötni való	2.95, 3.30
Női barna angol füzős czipő, chagrin...	3.40
Női barna angol gombos czipő „	3.50
Női regatta, kötni való	2.40
Világos mélyen kivágott czipő...	1.90
Finom angol kenőcs, sárga czipőkre való	—.45

Több száz divatos ábrával ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

AGULÁR EDE
Budapest, Erzsébet-körut 6. szám
a New-York palotával szemben.

ZONGORA-TEREM
és
kölcsönző-intézet
A. Thierfelder, Wien, 7/3. Burgg. 7/B.
Legnagyobb zongora-, pianino- és harmonium-raktár.
Készpénz és részletfizetés mellett való eladás. 30040

Olcsó kölcsönzési dijak. Kepes árjegyzék ingyen

Teljes végkiárusitás.

31 éve a budapesti piaczon fennálló, jó hirnevü

butorüzletemet

betegség miatt feloszlatom és minden raktáramon található árut, **egyes darabokat** ép ugy mint **egész szobaberendezéseket, bármily elfogadható áron** kiárusitok. **Esetleg az egész raktárt egyben is átadom.**

KARDOS D.,
30451 **Budapest, V., Ferencz József-tér 6. szám.**

A CZERNY-féle

Tanningene

a legjobb és biztosan ártalmatlan

hajfestő-szer

a haj, a szakáll és bajusz, valamint szemöldök és szempillák testésére, melyek a legegyszerübb módon már egyszeri használat után teljesen megbizhatóan azt a biztosan, állandóan kifogástalan, fényes **szőke, barna** vagy **fekete** természetes szinüket ujra visszanyerik, a mely már megőszülés vagy fehéredés előtt tulajdonunk volt és a mely sem szappannal való mosás, sem gőzfürdő által szinét nem hagyja. (2 frt 50 kr.) Törvény által védve, lelkiismeretesen megvizsgálva és valódi minőségben kapható

Czerny J. Antal Bécs
XVIII., Carl Ludwigstrasse 6. szám (saját ház) és **I., Wallfischgasse 5. szám.**

Szétküldés utánvét mellett. Leirás ingyen és bérmentve, Raktárak minden gyógyszer- és illatszertárban.

Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF és EGGER A. FIAI gyógyszertárában stb. 29771

Földmivelésügyi m. kir. miniszter.

861/eln.

Felhivás

a brüsszeli lókiállitáson való részvételre.

Lovaink a külföld előtt minél szélesebb körben való ismertetése, valamint tenyésztményünk fokozottabb értékesitése czéljából elhatároztam, miszerint azon lótulajdonosokat, kik lovaikat a folyó év junius hó 18-ától 21-éig Brüsszelben rendezendő nemzetközi jellegü lókiállitáson bemutatják, az ebből felmerülendő költségeik részbeni fedezésére, minden ló után utólag 150 frt, egyszázötven forintyi segélyben fogom részesiteni az esetben, ha az ezen kiállitásra bejelentett lovak, egy ennek elbirálására kiküldendő szakközegemnek Budapesten kocsi elé fogva bemutattatnak és általa a kiállitáson való bemutatásra érdemeseknek itéltetnek.

Alkalmas a bejelentésre minden jelentékenyebb alkat- vagy szépséghibától ment, teljes koru, jól ápolt kocsiba idomitott jó **pár** ló, mely külleménél fogva fényüzési ló számba vehető, magyar tenyésztésü és magyar honpolgár tulajdonát képezi.

A párosan elfogadott lovak után a 150—150 forintnyi segély csak az esetben adatik ki, ha a párba fogott **mindkét ló** a kiállitáson tényleg bemutattatott. A lovak egyikének bármely okból való kicserélése a fogat ujboli bemutatását teszi szükségessé.

Egyes ló, csak mint ilyen behajtva jelenthető be, mely körülmény a bejelentésben külön fölemlitendő.

50 kros bélyeggel ellátott bejelentések a lovak korának, szinének, ivarának és magasságának pontos megjelölése, valamint annak fölemlitése mellett, hogy a bejentett lovak hol szemlélhetők meg, legkésőbb **folyó évi május hó 10-éig** a földmivelésügyi magyar királyi miniszterium lótenyésztési osztályához czimezve intézendők. 30482

Kelt Budapesten, 1897. évi márczius hó 15-én.

Magy. kir. földmivelésügyi miniszter.

Ma szombaton

utolsó nap!

„Exposition Generale“

női ruhakelmék, selyemáruk és női konfekciókban.

Kivételes olcsó árak mellett.

Hirsch Testvérek

Budapest, váczi-utcza 3. 30572

Alapittatott 1768. évben.
Csász. és kir. szab. Maraschino-gyár.

Francesco Drioli Zárában

ausztriai, angol és olasz udvari szállító.
A legöregebb és világhirü Maraschino-gyár.
30391 **DRIOLI-BRANDY**

Maraschino Maraschino Calceniga | **Drioli-Liquer Drioli-Amarasco** legf. készitmény

kapható: **Neruda Nándor, Molnár és Moser, Utasi Ferencz, Gyarmathy G., Szimon I. és Dobos C. József, Ergh Béla, Diósy Kálman, Török Bódog, Detsinyi Frigyes, Spullet István, Wolf Márton, Geiszler Béla, Hegedüs Lajos, Detsinyi Károly** uraknál, ugyszintén minden jobb drogueria- és csemege-üzletben.

Vezérképviselőség raktára **Markovics Henrik J.** urnál, **BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körut 4. szám.**

A szabadalmazott 30136a

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

százados rendszerüek, tolósulyos fémmérőkarral birnak és **a hid minden pontján egyenlően mérlegelnek.**

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket,

különösen gazdák-, gazdaságok-, községek- és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánlhatjuk.

Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek.

Fairbanks mérleg- és gépgyár részv.-társ.
Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váczi-ut 156.

Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrássy-ut 14. szám alá czimzendők.

Butorvásárlók figyelmébe

30057 ajánljuk az ezelőtt **Nádor-utcza 6. sz.**, most

kizárólag Nádor-utcza 16. sz. alatt

(a Béla-utcza sarkán) létező dusan felszerelt telepünket mindennemü

fa- és kárpitozott butorokból, a legmodernebb kivitelben, valamint franczia és angol különlegességekben a legjutányosabb árak mellett.

BERNSTEIN K. H. és FIA butorgyárosok és diszitők,
BUDAPEST, VI., Nádor-utcza 16. sz.

Doering-szappan a bagolylyal.

Oh, azok a férfiak!

Milyen kevés gondot forditanak a külsejükre és börük ápolására! Hiszen mi is végezünk olykor-olykor durva és piszkos munkát, mégis mindenki dicséri szép arczszinünket, kezünk fehérségét és finom, puha börünket. Természetesen, mert mi nem is használunk más szappant mosásra, mint a régóta hires és kitünő tulajdonságokkal bővelkedő 30016

Doering-szappant a bagolylyal,

mely a legujabb időben ismét jelentékenyen megjavittatott s mindenütt kapható **30 krért.** Ugyanezt ők is megtehetnék.

Nagybani eladók Budapesten: **Török J.** gyógyszertára, Király-utcza 12. **Egger** gyógyszertára a **„Nádor“**-hoz, Váczi-körut 17. **Stessel Nándor és Társa**, Sütő-utcza. **Kochmeister Frigyes utódai**, Nagykorona-utcza 32. sz. **Neruda Nándor**, Kossuth Lajos-utcza 9. **Detsinyi Károly** gyógyfüszer üzlete a **„Kigyó“**-hoz, Fürdő-utcza 10. **Molnár és Moser**, Korona-herczeg-utcza 9.

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából, IV., Papnövelde-utcza 8. sz.

MELLÉKLET A 93. SZÁMHOZ.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése április 2-án.

I.

Ugy megtelt ma kora délelőtt a képviselőház üléstere s karzata, ahogyan csak a legérdekesebb üléseken szokás. Nem is csoda, mert mára várták az összeférhetetlenségi bizottság jelentését a Neumannék ügyében meghozott ítéletről.

Nyüzsgés, mozgás, zsibongás uralkodott a teremben, mig az elnöki bejelentések elhangoztak. *Bánffy* az állami számvitelről szóló törvényjavaslatot terjesztette be, *Neményi* Ambrus pedig Magyarországnak a párisi világkiállításon való részvételéről szóló törvényjavaslatot nyujtotta be.

Majd *Várossy* Gyula jelentette be a Neumann, Tolnay, Benke és Lázár Sámuel ujabb összeférhetetlenségi esetét, mely azon a czimen áll elő, hogy a nevezett képviselők vezetői annak a pénzintézetnek, a mely 60 évre kapott engedélyt a kormánytól az egész ország területére a kézi zálogkölcsönre, a melynek pedig a kamatlábát a pénzügyminiszter állapitja meg s igy ez az intézet nagyon is függ a kormánytól.

Most végre a várva-várt eseményre került a sor. Gróf *Andrássy* Tivadar, az összeférhetlenségi bizottság elnöke beterjesztette az iratokat és jelentést a Neumannék első esetére vonatkozólag.

A ház elég esendben s érdeklődéssel hallgatta végig a hosszu jelentést.

Nagyobb zaj csak akkor támadt, a mikor a jegyzőkönyvben ahhoz az érdekes jelenethez jutottak, melyben *Krajcsovics* Sándor horvát képviselő, bizottsági tag németül óhajtott beszélni s noha nem tud magyarul s nem értette a tárgyalást, illetékesnek tartotta magát a — döntésre.

Azután folyt tovább a felolvasás, mig egyszerre csak odáig jutott *Molnár* Antal a felolvasásával, a hol gróf *Andrássy* Tivadar elnök nyilatkozik.

Egyszerre nagy csend lett s az egész ház figyelemmel hallgatta Andrássynak pontonkint felsorolt argumentumait.

Minden pont után felhangzott az éljenzés az ellenzék padjairól.

Andrássy Tivadar a fejtegetés végén odakonkludál, hogy az összeférhetetlenség fennforog és a mandátumok megsemmisitendők.

— Éljen Andrássy! — hangzik hatalmasan.

Molnár Antal jegyző pedig nyugodtan olvassa tovább az Andrássy fejtegetéseit, hogy Neumannéknak csak kötelességük lett volna annak idején bejelenteni az esetüket, ezt tudva és akarva elmulasztották, stb.

— Éljen, éljen! — hangzik folyton a baloldalról, mig a jobboldal kinos csendben, mozdulatlanul ül, csak *Rudnyánszky* Béla igyekszik a saját és *Krajcsovics* nézetét magyarázgatni a szomszédainak. (Rudnyánszky Béla, a ki máskor Ábrányi Kornél szomszédságában, a nemzeti párt és a jobboldal közti mesgyén szokott ülni, most a szélső jobboldalon foglal helyet, lehetőleg messze a tavalyi *ellenzéki* helyétől.)

Hosszas, perezekig tartó éljenzés zugott fel végül gróf *Andrássy* Tivadarnak s az ellenzék még akkor is éljenezte gróf Andrássyt, a mikor *Rakovszky* István jegyző már belekezdett a *Rátkay* László különvéleményének a felolvasásába.

Rátkay László rövidebb, de velős, logikus különvéleménye is nagy hatást keltett s Rátkayt is hatalmasan megéljenezte az egész ellenzék.

Végül — ugyancsak Rakovszky — a *László* Mihály különvéleményét olvasta fel. Lászlónak különvéleménye csaknem teljesen pontról pontra mindenben megegyezik az Andrássyéval.

Justh Gyula emelkedett most fel, hogy a házszabályokhoz szóljon. A 129. §. értelmében a bizottság csak a *jelenlevők* abszolut többsége hozhat *érvényes* határozatot, de a relativ többség nem. A fenforgó esetben nyolcz tag volt jelen, tehát az abszolut többség legalább öt, itt pedig csak négy szavazat volt egyenlő s ez képezte a többséget. Igy a meghozott itélet nem tekinthető érvényesnek, s épen ezért *Justh* Gyula ily értelmü határozati javaslatot nyujtott be. Hatalmasan megéljenezte az ellenzék Justh Gyulát erélyes felszólalásaért.

Pulszky Ágost ezzel szemben azt fejtegette, hogy nem a jelenlevők általános többsége, hanem (az elnök nem szavazván) csak a szavazók általános többsége szükséges.

A *Justh* Gyuláéval ellenkező értelmü javaslatot nyujt be.

— Mondjanak le Neumannék! — kiált *Förster* Ottó.

— Lemondani, lemondani! — szól bele *Endrey* Gyula.

A hangulat ezalatt mind izgatottabbá válik, a képviselők egyik oldalról a másikra átkiabálnak s a nagy zajból csak a „*lemondani*“ szó hallik ki tisztán, érthetően.

— Morzsányi le tudott mondani, de Neumannék nem! — kiált bele a zugó tömegbe *Lepsényi*.

Az elnök ekkor hirtelen felemelkedett s az ülést öt perczre felfüggesztette. Ép a legjobbkor, mert igy a fojtott levegőjü teremből a képviselők kiözönlöttek a folyosóra s noha ott is nagyban folyt tovább a vita, a hangulat némileg — de épen csak némileg — lecsillapodott, mire az elnök a szünet után ujra megnyitotta az ülést.

Polónyi Géza volt szünet után az első szónok. Ő abból indult ki, hogy a törvénynek, illetőleg a házszabálynak, csak megszoritó és nem kiterjesztő magyarázásáról lehet szó. Polemizált *Pulszky* Ágostonnal ezután s részletesen belement a házszabály illető szakaszának magyarázatába.

— Nyolczig számolni nem nehéz, — mond Polónyi. — Az is tudvalevő, hogy nyolcznak a fele négy s egyik négy a másik négynél nem több. Ezt még az oxfordi egyetemen is igy tanitják.

Kifejtette még Polónyi az Andrássy Tivadar különvéleményének jelen esetben kétségbevonhatatlanul különös és nagy fontosságát. Andrássy valóban a nagy nevéhez méltóan viselkedett.

— Ne dicsérje! — szólt bele *Gajáry* Géza.

— Higyje el a képviselő ur, hogy engem nem nagyon bánt az a viszketegség, hogy a tuloldal tériait dicsérjem — felel Polónyi nagy derültséget keltve. Ezalatt pedig a Polónyi szava mind élesebbé válik s észrevehetően kellemetlen perczeket okoz a jobboldalnak, mikor az ott ülő érdekszövetkezetet s konzorcziumot emlegette.

Polónyi reméli, hogy több Andrássy Tivadar is van a jobboldalon.

— *Az az egy is kiment* — kiált közbe . . . *Szűts* Pál, nagy ellenmondásokat keltve.

Polónyi végül kijelentette, hogy csatlakozik a *Justh* Gyula inditványához. *Molnár* apát, egyszerüen arra hivatkozva, hogy ő *magyarul olvasni tud* s azt is tudja, hogy nyolcznak négy *csak* a fele, szintén csatlakozik *Justh* Gyula javaslatához. *Sághy* Gyula a nemzeti párt nevében csatlakozik Justhoz s e csatlakozást egész röviden megokolta.

Sághy után *Kiss* Ferencz emelkedett fel a jobbközépen.

— Ki az? Ki ez? — kérdezték mindenfelől, mig kitudódott, hogy a kormánypárti szónok *Kiss* Ferencz szolnoki képviselő. Kiss Ferencz azután megkisérlette a Justh és Polónyi fejtegetéseit, de vállalkozása igen balul ütött ki reá nézve, mert csak afféle „argumentumai“ voltak, hogy négy több, mint három . . . Végül pedig, a mikor kifogyott az ilyen argumentumokból is, felolvasta a sokat emlegetett 129. §-t.

— Jól tud olvasni, — mondja Förster Ottó.

— Olvassa el még egyszer! — biztatja gunyosan *Kubik* Béla.

Szentiványi Árpád abban a véleményben van, hogy elnök csak szavazás után nyilatkozván, szavazata — mely nem is adatott le — nem számithat (Élénk *éljenzés* a jobboldalon), de *politikai és erkölcsi* tekintetekből nem veszi tudomásul a bizottság itéletét. (Élénk *ellenmondás* a jobboldalon.)

Visontai Somára került most a szólás sora s ő kezében a házszabályokkal, komoly argumentumokkal támogatta abbeli kijelentését, miért csatlakozik ő és pártja a *Justh* javaslatához.

Komjáthy Bélát az előrehaladott időben is nagy érdeklődéssel hallgatta az egész ház, mely pedig eléggé ki volt merülve. Komoly érvekkel támogatta a *Justh* javaslatát, ujabb momentumokat is hozva az érdekes vitába. Fejtegetése az ellenzék nagy helyeslésével találkozott s az ellenzék perczekig éljenezte Komjáthyt.

Ez alatt az a szenzációs hir terjedt el a házban, hogy *Badeni lemondott* s e hir természetesen egy időre ez irányba terelte a figyelmet.

Miután ezalatt az elnök bezárta a vitát s Justh és Pulszky éltek a zárószó jogaival, a nagy vita teljesen véget ért. Pulszky különösen a Polónyi szavaira reflektált nagy haraggal s prelekeziót tartott a tisztességről.

Polónyi még félreértett szavait igazitotta helyre, azután szavazásra került a sor. Az elnök előbb a Pulszky inditványát bocsátotta szavazás alá s kihuzta az *F* betüt, mint a melylyel kezdik a névsort.

— Fujj! — jegyzik meg többen nevetve.

— Holnap szavazzunk, ma szavazzunk! — kiáltják össze-vissza, az elnök pedig ez alatt öt perczre felfüggeszti az ülést.

Szünet után megkezdődött a szavazás. *Molnár* Antal olvasta erős hangon a névsort s *Kubik* Béla, *Förster* Ottó, *Zichy* Jenő oda-oda kiáltották az igen-nel szavazóknak a inkompatibilis állásaikat.

Körülbelül igy ment a szavazás:

— *Josipovich* Géza! — *Vulkán!*
— *Heltai* Ferencz! — *Dunabüs!*
— *Kristóffy* József! — *Viczinális!*
— *Kubinyi* György! — *Üveggyár!*
— *Láng* Lajos! — *Dinamit!*
Polyák Bélának odakiáltották: *waggongyár!*
— *Neményi* Ambrus! — *Csomagszállító!*
— *Pulszky* Ágost! — *Vegyenek salgótarjánit!*
— *Radocza* János! — *Ujpesti vasut! Schlick!*
— Sima Ferencz! — kiált *Molnár* Antal jegyző. (Összeférhetetlen *Vadnay* főispánnal.) S igy ment ez véges végig, minduntalan egy-egy megjegyzés esvén a kikiáltott nevekre.

A szavazás eredménye az lett, hogy *igennel* szavazott, a *Pulszky* javaslata mellett *164* képviselő, *nem*-mel pedig *56*. A Justh javaslata *108* szóny ikisebbségben maradt. *Távol volt 298 képviselő.*

A következő ülés *kedden* délelőtt lesz.

II.

Elnök: Szilágyi Dezső.
Jegyzők: Molnár Antal, gróf Esterházy Kálmán és Rakovszky István.

A kormány részéről jelen vannak: báró Bánffy Dezső miniszterelnök, Lukács László és Josipovich Imre.

A jegyzőkönyv hitelesitése után

Elnök: A tegnapi választás eredményét jelenti a háznak. A kvótának ujból való megállapitására kiküldött országos bizottság tagjaira beadatott tegnap összesen 155 szavazat; ebből Hegedüs Sándor 150, Josipovich Géza 150, Láng Lajos 150, Falk Miksa 150, gróf Apponyi Albert 152, Horánszky Nándor 152, Széll Kálmán 150, Matlekovics Sándor 152, Tisza Kálmán 145, Pulszky Agost 143 szavazatot kaptak; a többi szavazatok egyesek közt oszlottak meg. Ennélfogva az előrorolt képviselő urak a *kvóta-bizottság megválasztott tagjainak* nyilvánittatnak.

Bejelenti báró *Pongrácz Anzelm képviselő levelét*, melyben Veszprémmegye ugodi választókerületének *képviseletéről lemond.*

Bemutatja *Berzeviczy* Albert képviselő levelét, melyben egészségének helyreállitása czéljából egy havi szabadságot kér.

Bemutatja Temesmegye közönségének feliratát magyar görög katholikus püspökség felállitása iránt és Selmecz-, Bélabánya szab. kir. városok közönségének feliratát a közügyi költségek *kvótájának jelemelése ellen.* (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Báró **Bánffy Dezső** miniszterelnök: Az 1870: XVIII. t.-cz. 27. §-a elrendeli, hogy az állami számvitel szabályozásáról az állami számszék törvényjavaslatot készitsen. A számszék elnöke által elkészitett és a kormány által is elfogadott törvényjavaslatot az állami számvitel szabályozásáról ezennel beterjeszti.

Neményi Ambrus előadó: Beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését Magyarországnak a párisi nemzetközi kiállitáson leendő hivatalos részvételről szóló törvényjavaslat tárgyában; továbbá ugyenezen bizottság jelentését két követségi palota épitése tárgyában.

Elnök: E két rendbeli jelentés kinyomatását és szétosztását a ház elrendeli, a napirendre tüzés iránt később fog határozni.

Várossy Gyula képviselő ur bejelentést kiván tenni.

Várossy Gyula: Rövid idővel ezelőtt a kormány és a budapesti takarékpénztár országos zálogkölcsönző intézete közt a kézi zálogra nézve 60 esztendőre szóló szerződés köttetett, illetve a nevezett banknak koncesszió adatott. Minthogy a nevezett pénzintézetnél a háznak négy tagja van érdekelve, ugymint *Tolnay* Lajos, az intézet elnöke, *Benke* Gyula és *Sámuel* Lázar igazgatósági tagok és *Neumann* Ármin jogügyi tanácsos.

Polónyi Géza: Már megint! (Zaj. Elnök csenget.)

Várossy Gyula: Miután e hatvan évre szóló szerződés oly jellegü, hogy ebből az összeférhetetlenségi állapot az 1875: I. t.-cz. 2. §-ának b) és c) pontjai alapján teljesen világos: a ház ezen négy tagjára tiszteletlet bejelentem az összeférhetetlenséget s kérem a ház t. elnökét, hogy további intézkedés czéljából sziveskedjék ezt a bizottsághoz utasitani. (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Elnök: A bejelentés az összeférhetetlenségi bizottsághoz utasittatik.

Következik már most a szolnok-kiskun-félegyházi helyi érdekü vasutnak engedélyezéséről szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása. Elfogadtatik.

A nagybecskerek-zsombolyai keskenyvágányu helyi érdekü vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslat harmadszori olvasásban elfogadtatik.

Gróf **Andrássy Tivadar**, *az összeférhetetlenségi bizottság elnöke:* Van szerencsém az összeférhetetlenségi bizottságnak Tolnay Lajos, Benke Gyula, Neumann Ármin és Sámuel Lázár képviselő urak összeférhetetlenségi ügyére vonatkozó jegyzőkönyveit és határozatát átnyujtani.

Elnök: Kivánják, hogy felolvastassék? (Halljuk! Halljuk! Zaj.) Kérem, ne diskuráljanak!

Gróf **Eszterházy Kálmán** és **Molnár Antal** jegyzők: (Felváltva olvassák a bizottság jegyzőkönyveit és határozatát. Hosszantartó zajos felkiáltások a bal- és szélsőbalon: Eljen gróf Andrássy Tivadar!)

Elnök: A különvélemények következnek. (Halljuk! Halljuk! Felkiáltások balfelől: Kié?)

Rakovszky István jegyző olvassa Rátkay László különvéleményét. (Élénk éljenzés balfelől.)

Olvassa László Mihály különvéleményét. (Élénk éljenzés balfelől.)

Gróf **Esterházy Kálmán** jegyző olvassa az összeférhetetlenségi bizottság jegyzőkönyvét.

Elnök: Ezzel mindazok az iratok, melyek a ház elé bemutattattak, fel vannak olvasva.

Rakovszky István jegyző: Justh Gyula!

Justh Gyula: A házszabályok 129. és 137. szakaszára való hivatkozással szót kérek a t. háztól. (Halljuk! Halljuk!)

Házszabályaink szerint, t. ház, az összeférhetetlenségi bizottság végérvényesen dönt mindazon összeférhetetlenségi ügyekben, a melyek a ház által hozzáutasittattak, (Ugy van! Ugy van!, a bal- és szélső baloldalon) s ennélfogva az összeférhetetlenségi bizottságnak érvényes határozatai meg nem változtathatók. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) Az összeférhetetlenségi bizottság érvényes határozatai a házszabályok 137. §-a értelmében tehát mindenkor tudomásul veendők a ház által. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Azt azonban a háznak joga, sőt kötelessége is minden egyes esetben megvizsgálni (Ugy van! ugy van! a szélső baloldalon.), vajjon alakilag törvényesek, szabályszerüek, egyszóval érvényesek-e az összeférhetetlenségi bizottság által a ház elé terjesztett határozatok? (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Mivel pedig, t. ház, nekem alapos aggályaim vannak az összeférhetetlenségi bizottság által beterjesztett határozatra vonatkozólag érvényességi szempontból (Halljuk! Halljuk!), kérem a t. házat, a házszabályokra való hivatkozással, hogy aggodalmaimat meghallgatni méltóztassék. (Halljuk! Halljuk!)

A házszabályok 129. §-a egész világosan megállapitja azokat az elengedhetetlen kellékeket, a melyek az összeférhetetlenségi bizottság határozatainak érvényességéhez mulhatatlanul szükségesek. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) A házszabályok 129. §-a ugyanis egész világosan kimondja, hogy érvényes határozathozatalhoz legalább öt tag jelenléte szükséges és a jelenlevők általános többsége határoz. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Az összeférhetlenségi bizottságnak oly határozatai tehát, a melyek öt tagnál kevesebb tag jelenlétében, vagy pedig nem a jelenvők általános, hanem csak relativ többségével hozattak, érvényeseknek egyáltalában nem tekinthetők. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Már pedig, t. ház, az imént felolvasott iratokból meggyőződhettünk arról, hogy az összeférhetetlenségi bizottság a jelen esetben a 129. §-nak azon rendelkezését, a mely szerint a határozatok érvényességéhez a jelenlevők általános többsége szükségeltetik, figyelmen kivül hagyta. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) A jegyzőkönyv tanusága szerint ugyanis az összeférhetetlenségi bizottság ülésén nyolcz tag volt jelen. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Érvényes határozat hozatalához tehát a jelen esetben öt tagnak egyforma szavazata lett volna szükséges. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) Ezzel szemben pedig látjuk, hogy csupán négy tag egyforma szavazata hozta létre a kérdéses határozatot.

A házszabályokban meghatározott általános többség tehát nem volt meg (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.), miért is a jelenvoltak általános többségének hiányában a bemutatott határozat érvényesnek nem tekinthető (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.), a jelentés tudomásul nem vehető (Ugy van! a szélső baloldalon.) és a bizottság utasitandó a házszabályoknak megfelelő érvényes határozat hozatalára. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Mindezeknél fogva, t. ház, a határozatot és jelentést tudomásul nem vehetem (Helyeslés a szélső baloldalon.) és ugy a magam, mint t. elvbarátaim nevében következő határozati javaslatot vagyok bátor benyujtani és elfogadásra ajánlani. (Halljuk! Halljuk! Olvassa.)

«Az összeférhetetlenségi bizottságnak bemutatott határozata a házszabályok 129. §-ában előirt azon rendelkezésnek, hogy érvényes határozathozatalra a jelenlevők általános többsége szükséges, mellőzésével jött létre, az összes iratok a házszabályoknak mindenben megfelelő határozathozatal és jelentéstétel czéljából az összeférhetetlenségi bizottságnak visszaadatnak.» (Élénk helyeslés és éljenzés a bal- és szélső baloldalon.)

Pulszky Ágost: Az egyetlen kérdés, melyre nézve tehát most a felfogásokban különbség van, az, a mely a jelenlevők általános többségének értelmezésére vonatkozik. (Zaj a szélső baloldalon.) Mert Justh ezt ugy magyarázta, hogy az összes jelenlevőket, nem pedig a szavazókat kell számba venni (Mozgás a szélső baloldalon.) és ha az összes jelenvoltaknak, az elnököt is beleértve, a számából kell, hogy abszolut többség nyeressék, ugy mint Justh mondotta, ezen esetben csak öt tag hozhatott volna három ellen érvényes határozatot. Másrészről ezzel szemben áll magának az összeférhetetlenségi bizottságnak és az összeférhetetlenségi bizottság elnökének véleménye és eljárása. A ház, midőn most a kérdésben dönt, tulajdonképen azt a kérdést dönti el, vajjon a 129. §-nak oly magyarázatához járul-e, mint a melyet határozati javaslatában is Justh és azok, a kik határozati javaslatát aláirták, kivánnak megállapitani, vagy pedig azt a felfogást és magyarázatot osztja a maga részéről, a melyet a bizottság és a bizottság elnöke maga e kérdésnek adott.

Kétségtelen, hogy ezen két vélemény közt csakis az a vélemény felel meg ugy ezen parlament eljárása praecedensének, az általános szokásnak és azon értelmezésnek, a melyet az abszolut szótöbbségnek általában adni szoktunk ugy a ház általános tárgyalásainál és szavazásainál, valamint a bizottságok tárgyalásainál és szavazásainál, sőt ez esetben a dolog természetének is, ugy, hogy ő azt hiszi, hogy kétségtelen, hogy a 129. szakasznak magyarázatát csak ugy állapithatjuk meg, hogy az általános többség alatt a szavazatok általános többségét értjük. Mert ellenkező esetben, ha nem igy értelmezzük, esetleg *soha érvényes határozat létre nem jöhet.* Azon esetben, ha az elnök nem szavaz és azon esetben, ha az elnökön kivül nem páros számban vannak jelen a bizottság tagjai és az egyik részről a piros szám, a másik részről a kisebb páratlan szám szavaz, az elnök nem szavazván, soha érvényes határozat létrejönni nem fog. (Ellenmondás a baloldalon.)

Ennélfogva azt hiszi, a ház nem szándékozhat e szakasznak oly értelmezést adni, a mely mellett e szakasz rendelkezései következtében azon bizottság, a melynek tárgyalásaira vonatkozólag ezt a szabályt megállapitja, esetleg soha abba a helyzetbe nem juthatna öt esztendőn keresztül, hogy érvényes határozatot hozhasson. (Helyeslés jobbfelől.)

Ezen indokoknál fogva (olvassa): «Mondja ki a képviselőház, hogy az összeférhetetlenségi bizottság jelentését, mint teljesen szabályszerüt, tudomásul veszi». (Helyeslés jobbfelől. Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon. Felkiáltások balfelől: Mondjanak le!)

Elnök: Az ülést öt perczre felfüggesztem.

(Szünet után.)

Elnök: Kérem, foglalják el helyeiket. Az ülést ujra megnyitom.

Polónyi Géza: A köztisztesség és a képviselőknek egyéni és politikai függetlensége olyan attributumok, oly kellékei a parlamenti életnek, melyek egyuttal mértéket adják azon közbecsülésnek és közisztelnek, a melyet a parlament a maga számára kifelé méltán joggal megkövetelhet. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Mind a kettő nem egyéni joga egy-egy képviselőnek, hanem közkincse magának a nemzetnek. Ugy kellene, hogy legyen, hogy féltékenyen őrzött közkincsét képezze a nemzetnek mind a kettő. A kettő feletti őrködés jogát a törvényhozás szuverenitásánál fogva a parlament maga saját törvénye, az összeférhetetlenségi törvény alapján gyakorolja.

Ha egy-egy ily kérdés felmerül, a legkevesebb, a mit méltán joggal megkövetelni lehet, az, hogy ily kérdés tárgyában itélet erejével biró bizottsági határozatok a parlament által megalkotott házszabályokban lefektetett formának és feltételeknek mindenben teljesen és tökéletesen megfeleljenek. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Ha létezhetnék ily kérdésekben magyarázat: ugy az semmi esetben sem lehetne kiterjesztő, hanem csak megszoritó. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

A kérdés, a mit Justh Gyula akkor vetett fel, a mikor azt mondá, hogy a beterjesztett jelentésből azon meggyőződést meritette, hogy a meghozott határozat, mely itélet erejével bir, nem felel meg azon kellékeknek, a melyek annak érvényességi feltételéhez a házszabályok szerint füzve vannak. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Pulszky Ágost három érvet lát kidomborodni. Az egyik érv az, hogy a bizottság határozatának hitelesitésénél ezen kérdés felvettetvén, a többség abban a véleményben volt, hogy az figyelembe nem veendő; a másik érv az, hogy ha ezen principium alkalmaztatnék, a melyet Justh Gyula a házszabályok 129. §-ának értelmezésére vonatkozólag adott, hogy akkor érvényes határozat nem keletkezhetnék (Felkiáltások a szélső baloldalon: Furcsa!) és végül és harmadszor, hogy a házszabályok nem a jelenlevők, hanem a szavazók általános többségét követeli meg mint feltételt. Ez volt a három érv.

Foglalkozik majd sorrendben ezen érvekkel; előre is azon meggyőződésnek adván kifejezést, hogy Pulszky annyira tévedésben van, hogy az általa hirdetett elméletet semmiféle egyetemi tanszékről eddig soha az életben nem hallotta, még az oxfordit sem véve ki. (Zaj.)

A mi az első kérdést, a hitelesités kérdését illeti, akkor járt volna el a bizottság helytelenül, ha a promulgált itéletet nem ugy hitelesitette volna, mint a hogy promulgáltatott, mert a hitelesitési eljárás semmi más, mint azon kérdésnek eldöntése és jegyzőkönyvbe foglalása, hogy az itélet ugy van-e szövegezve, a hogy az kihirdettetett. Ha a bizottság a kihirdetett itélettel szemben azt mondta volna később, hogy törvényellenségi okot lát fenforogni, akkor járt volna el inkorrekte és világosan törvényellenesen. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Tegyük fel, hogy az a bizottság, a mely többségében egy helytelen itéletet hozott, vajon mit vitiálna a képviselőháznak, hogy azon jogát és kötelességét a házszabályok szempontjából, hogy itt, e helyütt érdemlegesen megvizsgáljuk, hogy megfelel-e azon feltételeknek, a melyeket a házszabályok előirnak? (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Ha azon bizottság az egyik kérdésben tévedésben lehetett, consequenter szabad volt neki a másikban is tévedésben lenni és a háznak legfölebb az a kötelezettsége állott volna elő, hogy mindkét jegyzőkönyvet megvizsgálja, hogy vajjon megfelel-e a házszabályoknak, vagy sem?

A kérdés másik részére is megteszi megjegyzéseit. Lehet-e megengedni azt, hogy megtörténhessék, hogy 4 kontra és 4 pro áll egymással szemközt és az egyik négynek a véleménye emelkedik itéleterőre, mig a másik négyé nem respektáltatik. (Ugy van! ugy van! a szélső baloldalon.) A házszabályok 129. §-a és épen a kérdéses passzus, mely felett vitatkozunk, a régi házszabályokban nem volt benn, hanem az 1892-ben megalkotott uj házszabályokba, mint külön uj dispozicio vétetett fel. Miért vették azt fel, és miért vették fel ugy? Azért, mert biztositani akarták minden körülmények között azt, hogy a jelenlevő, itéletre hivatott férfiak abszolut többségének véleményo legyen itélet alakjában a ház elé terjesztve.

Lehet-e a felett vitatkozni, midőn a törvény azt mondja: a *jelenlévők* általános többsége határoz? Hiszen a magyar törvényhozás tagjai talán tudnak még magyarul.

Lehet-e a felett vitatkozni, hogy a jelenlevő és szavazó

NINA KISASSZONY.

— FRANCZIA REGÉNY. — 20

— Milyennek találja a kastélyt?
— Pompás.
— Az erdőt?
— Csodás.
— Tehát, mit gondol, megéri a háromszázezer frankot?
— Potom árnak tartom.
— Akkor hát, mikor lesz a megkérés?
A nagybácsi homloka összeránczolódott.
— Attól félsz talán, hogy közeledik a világ vége? Miért ez a nagy sietség, én istenem? Hiszen csak huszonöt esztendős vagy; nem halsz bele egy pár heti várakozásba! Sőt, ha tudni akarod a véleményemet, én még fiatalnak tartalak a házasságra.
— Oh, bátyám!
— Nem való megnősülni a te korodban. Megcsalnád azt a kedves kisikét!
— Én, megcsalnám? . . . Sokkal jobban szeretem!
— Annál rosszabb. . . . . A szenvedélyes nagy szerelem nem vezet jóra a házasságban; oda nyugodt, folytonos, komoly vonzalom kell. Te, te nem vagy komoly.
— Hogyan mondhatja ezt?
— Látod fiam, De Montberthier kisasszonynak kissé meglett koru ember volna megfelelő, a kinek van tekintélye, a ki tiszteletet gerjeszt. . . . Hány szeretőd volt már?
— De . . . nem értem az összefüggést.
— Hét, vagy nyolcz, mi? Talán eljutottál a tuczatig is? Ez kevés gyermekem! Nincs tekintélyünk a feleségünk előtt, a mikor még csak olyan keveset éltünk. . . . Menj fiam, vedd át a postát; hallom, hogy zörget a levélhordó odakünn. Nos, mit vársz még?

De Saverne hangja nyerssé vált. Különben pár nap óta, Michelnek volt alkalma az igazgatót érezni a nagybácsi alatt.

A kastélyban Armand még hallatta néha „az ősém“ kifejezést, de gyakrabban használta „a titkárom“ elnevezést. Kezdte elfelejteni a rokont, hogy csak a fietett alkalmazottat lássa. Mindenféle megalázó foglalkozásokra kényszeritette a Montberthierk jelenlétében.

Michel pedig engedelmeskedett, hogy el ne veszitse a gazdag nagybácsi kegyét; engedelmeskedett annak az embernek, a ki egy egyszerü zavarával Nina boldogságát teremthette meg, vagy a boldogtalanságát okozhatta.

Ugyanezért az okért a fiatal leány is mindent meglátszott bocsátani az öreg zsarnoknak; még mindig elfogadta a karját, mosolygott szellemes megjegyzéseire, előzékenyen hallgatta a turbékolását.

Egy nap engedte, hogy megcsókolja a kezét, és másnap engedte, hogy megcsókolja a tenyerét.

A szép Armand lassankint megszokta, hogy virágokat, könyveket, czukorkákat vigyen neki. A mikor Nina köhögött, ő pasztillákkal érkezett meg; a mikor a nagy meleg miatt panaszkodott, ő sietett kinyitni az ablakot.

De Saverne megfiatalodni érezte magát; az erdőben való gyakori tartózkodás, kitünő hatással volt reá, uj életnedvet látszott magába szivni a fákból. Esténkint a zongorához vezette Ninát és egy husz éves ifju hevével énekelt neki az uj dalművekből.

Egy nap sötétebbé vált a bajuszsza; bizonyosan megfestette.

Michel megengedte magának, hogy évelődjék vele ebből az alkalomból; de nagyon is hamar meg kellett bánnia.

— Fiam, tudod, hogy az Oise departementban a molnáraim munkaszünettel fenyegetnek. Ülj föl hát az öt órai gyorsvonatra és igyekezzél rendbe hozni az ügyet.

— De kedves bátyám, Montberthierban kell ebédelnem, önnel együtt.

— Majd kimentelek. Készitsd el a podgyászodat és vigyél magaddal fehérneműt is. . . . Csak akkor jőssz vissza, a mikor már minden leesendesedett.

És Michelnek el kellett utaznia.

Mint a hogy megigérte, De Saverne kimentette Nina előtt. Egy kis meghatottságot is vegyitett a hangjába, mialatt megtette.

Azután pedig, minthogy miindig illetlen cselekedet megszomoritani a környezetünket, ha még olyan bánat emészt is, kitünő étvágygyal ebédelt meg és elsevegte a párisi boulevardokon forgalomban lévő legujabb szójátékokat és élczeket.

Nem kevésbé volt szeretetreméltó a következő napon is.

Fölhasználva az ürügyet, hogy aznap nyilt meg a vadászat évadja, testhez álló oliv-zöld bársony öltözetben jelent meg a kastélyban, a mely öltözetben módjában volt mutogatni bánatot gerjesztő lábszárait.

— Semmitsem ettem ma reggel, kedves gyermekem, — vallotta meg, mialatt leakasztotta válláról a puskáját, de valószinüleg szerencsésebb leszek estére, ha megengedi, hogy magácskával forduljak egyet az erdőben.

Nina nem merte visszautasitani. Elindult vele és igyekezett ellentállhatatlan lenni.

Az alkalom kedvezőnek látszott, hogy befejezésre juttassa a rég huzódó ügyet és reá vegye De Savernet a kérés előterjesztésére. Sokáig késziilödik a kedves nagybácsi, de egy vagy más nap mégis csak kénytelen lesz magát megadni.

A szép Armand nagyon lirikus hangulatban volt a délután folyamán; Lamartine verseit idézte és mély sóhajtásokat küldözgetettt a száraz falevelekhez. Azután beszélt a titkárjáról. Kijelentette, hogy nagyon jó fiu; nem lángész ugyan, de hüséges és ragaszkodo, mint egy ujfunlandi eb; mintaszerü hivatalnok, a ki igazán megérdemli a fizetését. Jövője azonban még sincs; nincs elég becsvágya, nincs benne nagyratörekvés. — Mint iroda-főnök fogja végezni, lüszter karzsákkal a könyökén, háromezer frank jövedelemmel.

Öt órakor, a mikor a téli pavillont környező fenyőfák felé vezette a fiatal leányt, szemközt találkozott Michellel.

— Hogyan, már visszajöttél?! — kiáltott föl kissé nagyonis leplezetlen rossz kedvvel.

— Vissza, kedves bátyám, — felelte vidáman a fiatal ember. Oh, milyen szép ön ma?

— És a strikeolók?

— Az ügy nem volt komoly. Két óra alatt lecsendesitettem őket.

De a liszt-nagykereskedőnek nem jutott eszébe köszönetet mondani ezért a szerencsés eredményért; fekete szemében villámok czikáztak.

Michel azonban Ninához fordult és mert ezt az első elválást nagyonis kegyetlennek találta, feszletenül kárpótolta magát; a leggyöngédebb két csókot nyomta a jövendőbelije két arczára.

Az öreg nagybácsi elzöldült, bátran vetekedhetett oliv öltözékével.

— Fiam, — mondá másnap az unokaöcsének, fontos megbizást adok neked. Rögtön utnak indulsz Londonba és uj raktárt bérelsz a lisztünknek. A mostanit tulságosan nedvesnek találom. Keress valami alkalmasat a rakpartokon és mielőtt megkötöd a szerződést, küld el nekem a helyiségek tervrajzát. Azután pedig meg fogod tekinteni a legjobb hirnévnek örvendező angol malmokat és tájékozod magadat, hogy minő előhaladásokat tettek tengerentuli szomszédaink.

Michel elsápadt e szavak hallatára. Reá nézett De Saverne Armandra és megdermedni érezte a szivét.

— Kedves bátyám, — szólt elfulladt hangon, szeretnék megkérdezni valamit öntől.
— Beszélj, édes fiam.
— Szeret ön engem?

De Saverne hirtelen fölvetette a fejét. A kérdés ugy látszott, hogy meglepte.

— Persze, hogy szeretlek, — válaszolta tompa hangon. Kérdezheted te ezt; te, a kit fölneveltelek, a kit megszabaditottalak a nyomoruságtól! Háládatlan, megérdemelnéd . . .

— Bocsásson meg, bátyám, féltem . . . . Pár nap óta azt hittem . . .

— Mit hittél? — vágott az unokaöcsese szavába büszkén De Saverne.

Michel nem merte folytatni. Lesütött szemekkel hebegte:

— Bocsásson meg, . . . bocsásson meg, a miért kételkedtem! . . . Tudja, mennyire szeretem Ninát, ugyebár? Tudja, milyen nagy szükségünk van önre, Ninának is és nekem is?

— Nem feledkezem meg rólatok, — válaszolt összeránczolt szemöldökkel a liszt-nagykereskedő és meg akarom teremteni a boldogságtokat, mihelyt lehetséges.

— Köszönöm, kedves bátyám! . . . El fogok utazni.

Michel elment bucsut venni Ninától és még aznap este Calais felé robogott a vonaton.

(Folytatása következik.)

nem kétféle dolog? A «jelenlévő» szót lehet-e ugy magyarázni, hogy az szavazó?

Ez az eset még nyilvánvalóbb, mert gróf Andrássy Tivadar mint a bizottság elnöke különvélemény alakjában is indokolva szavazatát, jegyzőkönyvbe foglalta meggyőződését.

Ez a vélemény az adott esetben a jogi analógiák szempontjából mért bir fontossággal? Mert konstatálja előttünk azt, hogy tényleg csak négy tag volt az itélet mellett, négy pedig ellene. Gróf Andrássy Tivadar akkor, midőn a szavazás befejezése után véleményét nyilvánította s midőn azt irásba foglalva, megindokolta, nemcsak a lelkiismeret törvénye által adott joggal élt, hanem valósággal közhasznu cselekvényt is követett el (Ugy van! a szélső baloldalon.), a melyre nézve szóló örömmel konstatálja, hogy ezzel a cselekedetével gróf Andrássy Tivadar a névhez méltóan, a melyet örökölt, a nemzetet hálára kötelezte. (Élénk éljenzés a szélső baloldalon.)

Már most, midőn igy áll a dolog (Egy hang jobbfelől: Ne dicsérje! Egy hang a szélső baloldalon: Megérdemli!) T. barátom és képviselőtársam, kegyeskedjék nekem megengedni, az a viszketeg, hogy önök közül valakit dicsérjek, engem nem igen szokott bántani. (Derültség.)

Minden itéletnek a tekintélye, a tiszteletben tartása függ attól az auktoritástól, melyet a biróság reprezentál. Érdemlegesen, hogy vajjon egy itélet mértföldjelzője marad-e egy kornak, vajjon követendő példaként lesz-e az utódoknak felállitva, vagy nem, az attól függ, hogy milyen indokokat sorol fel; de alakilag, hogy azon itélet érvényes és tiszteletben tartható legyen, annak egyetlen feltétele, hogy a biró azon hatáskörében járjon el, melyet a törvény számára előir és azon feltételek szerint hozzon itéletet, melyeket a törvény tőle követel. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Mily furcsa helyzettel állunk szemközt!

Ha nem ismertük volna is gróf Andrássy Tivadar véleményét, akkor is a házszabályok világos rendelkezése alapján, mely sem magyarázást nem tür, sem félremagyarázást meg nem enged, midőn tényleg a jegyzőkönyv alapján konstatálva van, hogy 8 tag volt jelen, csak oly itéletet fogadhatunk el érvényesnek, a mely 5 tag hozzájárulásával keletkezett.

Miután a házszabályok 129. §-a minden kétséget kizárólag előirja, hogy a jelenlevők abszolut többsége dönt, kérdi a többség tagjait, van-e valaki, a ki ezt a szót «jelenlevők» ne értené? Ki lesz az, a ki a házszabályok világos rendelkezése ellenére, midőn a szóhoz kétség nem fér, midőn a házszabályok jelenlevőkre fektetik a sulyt, midőn a házszabályok módositásánál ez *ritkitott* betükkel lett közzétéve, mint uj alakja a házszabályoknak, fog-e akadni valaki, a ki oly ügyben, melyről nem akar érdemlegesen nyilatkozni, még akkor is hozzájáruljon, hogy a házszabályok meghamisitásával mondassék egy itélet érvényesnek, midőn arra semmi szükség nincs. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Szónok azon véleményben van, hogy a többség táborában több gróf Andrássy Tivadar is van. (Ugy van! Ugy van! a bal és szélső baloldalon.) Ezen felj tevésben . . .

Szőts Pál: Az is kiment a teremből, ugy megdicsérte! (Nagy zaj a bal- és szélső baloldalon. Felkiáltások a baloldalon: Gyönyörü! Hosszantartó nagy zaj. Elnök ismételten csenget.)

Elnök: Csendet kérek!

Polónyi Géza: Hát, hogyha csak egy volna, és az az egy is kiment, az önökre vetne szomoru világot. (Élénk helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) Bárminként álljon is a dolog, ő a magyar nemzet jövője érdekében, a parlamenti tanácskozások komolysága és higgadtsága érdekében . . .

Meszlényi Lajos: Kenyérmezei ütközet. (Derültség.)

Polónyi Géza: Kéri a többséget, hogy nincs arra semmi szükség, hogy kicsavarjuk a házszabályok értelmét.

Ha önök el akarják vállalni a felelősséget a nemzet előtt azért, hogy a törvényeket és házszabályokat egyaránt lábbal tiporják, ám legyen önöknek igazságuk. En a magam részéről a törvény és házszabályok világos rendelkezései alapján támogatom Justh Gyula t. képviselőtársam határozati javaslatát. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Rakovszky István jegyző: Molnár János! (Egy hang balfelől: *Ez az áldást adja rá!* Derültség.)

Molnár János: T. ház! (Hosszantartó nagy zaj.)

Elnök: (csenget) Csendet kérek!

Molnár János: Egész röviden kijelenti, hogy tekintve, hogy ő nem analfabéta, ő tud olvasni, megérti a házszabályt és csatlakozik a Justh javaslatához. (Helyeslés a baloldalon.)

Sághy Gyula: Polónyi és Justh fejtegetései után feleslegesnek tart minden hosszabb indokolást s egyszerüen csatlakozik Justh inditványához.

Kiss Ferencz: (Felkiáltások: Ki ez?) Hivatkozik a 129. §-ra. Az itélet, szerinte, helyes és érvényes. A bizottság egészen korrekten járt el. Ezt ő azzal véli legjobban bebizonyithatni, hogy ujra felolvassa az illető szakaszt. (Nagy derültség. Zaj. Elnök csenget.)

Elnök: (Csenget.) Csendet kérek!

Szentiványi Árpád: Mindamellett, hogy ő az összeférhetlenségi bizottság elnökének nézetét egész terjedelmében magáévá teszi, mégis azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a mennyiben az elnök a maga nézetének csak akkor adott kifejezést, a midőn a szavazás megtörtént, az ő szavazata tehát nem számithat. (Élénk tetszés és helyeslés a jobboldalon.) Kijelenti azonban, hogy politikai és erkölcsi tekintetből a jelentést tudomásul nem veszi. (Élénk ellenmondás a jobboldalon.)

Elnök: Kérem a képviselő urakat, itt a jobboldalon, hogy fenszóval ne konverzáljanak és itt a baloldalon is. (Élénk derültség.)

Visontai Soma: Azt hiszi, hogy mindnyájunknak érdekében áll, hogy a házszabályoknak ily fontos §-a iránt homály ne létezzék és hogy annak helyes értelme iránt kellő tájékozottsággal birjunk. Épen azért ugy véli, hogy minden személyes vonatkozás nélkül is teljes tárgyilagossággal lehet a kérdéshez hozzászólani. (Halljuk!)

Ha a 129. §-t elolvassuk, akkor természetesnek találjuk, hogy az összeférhetetlenségi bizottság határozatait, tekintve azon nagy horderőt és nagy fontosságot, a melylyel az összeférhetetlenségi bizottság határozatai birnak, még nagyobb cautelákhoz és garancziákhoz kötötte, mint az egyébb bizottsági határozatokat. Mert mig a házszabályoknak 123. §-a megelégszik, hogy más bizottságoknál a tagoknak csak egyharmadrésze jelenjék meg a bizottsági tárgyalásokra, addig a 129. §. értelmében az összeférhetetlenségi bizottság határozataihoz legalább is 5 tag jelenléte szükséges.

A kérdés az, hogy a 129. §. 2-ik bekezdése miképp értelmezendő.

Elnök (csenget): Kérem a képviselő urakat itt a középen, ne diskuráljanak!

Visontai Soma: Erre nézve osztozik *Justh* nézetében.

Komjáthy Béla: Egyik előtte szólott képviselő ugy tüntette fel a dolgot, mintha e párt e kérdést pártszempontok szerint akarná eldönteni, pedig ide pártkérdést belevegyiteni egyáltalában nem akarhatunk. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Minden törvény alkotásánál a törvényhozónak minden egyes szóra figyelnie kell. (Zaj.)

Elnök: Csendet kérek itt az irói karzaton!

Komjáthy Béla: Hivatkozik magára Pulszkyra, a ki törvényalkotásban sokszor résztvett; igaz-e, hogy ilyenkor minden egyes kifejezést meg kell latolni?

Kiss Ferencz a 129. § három határozatára hivatkozott. Igen sajátságos törvénymagyarázat, hogy midőn határozatképességről van szó, jelenlevőnek veszszük az elnököt, midőn pedig határozathozatalról van szó, akkor nem tekintik jelenlevőnek. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Ha nem azt akarta volna a házszabály, hogy általános többség legyen, miért használta e szót: «általános többség?» Mondhatta volna: «a jelenlevők többsége határoz.» De midőn azt mondta, hogy általános többség, mindenki megnyugvással fogadhatta azt is, hogy az elnök csak a szavazategyenlőség esetén szavaz. Ebbe csak azért lehetett belemenni, mert a ház senkinek szavazati jogát el nem kobozhatja.

Mikor az összeférhetlenségi bizottság tagjait mi itt a házban megválasztottuk, azon tudattal és azon intenczióval választottuk meg, hogy azon bizottság minden egyes tagjának szavazata lesz, a mint hogy a szavazatát nem is lehet egy tagnak sem elvenni, hanem abba, hogy az elnöknek csak szavazati egyenlőség esetén lehet szavazni, belenyugodtunk azért, mert az előtte való pontban világosan ki van mondva, hogy általános többség szükséges, mert hogyha ezen szakaszt megtartjuk, akkor nincsen arra eset, hogy az elnök ne szavazhasson. A házszabályok értelmében öt tagnak kell jelen lenni, ha öt tag jelen van, akkor vagy szavaz az elnök, vagy nem szavaz. Ha szavaz, akkor kettő ide, kettő más véleményre szavaz; vagy meg van az abszolut többség, t. i. három szavaz oda, egy szavaz ide, ekkor az elnök szavazatának szüksége fenn nem forog, csakis akkor forog fenn, midőn az általános többséget ki nem mondhatja.

Ha van hat tag, akkor azt mondja Pulszky, hogy ily esetben roppant nehezen lehet határozatot hozni. Nehezen lehet, de nem azért küldünk ki egy bizottságot, hogy könnyebben határozhasson vagy sem, hanem azért, hogy saját meggyőződése szerint mondjon itéletet vagy határozatot. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Ez az összeférhetlenségi kérdés oly nagy port vert fel az országban, a közvéleményt annyira foglalkoztatja, hogy nem teszünk a ház méltóságának, szolgálatot akkor hogy ha mi, miként az egyik felszólaló mondotta, esetleg kételyeket hagyunk az iránt, hogy a határozat formailag helyesen hozatott-e vagy sem. Azt a házszabályok respektálása követeli, hogy kétely ne maradjon azon határozat érvényessége iránt. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Ha azon határozati javaslat elfogadása, melyet Justh Gyula benyujtott, azt jelentené, hogy mi perhorreskáljuk az ott alakult többséget azért, hogy ezzel tüntetni akarunk a különvéleményt beadók véleménye mellett, nagyon helytelenül járnánk el. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Nagyon régi mondás az, hogy akármilyen rossz törvényünk van, jobb az a rossz törvény, ha megtartjuk, mint akármilyen jó törvény, ha meg nem tartjuk. Minden pártkülönbség nélkül, tisztán a törvénynek egyedül helyes magyarázata alapján Justh Gyula határozati javaslatát elfogadja s ajánlja. (Helyeslés a szélső baloldalon. Zaj. Elnök csenget. Felkiáltások balfelől: *Halljuk a horvátokat!*)

Elnök: Kérek csendet! Kiván még valaki szólani? A vitát bezárom.

A zárszó illeti a két határozati javaslat beadóját.

Justh Gyula: Én egészen röviden csak azt jelentem ki, hogy miután azon indokokat, a melyeket határozati javaslatom támogatására felhoztam, egyáltalán nem látom megingatva azon felszólalások által, melyek a határozati javaslatom ellen történtek, másfelől pedig azok a felszólalások, a melyek a határozati javaslatomat támogatták, teljesen kimeritették mindazon indokokat, melyek az én határozati javaslatom támogatására felhozhatók, ennélfogva egész röviden csak azt kérem, méltóztassanak határozati javaslatomat elfogadni. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Pulszky Ágost: T. ház! (Nagy zaj balfelől.)

Elnök: (Csenget.) Csendet kérek!

Pulszky Ágost: Pár szóval kénytelen nyilatkozni. Polemizál Polónyival. Tiltakozik az ellen, mintha ő és a vele e kérdésben is egy véleményen levők a ház szabályokat meg akarnák hamisitani. (Zaj.)

Elnök: Kérek csendet!

Pulszky Ágost: Ő csak meggyőződése szerint terjeszti be a javaslatot. (Zaj.) Lehet valaki tudtán kivül is inkompatibilis állásban.

Ivánka Oszkár: A panamisták! (Zaj.)

Elnök: Ivánka képviselő urat rendreutasitom.

Pulszky Ágost: A tisztesség kérdésének ide valo bevonását nem érti s ez ellen tiltakozik. (Mozgás. Zaj Egy hang: Eláll! Üljön le! Elnök csenget.)

Elnök: Marjay képviselő urat rendreutasitom.

Pulszky Ágost: Még egyszer ajánlja a határozat javaslatát. (Helyeslés a baloldalon.)

Polónyi Géza: Félreértett szavait igazitja helyre.

Elnök: Következik a szavazás, és pedig 20 képviselő kivánságára név szerint. Az ülést 5 perczre felfüggesztem.

(Szünet után.)

Elnök: Az ülést ujra megnyitom. Kérek csendet!

A névsort olvassa Molnár Antal, a távollevőket jegyzi Rakovszky István, az igennel szavazókat gróf Esterházy Kálmán, a nemmel szavazókat Lehótzky Vilmos jegyző urak.

Kezdődik a szavazás.

Molnár Antal jegyző: (olvassa a névsort.)

Elnök: A legközelebbi ülés idejére és napirendjére nézve teszek előterjesztést. Javaslom, hogy *a jövő hét keddi napjáig ülés ne tartassék.* (Helyeslés.) Tehát a következő ülés a jövő kedden tartassék; annak napi rendjére nézve pedig javaslatba hozom, Magyarországnak az 1900-ik évi párisi nemzetközi kiállitáson leendő hivatalos részvételével járó költségek fedezéséről szóló törvényjavaslatot, azonkivül a pétervári nagykövetség és a washingtoni követség elhelyezésére szolgáló épületek megvételi, átalakitási és berendezési költségeinek fedezésére vonatkozó azon előterjesztést, hogy a közös aktivák jövedelme felhasználtassanak. Ennek megfelelően javaslom, hogy a keddi ülés 11 órakor kezdődjék.

A szavazás eredménye a következő: *449* igazolt magyarországi és horvát-szlavonországi képviselő közül, elnök nem szavazván, «*igen*»-nel *164*, «*nem*»-mel *56* szavazott; távol volt *228* képviselő. Ennélfogva a ház *108* szótöbbséggel Pulszky Agost képviselő inditványát elfogadta.

Az ülést bezárom.

Ülés végződik délután 2 óra 35 perczkor.

Ezer és ezer ember!

fiatal és **öreg**, köszöni visszanyert **erejét** és **egészségét** Dr. Müller főtörzsorvos világhirü jónak elismert **regeneráczios készitményeinek.** Kiváltkép jónak bizonyultak ezen szerek az **idegszétdultság, ifjukori bünök** és **kicsapongások** következményei gyanánt előállt **idegzsibbadtság, magömlés,** a **kezek** és **lábak ideges-reszketése, gerinczvelő bajok, bátortalanság, félelemérzet, kedély lehangoltság, ideges fejfájás, migrén,** kiváltképen pedig **férfiui gyengeség (impotenczia)** és minden ebből folyó **gyengeségi** állapothan. A gyógyhatás már rövid idő alatt beáll a **Becsben V/2 Wimmergasse 33. szám** alatt levő **Szt.-György gyógyszertárból** való **Dr. Müller főtörzsorvos**-féle **regeneráczios készitmények** következtében. Ára kimeritő orvosi használati utasitással együtt 3 frt 10 kr., postán 25 krral több. **Ugyanott** kaphatók **Dr. Müller főtörzsorvos**-féle **Injekczió** és **labdacsok,** melyek a **hugycső minden kifolyását (kankó), férfiaknál, mint nőknél (fehér folyás)** pár nap alatt gyógyitják. Ára kimeritő orvosi utasitással Nr. I. uj bajokra 1 frt 60 kr., Nr. II. régi folyásra 2 frt 60 kr., postán 25 krral több.

Csak valódi, a bécsi Szt.-György gyógyszertárból való készitmények kérendők. 29668

Budapest TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Király-utcza

Ezt a hirdetést tessék kivágni és eltenni.

Árverési hirdetmény.

Folyó 1897. april 7-én d. e. 10 órakor Mohora község házánál 34,000 frt kikiáltási ár mellett néhai Bittera Béla hagyatékához tartozó, a mohorai 55., 56., 64., 87., 273., 290. sz. — és a pusztabakói 40. sz. telekjkönyvekben foglalt ingatlanok, gazdasági felszerelések és egyéb ingóságok nyilvános árverésen el fognak adatni. — Bánatpénz 3400 frt. — Vevő a jelzálog terhet átveheti. A szerződés árvaszéki jóváhagyás után létesittetik. Egyéb feltételek a helyszinén állapittatnak meg.

Balassa-Gyarmat, 1897. márczius 24-én.

Okolicsányi Manó,
kiküldött árvaszéki ülnök

30535

Millió ember már visszakapta ujra drága egészségét.

A szenvedő emberiség vigasztalása és segélyére,

kik galandféregben és gyomorbajban szenvednek.

Pántlikagiliszta fejestől

a páfrány-tokocskák által, fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 percz alatt) teljesen elhajtatik.

Egyedül valódi kapható:

Schneider József gyógyszerésznél

Resiczán, Fő-utcza 24. (Délmagyarország.)

Ezen kitünő gyógyszer fájdalom nélküli, gyors és biztos eredményéért jótállás nyujtatik. Nem árt, ha pántlikagiliszta-féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasitással a bel- és külföld részére **frt 3.50** postai utánvéttel vagy fenti összegnek előre való beküldésével.

A pántlikagiliszta tünetei a következők: az arcz halványsárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emészthetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullét vagy épen ájulások és szédülés főleg ehgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemlés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorhév, gyakori felböfögés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerü mozgások, szuró szivó fájdalmak, és szurások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendellenségei különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntság és a halál óhajtása.

Továbbá itt minden gyógyszer kapható.

Santaltokocskák hatásukban felülmulhatlanok, gyorsan és biztosan gyógyitanak nőknél és uraknál: hugycsőfolyásokat, folyásokat nőknél és uraknál befecskendezés nélkül. Egy doboz ára 2 forint 50 kr — Makacs betegségnél egy dupla adag 4 frt. 30075

Mind egyedül valódian kapható:

SCHNEIDER J. gyógyszerésznél Resiczán Fő-utcza 24.

(Délmagyarország.)

Nincs többé ASTHMA.

Pillanat alatt megszüntethető. Kitüntetések: 100,000 frank, arany és ezüst érmek, hors concours. **Felvilágositást ingyen és bérmentve küld** 29756

Dr. CLERY, Marseille (Francziaország.)

Szenvedők számára.

Az önsegély,

oly szerencsétlenek számára, kik ifjukori könnyelmüségük folytán erőik hanyatlását érzik. Olvassa továbbá mindenki, ki **idegességben, szivdobogásban, nehéz emésztésben** szenved. Hü tanácsai évenkint **ezreknek adják vissza az erőt és egészséget.** Egy forint beküldése vagy utánvét ellenében kapható **RUZITSKA ÁRMIN** könyvkereskedés, **Budapest, Muzeum-körut 3. szám.**

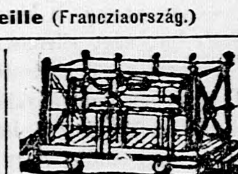

30517

Szabad. marhamérlegeket és **hidmérlegeket** elismert **legjobb minőségben** ajánl **FUCHS G.** első magyar tizedes és százados hidmérleg-gyára **Budapest, Károly-körut 1. Telefon összeköttetés.**

Valódi párisi gyártmány, jótállás mellett, orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan.

Gummi és halhólyag tuczatonkint	1.— 6.—
Capottes americans (rövid)	2.— 5.—
Párisi női szivacska	2.— 6.—
Irrigator	1.80— 5.—
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Menzinga tanár szerinti vezetővel	1.80— 2.50
Szab. havibaj elleni kötelék „Diana öv" minden hölgynek nélkülözhetlen!	3.50— 5.—
Gyüjtemény uraknak	3.— 10.—

10 frtnyi megrendelésnél 10—15% árkedvezmény. Megrendelések pontosan és discreten eszközöltetnek. 30506

KELETI J. császár. és királyi szab. kötszergyártó. **Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.**

Árjegyzék ingyen zártboritékban.

A budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezrednél nyert bő tapasztalat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél fehérfolyást, befecskendezés nélkül, bármely nő bajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményeken létrejött **hátgerinczbajokat** gyógyit 15 évi katonaorvosi és 10 évi polgári orvosi tapasztalat után, a **legujabb gyógymód** szerint, alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY,
v. cs. és kir. ezredorvos.

Rendelő intézet: Budapesten, Váczi-körut 4., I. em. bejárat a lépcsőnél. 30220

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig, este 7 órától 8 óráig. Nőknek ugy, mint férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az **elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást,** bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket,** melyeknek **a magtalanság** egyik főokozója és **börbetegségeket gyógyit uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos.

Budapest, belváros, IV. kerület, kigyó-utcza 1. sz., II. emelet, bejárat a lépcsőnél.

Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — **Nőknek külön váróterem.**

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető

NÉPSZERÜ UTMUTATÓ

(már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., 30514

most csak 90 kr.

A könyv jól bersomagolva 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőzés és az éjjeli magömlések. — IV. A hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostituczió.

Az élet vásárja.

Egy kötet elbeszélés.

Irta: TIMÁR SZANISZLÓ.

Ujabbkori elbeszélő irodalmunk e remek gyöngyei egy igazi költői kedély mélyen átérzett megnyilatkozásai s a füzet minden egyes darabja a való élet éles és mély elméjü megfigyelésén épült fel.

Megrendelhető az „**Egyetértés**" kiadóhivatalában. **Ára 1 frt 20 kr.**

Magyar királyi államvasutak.

178274/96. G. I.

Hirdetmény.

(Gács-bécsi vasuti kötelék. Helyesbités).

A gács-bécsi vasuti kötelékben 1897. évi január hó 1-től érvényes dijszabásban (II. rész) a 66-ik oldalon a Bécs állampályaudvar-Bécs-tárház viszonylatban az I. a kivételes dijszabás dijtétele 9 fillérről **4 fillérre** helyesbittetik.

Budapest, 1897. január hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatóság,
egyszersmind a több részes vasutak nevében is.

Magyar kir. államvasutak. Üzletvezetőség Zágráb

169/97. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének központjában 3 hivatalszolgai állás töltendő be, mely állásokkal évi 300—300 frt fizetés, szabályszerü lakbérilletmény és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmaztatásra jogositó cs. és kir. hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolványnyal ellátott katonai altisztek ezen állások betöltésénél elsőbbséggel birván, felhivjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873. évi II. törvényczikk értelmében jogosultsággal birnak és pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolványnyal felszerelt, 50 kros okmánybélyeggel ellátott folyamodványukat, melyben a vasuti szolgálatra képesitő, 35 évet meg nem haladó koron és egészséges ép testszerkezetek kivül a magyar irás, olvasás és számolás elemeiben való jártasság, ugyszintén a magyar honpolgárság kellőkép igazolandó, következő czim alatt: „A m. kir. államvasutak üzletvezetőségének, általános I. osztály Zágráb" legkésőbb **f. é. április 25-ig** terjesszék be, minthogy az ezen határnapon tul beérkezendő folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Azon pályázók, kik a hivatalos magyar nyelven kivül a horvát nyelvet is birják, a többi pályázókkal szemben előnyben részesittetnek.

Megjegyzendő, hogy a polgári állásra jogositó igazolványnyal ellátott azon altiszteknek, kik a katonaságtól közvetlenül s a szolgálat folytonosságának megszakitása nélkül lépnek át a m. kir. államvasutak szolgálatába, véglegesitésük esetén s ha a vasuti szolgálatba lépéskor 45 évüket még tul nem haladták, a katonai szolgálatban töltött idejük — az alapszabályszerü utánfizetéseknek megfelelő havi részletekben leendő befizetése mellett nyugdijjogosult idejükbe be fog számittatni.

Zágráb, 1897. márczius hó 24-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Festőművészeti pályázat.

Az állandó országház épitési végrehajtó bizottsága m. kir. Miniszterelnök Ur folyó évi márczius hó 17-én kelt 4486/M. E. számu intézvénye alapján az állandó országház belső helyiségeinek falfelületeire „al tempera" festendő monumentalis képek **szinvázlatainak** beszerzésére ezennel:

nyilvános festőművészeti pályázatot

hirdet, a következő feltételek alatt:

1-ször. A **fali képek** tárgyai, a képekkel diszitendő helyiségek rendeltetése, továbbá a rendelkezésre álló fal-területek, nemkülönben a bemutatandó szinvázlatok méretei a következők:

a) A **delegátió-terem** 15·50 m. hosszu és 7·00 m. magas falterületén, mint a kiegyezés betetőzését képezett 1867-ki koronázás egyik kiváló s az ország védelmét jelképező momentuma: „**A kardvágás jelenete**" lesz festőművészetileg megörökitendő.

A kivánt szinvázlat nagysága 1·55 m. hossz mellett, 0·70 szélesség.

Versenydij: 3000 korona.

b) A **főrendiház üléstermében** az elnöki emelvény fölött jobbról és balról rendelkezésre álló, egyenkint 4·50 hosszu és 1·65 magas falterületek egyikére a „**Moriamur**" jelenete, a másikára pedig az „**Aranybullát**" kifejező kép lesz festendő.

A szinvázlatok mindegyikének hossza 0·90 m. — szélessége 0·33 m.

Versenydij: külön-külön 1500 korona.

c) Az **étterem** hosszfalára tervezett három képen, a melyek egyenkint 4·50 m. szélesek és 5·80 m. magasak, az 1867-ki koronázási „**Királyi ebéd,**" az ugyanakkori vigadóbeli „**Ünnepi ebéd**" és a vérmezői „**Népünnep**" lesz ábrázolandó.

A három kép szinvázlata egyenkint 0·90 m. hosszu és 1·16 m. magas legyen.

Versenydij mind a három szinvázlatra együtt **4500 korona.**

2-szor. A fönti (a—c) tételek mindenike külön egésznek tekintetik s igy pályázni csak az egy-egy tétel alatt kivánt vázlatok **összeségével** lehet, **egyes részeivel** nem; a mi — természetesen — nem zárja ki azt, hogy viszont egy-egy müvész **több tétel** dijaira is versenyezhet.

Az állandó országház az előbbiekben megnevezett s emlékszerü képekkel diszitendő helyiségeinek architectonikus kiképzése, azok mikénti világitása s egyéb netán szükséges tudnivalók iránt, a pályázók Steindl Imre müegyetemi ny. r. tanár urtól az állandó országház müvezetőjétől nyerhetnek az épitő irodában (V. ker. Akadémia-utcza) hétköznapokon d. e. 9—12 óra között felvilágositást s ugyan ő nála megtekinthetik a tervezett falfestményekkel dekorálandó helyiségek terveit is.

3-szor. **Beadási határidő: 1898. évi január 5-ike,** a mely nap déli 12 órájáig a szinvázlatok az állandó országház épitési végrehajtó bizottsághoz (V. Akadémia-utcza, épitő iroda I. em.) küldendők.

4-szer. A pályázat **nyilt,** vagyis a pályamü szerzője magát megnevezni tartozik.

5-ször. A pályadijak csakis elismert mübecscsel biró tervezeteknek fognak kiadatni, s a végrehajtásra csak minden tekintetben megfelelő müvek lesznek elfogadhatók.

Ilyenek hiányában még a dij kiadása esetében is a képek létesitése érdekében, ujabb intézkedések fognak tétetni.

A dijazandó vázlatok az állandó országházi épitő alap tulajdonává lesznek.

6-szor. A dijazott vázlatok alapján létesitendő „al tempera" faliképek megfestése külön egyezkedés tárgyát fogja képezni, s az illető festőművész a mü létesitésével szerződésileg lesz megbizandó.

7-szer. A beérkezendő pályamüvek megbirálását, (illetőleg annak meghatározását, hogy a pályamüvek közül melyik dijazható, illetőleg a végrehajtás alapjául melyik elfogadható) az allandó országház-épitési végrehajtó bizottság elnökének elnöklete alatt, a végrehajtó bizottság négy, — továbbá az „Orsz. Képzőművészeti Társulat" és a „Magy. Mérnök- és Épitész-Egylet" két-két kiküldöttjéből alakitandó biráló bizottság fogja, külön meghivandó elismert festőművészek véleményének meghallgatásával teljesiteni.

8-szor. A pályázatban részt vehet minden festőművész, a ki magyar honpolgár.

Budapest, 1897. évi április 2-án.

Tisza Lajos s. k.
elnök.

30566

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Budapesti közuti vaspálya-társaság

Hirdetmény.

A Budapesti közuti vaspálya-társaság

XXXII-ik RENDES KÖZGYÜLÉSE

folyó évi április hó 22-én délutáni 3½ órakor

a társulat saját épületében V., Lipót-körut 22. szám alatt fog megtartatni.

Napirend:

1. Igazgatósági évi jelentése; előterjesztés az 1896. évi zárszámadásnak és mérlegnek, valamint a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentésének; az osztalék megállapitása; határozat a felmentvény megadása érdemében.
2. Inditvány a kocsivezetői segélyalap tárgyában.
3. Jelentés folyamatban levő épitkezésekről és kilátásba vett uj épitkezésekről; erre vonatkozó határozat.
4. A felügyelő-bizottság megválasztása.

☛ Szavazati jogot adnak a társaság közgyülésein (alapszabályok 15. és 20. §§.) egyaránt a társaság részvényei s illetőleg élvezeti jegyei, ha legalább négy nappal a közgyülés előtt az igazgatóságnál letéteményeztetnek; 20 darab részvény vagy élvezeti jegy után egy szavazat gyakorolható, oly megszoritással azonban, hogy 20 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat sem saját nevében, sem pedig megbizásból.

Felhivatnak tehát a t. cz. részvényes urak, kik a jelen közgyülésen résztvenni óhajtanak, miszerint a czimleteiket, a szelvényekkel együtt, beleértve a folyó évi május 1-én lejárót is, bezárólag folyó évi április 18-ig, az igazgatóságnál (V. kerület, Lipót-körut 22. szám) délelőtt 9—12, délután 4—5 óra között, térítvény mellett letenni méltóztassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyidejüleg az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is átvehető lesz.

Budapest, 1897. márczius 30.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik).